

Rapport

Underlag till årsredovisning för staten 2008

The logo consists of the lowercase letters 'esv' in a green, sans-serif font. The 'e' and 's' are connected, and the 'v' is separate.

EKONOMISTYRNINGSVERKET

ESV:s rapporter innehåller regeringsuppdrag, uppdrag från myndigheter och andra instanser eller egeninitierade utredningar.

Publikationen kan laddas ner som tillgänglig PDF och beställas från www.esv.se. Word-formatet kan tillhandahållas via Publikationsservice.

Datum: 2009-03-10

Dnr: 49-154/2009

ESV-nr: 2009:11

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Margareta Söderhult

Förord

Ekonomistyrningsverket överlämnar årligen underlag till årsredovisning för staten till regeringen i enlighet med 20 § förordningen (2007:761) med instruktion för Ekonomistyrningsverket. Underlaget innehåller resultat- och balansräkning och finansieringsanalys samt analyser och kompletterande material. Utöver dessa delar överlämnas en sammanställning över tillgångar och skulder för verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över separat. Materialet utgör därefter, efter beredning i Regeringskansliet, delar i regeringens skrivelse till riksdagen Årsredovisning för staten 2008.

Statsbudgetens utfall 2008, som också utgör en del av underlaget till regeringens årsredovisning för staten, överlämnas i en separat rapport.

Generaldirektör Hans Lindberg har beslutat i detta ärende. Expert Margareta Söderhult har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också avdelningschefen Ingemar Härneskog samt utredarna Ann-Sofie Andersson, Christina Bergström, Niklas Halén, Lars Nordkvist, Dordi Rasmusson, Helen Rhawi, Ann-Louise Wegar och Hans Åhlander deltagit.

Innehåll

Sammanfattning	6
Inledning	7
Konsoliderad resultaträkning med kommentarer	10
Konsoliderad balansräkning med kommentarer	19
Nettoförmögenheten	21
Finansieringsanalys med kommentarer	27
Samband mellan resultaträkningen och statsbudgetens utfall	30
Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar	32
Redovisningsprinciper, resultat- och balansräkning	32
Undantag från generella principer m.m.	37
Kommentarer till särskilda poster	39
Statsbudgetens utfall	44
Skillnader mellan resultaträkningen och statsbudgeten	45
Noter	48
Femårsöversikt.....	119
Nyckeluppgifter i balans- och resultaträkningarna	119
Lånebehovet och statsskuldens utveckling	120
Femårsutveckling, resultaträkningen	126
Avgifter till och bidrag från EU	138
Redovisning av samtliga EU-medel	138
Redovisning av EU-medel för programperioden 2007-2013	144
Bilaga 1 Ordlista.....	150
Bilaga 2 Statliga myndigheter m.m.	169

Sammanfattning

Underlaget till årsredovisning för staten innehåller konsoliderad resultat- och balansräkning samt finansieringsanalys med noter för staten enligt den avgränsning som regeringen beslutat samt kompletterande beskrivningar och analys. Förutom huvudkapiteln innefattar detta en femårsöversikt där utvecklingen av statens ekonomi beskrivs ur olika synvinklar, bl.a. statsskulden och transfereringarnas utveckling, en beskrivning över avgifter till och bidrag från EU, en ordlista och en förteckning över de statliga myndigheter m.m. som ingår i avgränsningen av staten som den tillämpas i resultat- och balansräkningen.

Resultaträkningen visar ett överskott på 94 miljarder kronor, vilket är 33 miljarder kronor mindre än föregående år. Till överskottet bidrog reavinsten i samband med försäljningen av Vin & Sprit med 48 miljarder. Försvagningen av resultaträkningens överskott beror bland annat på att nettokostnaden för statsskulden ökade och att skatteintäkterna minskade med 22 miljarder vardera. Resultatet från andelar i dotter- och intresseföretag försämrades med 11 miljarder kronor.

Kostnaderna för statens verksamhet har ökat med 14 miljarder kronor, bland annat ökade Banverkets och Vägverkets kostnader för entreprenadtjänster. Statens personalkostnader har ökat 5,5 miljarder kronor varav 2,6 miljarder avser ökade lönekostnader.

Transfereringarna till hushåll har ökat med 5 miljarder kronor eftersom bl.a. kostnaden för ålderspensioner ökat men samtidigt har kostnaderna för sjukpenning och arbetslöshetsersättning minskat.

Statsskulden uppgick vid utgången av 2008 till 1 062 miljarder kronor efter eliminering av statliga myndigheters innehav av statspapper. Det var en minskning av skulden med 53 miljarder kronor. Statens nettoförmögenhet, som är negativ, har förbättrats under året med 90 miljarder kronor till – 409 miljarder kronor.

Inledning

Enligt 38 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten ska regeringen så snart som möjligt, senast nio månader efter budgetårets utgång, lämna en årsredovisning för staten till riksdagen. Efter önskemål från riksdagen lämnas årsredovisningen i anslutning till den ekonomiska vårpropositionen.

Årsredovisningen ska enligt 38 § budgetlagen innehålla resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys samt det slutliga utfallet på statsbudgetens inkomstitlar och anslag.

I 44 § budgetlagen anges vidare att regeringen är redovisningsskyldig inför riksdagen för statens medel och övriga tillgångar som står till regeringens disposition. Redovisningsskyldigheten omfattar även den verksamhet som bedrivs av staten samt statens skulder och övriga ekonomiska förpliktelser.

Ekonomistyrningsverket (ESV) lämnar varje år sedan 1993/94 underlag till årsredovisning för staten till regeringen. Det innehåller underlag till de i budgetlagen nämnda resultat- och balansräkningarna samt finansieringsanalysen. ESV lämnar samtidigt underlag till redovisningen av det slutliga utfallet på statsbudgeten i en separat skrivelse till regeringen. Sedan 2000 lämnas dessa dokument omkring den 15 mars för att möjliggöra den tidplan som gäller för redovisningen till riksdagen.

Regeringen beslutar årligen om avgränsningen av staten och former för uppställning av resultat- och balansräkning och finansieringsanalys. Detta skedde senast genom beslut den 11 december 2008 (Fi2008/7778). Redovisningen i dessa finansiella dokument omfattar staten som den avgränsas i detta beslut.

Den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen med undantag för Riksbanken, AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten. Dessutom ingår de fonder som redovisas av myndigheter samt Riksbankens grundfond.

Redovisningen omfattar all verksamhet i de ingående organisationerna oavsett finansiering och baseras på information som de statliga myndigheterna och affärsverken lämnar till statsredovisningen och information som presenteras i myndigheternas årsredovisningar. I fall där informationen inte varit tillräcklig har ESV inhämtat kompletterande information.

Redovisningen utgår från vedertagna redovisnings- och värderingsprinciper som i så stor utsträckning som möjligt hålls oförändrade över tiden. En utveckling av den statliga redovisningen sker dock fortlöpande. Under de drygt tio år som årsredovisning för staten tagits fram har redovisningsprinciperna i ökad grad tydliggjorts, bl.a. genom att tillgångar i ökad utsträckning invärderats och redovisats samt att redovisning enligt bokföringsmässiga principer vidareutvecklats. Gällande principer och förutsättningar beskrivs i avsnittet Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Resultaträkningen ger underlag för bedömning av statens samlade inflöde och förbrukning av resurser. Värdet av statens tillgångar och skulder per den 31 december 2008 redovisas i balansräkningen. Finansieringsanalysen visar statens betalningsflöden. I redovisningen jämförs utfallet för 2008 i resultat- och balansräkningarna samt finansieringsanalysen med utfallet för 2007.

Regeringens årliga skrivelse Årsredovisning för staten syftar till att ge en samlad bild av hur statens finansiella resultat och ekonomiska ställning utvecklats.

Utöver underlag till den redovisning som följer av budgetlagens krav innehåller ESV:s underlag därför även kompletterande analyser och beskrivningar, tidsserier över vissa nyckeluppgifter, viss könsuppdelad statistik samt förteckningar över statliga myndigheter och en ordlista. Utöver de formella finansiella dokumenten lämnas, i enlighet med regeringens ovan nämnda beslut, en sammanställning av den statliga sektorns tillgångar och skulder 2004-2008 separat. Den innefattar enligt samma beslut förutom myndigheterna även statliga bolag, AP-fonderna och Riksbanken. Sammanställningen utgör grund för kapitlet Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över, i regeringens Årsredovisning för staten.

Riksrevisionen granskar de statliga myndigheterna och de årsredovisningar och visst annat underlag som myndigheterna lämnar till regeringen och ESV. Riksrevisionen granskar därefter ESV:s underlag och framför allt regeringens formella årsredovisning till riksdagen, och lämnar därefter en revisionsberättelse till riksdagen.

Olika avgränsningar av staten

Statens ekonomiska utfall redovisas utifrån olika utgångspunkter beroende på att informationen har olika syften. Avgränsningen av staten kan därmed variera. Ett annat skäl till skillnader mellan olika redovisningar är att olika principer tillämpas i räkenskaperna och i statsbudgeten. Beroende på utgångspunkt kan en enskild ekonomisk händelse få delvis olika konsekvenser och utfallet kan därmed skilja sig åt mellan redovisningarna.

Den särskilda sammanställningen av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över omfattar en vidare definition av staten än de konsoliderade resultat- och balansräkningarna och statsbudgeten (se särskilt kapitel). Sammanställningen inkluderar även statliga bolag, banker och finansinstitut samt AP-fonderna och Riksbanken. Även Premiepensionsmyndigheten (PPM) redovisas i anslutning till sammanställningen, trots att premiepensionssystemet inte längre betraktas som en del av den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna, eftersom PPM är en statlig myndighet. Syftet med den redovisningen är att ge en samlad och översiktlig bild av samtliga verksamheter där staten har ett väsentligt inflytande och samtidigt en bild av statens samlade tillgångar och skulder. I fråga om bolag, banker och finansinstitut har

väsentligt inflytande definierats som att staten har en ägarandel på minst 20 procent i de aktuella organisationerna.

Informationen om det ekonomiska utfallet i staten utgör även underlag för nationalräkenskaperna (NR) som är en statistisk sammanställning i kontoform över den samlade svenska ekonomin. NR:s avgränsning av staten utgår från definitioner etc. som följer rekommendationer från Förenta Nationerna samt EU:s förordning (EG nr 2223/96) om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen. NR:s avgränsning skiljer sig från de ovan nämnda bl.a. genom att affärsverken inte ingår i dess avgränsning av staten.

Konsoliderad resultaträkning med kommentarer

Resultat- och balansräkningarna samt finansieringsanalysen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen. Riksbankens grundfond ingår eftersom den utgörs av kapital som ursprungligen tillskjutits av staten. Däremot ingår inte Riksbanken, AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten. En fullständig förteckning över samtliga ingående organisationer framgår av bilagan Statliga myndigheter m.m.

Till skillnad från vad som är fallet i statsbudgeten redovisas i resultaträkningen intäkter och kostnader, vilket bl.a. innebär att utgifterna för en investering, i form av avskrivningar, fördelas över investeringens hela livslängd. Gällande principer och förutsättningar under det senaste året beskrivs i avsnittet Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Myndigheternas redovisning konsolideras, vilket innebär att transaktioner mellan myndigheter, t.ex. arbetsgivaravgifter för statligt anställda och bidrag mellan myndigheter tas bort (elimineras) i resultaträkningen och att fordringar och skulder mellan myndigheter elimineras i balansräkningen. På så vis erhålls en konsoliderad redovisning för staten.

Resultaträkning

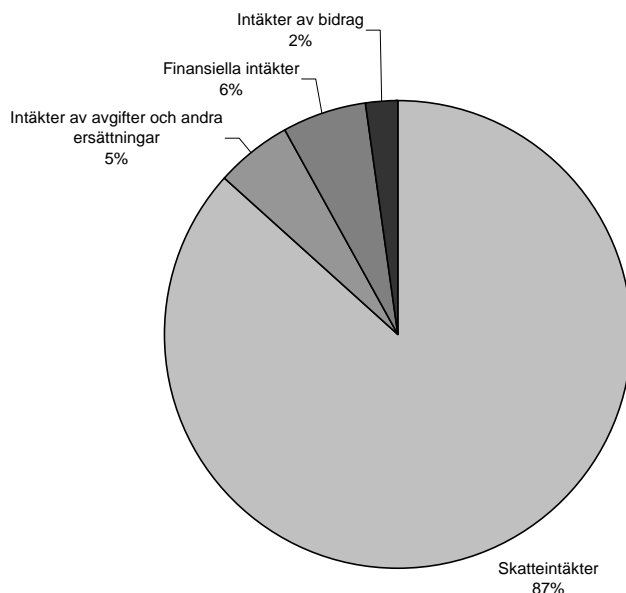
Resultaträkningen för 2008 redovisar ett överskott på 94 miljarder kronor, vilket innebär en minskning med 33 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Tabell1 Konsoliderad resultaträkning

<i>Miljoner kronor</i>	Not	2008	2007
Intäkter			
Skatteintäkter	1	967 909	989 438
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	58 243	54 285
Intäkter av bidrag	3	25 609	26 657
Summa intäkter		1 051 761	1 070 380
Kostnader			
<i>Transfereringar m.m.</i>			
Transfereringar till hushåll	4	-501 846	-496 451
Transfereringar till företag	4	-36 607	-37 863
Transfereringar till kommuner	4	-170 376	-173 300
Transfereringar till utlandet	4	-55 168	-48 216
Nettoöverföring till ålderspensionssystemet	4	-3 542	-5 916

Avsättningar till/upplösning av fonder	5	-3 294	-2 010
<i>Summa transfereringar m.m.</i>		<i>-770 833</i>	<i>-763 756</i>
<i>Statens egen verksamhet</i>			
Kostnader för personal	6	-99 040	-93 498
Kostnader för lokaler	7	-15 949	-15 365
Vissa garanti- och kreditkostnader	8	-1 875	2 597
Övriga driftkostnader	9	-69 233	-62 935
Avskrivningar och nedskrivningar	10	-23 699	-26 118
<i>Summa statens egen verksamhet</i>		<i>-209 796</i>	<i>-195 319</i>
Summa kostnader		-980 629	-959 075
<i>Saldo före resultat från andelar och finansiella poster</i>		<i>71 132</i>	<i>111 305</i>
Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag	11	36 226	46 818
Finansiella intäkter och kostnader			
Nettokostnad för statsskulden	12	-75 910	-54 137
Övriga finansiella intäkter	13	63 624	24 962
Övriga finansiella kostnader	14	-1 519	-1 917
Summa finansiella poster		-13 805	-31 092
ÅRETS ÖVERSKOTT		93 553	127 031

Till överskottet bidrog reavinsten i samband med försäljningen av Vin & Sprit med knappt 48 miljarder kronor. Övriga finansiella intäkter blev därmed 39 miljarder kronor högre än föregående år (då försäljning av aktier i TeliaSonera gav en reavinst på nästan 11 miljarder). Försvagningen av Resultaträkningens överskott beror bland annat på att nettokostnaden för statsskulden ökade och att skatteintäkterna minskade med 22 miljarder kronor vardera. Resultatet från andelar i dotter- och intresseföretag försämrades med 11 miljarder kronor. Kostnaderna för statens egen verksamhet ökade med 14 miljarder och kostnaden för transfereringar ökade med 7 miljarder kronor.

Diagram Statens intäkter

Skatteintäkterna uppgick till 967 miljarder kronor och utgör 87 procent av statens totala intäkter. Statens skatteintäkter minskade med 22 miljarder kronor eller 2,2 procent jämfört med 2007. Skatter redovisas fullt periodiserade. Eftersom många skatter taxeras per kalenderår är det slutliga utfallet för taxeringen inte känt förrän nästan ett år efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatteintäkter grundas därför till viss del på bedömningar. Även om man vid tidpunkten för årsredovisningen kan göra en någorlunda säker bedömning av intäkterna från skatt på arbete och skatt på konsumtion är osäkerheten fortfarande stor vad gäller skatt på kapital. Historiskt sett ligger avvikelsen mellan den bedömning som redovisas i årsredovisningen och de slutliga utfallen på i storleksordningen 0,5 till 1 procent av de totala skatteintäkterna.

Skatt på arbete ökade med nära 34 miljarder kronor jämfört med 2007. Därav ökade inkomstskatterna med 28 miljarder och skattereduktionerna med 18 miljarder kronor. Arbetsgivaravgifterna ökade med 26 miljarder kronor. Ökningen av inkomstskatter och arbetsgivaravgifter förklaras framför allt av fortsatt hög sysselsättning och högre lönenivåer. Ökningen av skattereduktionerna beror till största delen på utökade jobbskatteavdrag. Arbetsgivaravgifterna utgörs i princip av lönesumman multiplicerad med avgiftssatsen. Preliminärt ökade lönesumman 2008 med 5,8 procent och avgiftssatsen var oförändrad och uppgick till 32,42 procent.

Jämfört med 2007 minskade skatt på kapital med 42 miljarder kronor eller 20 procent. Skatt på kapital från hushåll minskade med 28 miljarder kronor eller 56

procent framför allt till följd av minskade kapitalvinster, Stockholmsbörsen föll med 42 procent. Skatt på företagsvinster minskade med 15 miljarder kronor på grund av företagens lägre vinster.

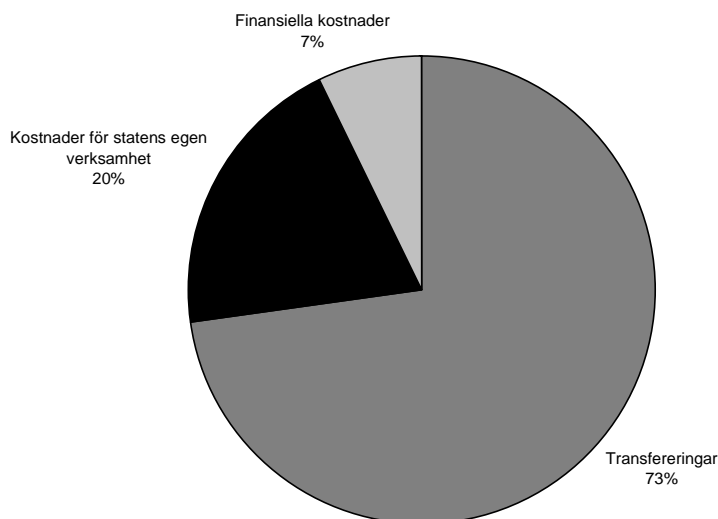
Skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 21 miljarder kronor eller 5,3 procent. Därav ökade intäkter av mervärdesskatt med 16 miljarder kronor. De högre intäkterna av mervärdesskatt förklaras i huvudsak av en ökad privat konsumtion. Momsintäkterna har också påverkats positivt av byggföretagens ändrade redovisning vilket givit en engångsintäkt 2008 på cirka 8 miljarder kronor. Intäkter av punktskatter har utvecklats relativt svagt, vilket beror på en låg utvecklingstakt för intäkter av energi och koldioxidskatt.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med 4 miljarder kronor. Bland annat har Försvarets materielverk externa uppdragsintäkter ökat. Svenska kraftnäts uppdragsintäkter ökade till följd av högre elpriser under året. Bland andra ersättningar minskade intäkterna vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen med 3,1 miljarder kronor jämfört med 2007 då den förhöjda finansieringsavgiften ersatts av en arbetslöshetsavgift kopplad till en begränsningsregel. Post- och telestyrelsen redovisade andra ersättningar med 2,1 miljarder kronor, vilket utgjorde likvid från auktion av frekvenser för nästa generations mobila nät.

Intäkter av bidrag minskade med 1 miljard kronor. EU-bidragen från socialfonden och regionalfonden är 1,2 respektive 0,9 miljarder kronor lägre än föregående år beroende på att medel ännu inte har rekvirerats för den nya programperioden. Bidrag för gårdsstöd och djurbidrag har ökat med 0,7 miljarder medan miljöstöd har minskat 0,5 miljarder kronor.

Kostnader

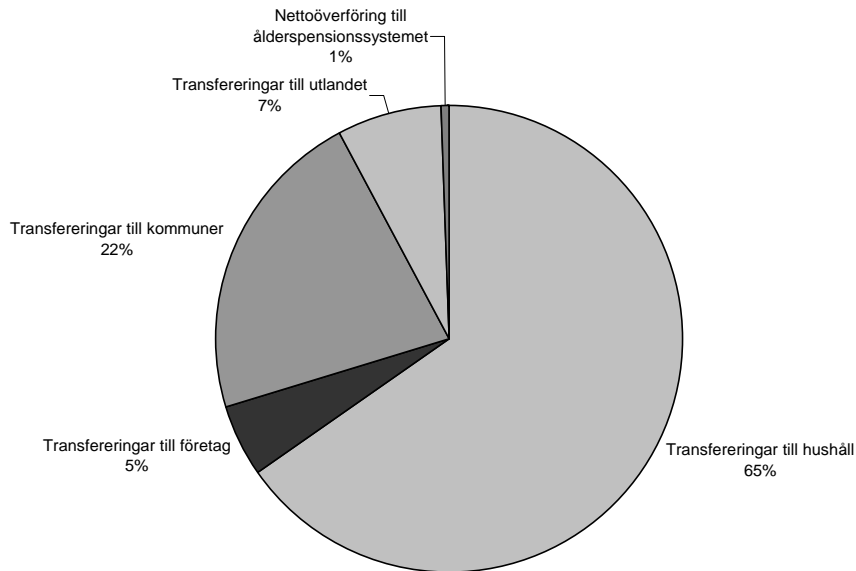
Diagram Statens kostnader

Av statens kostnader under 2008 utgjorde 73 procent transfereringar, varav transfereringar till hushåll var den största delen. Kostnaderna för statens egen verksamhet utgjorde 20 procent och nettokostnaden för statsskulden och övriga finansiella kostnader 7 procent.

Transfereringar

Diagrammet nedan visar 2008 års transfereringar i form av lämnade bidrag och andra överföringar fördelade på mottagarsektorer enligt nationalräkenskapernas indelning. Den s.k. realekonomiska indelningen redovisas även ur ett statsbudgetperspektiv i Statsbudgetens utfall.

Diagram Transfereringar per sektor

Av diagrammet framgår att hushållssektorn är den dominerande mottagaren av statliga transfereringar, 65 procent. Transfereringarna till hushåll innefattar bl.a. ålderspensioner, sjukpenning, föräldrapenning, barnbidrag och arbetslöshetsersättning, men även bidrag till organisationer inom t.ex. utbildningsområdet eller biståndsområdet. Kommunerna tar emot 22 procent av transfereringarna i olika former av statsbidrag, företagssektorn 5 procent och utlandet, i form av bistånd och EU-avgifter, tar emot 7 procent av de statliga transfereringarna. Ungefär en halv procent avser nettoöverföring till ålderspensionssystemet för fondering hos AP-fonderna (se vidare Överföringar till och från pensionssystemet i avsnittet Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar).

Kostnaderna för transfereringar (exklusive avsättningar till fonder) uppgick till 768 miljarder kronor 2008. De ökade 5,8 miljarder kronor mellan 2007 och 2008 men i förändringen ingår både stora ökningarna och minskningar.

Transfereringar till hushåll har under 2008 ökat med 5,4 miljarder kronor netto men innefattar också stora ökningarna och minskningar.

Transfereringar till hushåll avseende socialförsäkringen har ökat med 10,6 miljarder kronor netto. Kostnaderna för ålderspensioner vid sidan av statsbudgeten ökade med 13,5 miljarder kronor eller 7,3 procent. Ökningen beror främst på den positiva inkomstutvecklingen. Inkomstutvecklingen i samhället ligger till grund för ett index som används i ålderspensionssystemet och som styr uppräkningsgraden av

förmånerna inkomstpension och tilläggspension. Ekonomisk äldrepolitik har minskat med 1,1 miljarder främst till följd av att antalet personer med garantipension minskar och att antalet personer med inkomstgrundad ålderspension ökar.

Inom ohälsområdet har de sammanlagda kostnaderna för sjukpenning och aktivitets- och sjukersättning fortsatt att minska. Kostnaden för sjukpenning minskade med 4,6 miljarder kronor eller 16 procent 2008 vilket förklaras av att antalet sjukfall har fortsatt minska. Aktivitets- och sjukersättningen minskade med 0,4 miljarder kronor eller 0,6 procent då antalet personer som uppbär dessa ersättningar har minskat markant för första gången på lång tid. I december 2008 var ohälsotalet det lägsta sedan i januari 2000.

Kostnaderna för handikappolitik avser främst den statliga assistansersättningen som ökade med 1,6 miljarder kronor eller 9 procent. De ökade kostnaderna för assistansersättning beror dels på att fler personer beviljas ersättning, dels på att fler assistanstimmar beviljas per person.

Inom området ekonomisk familjepolitik ökade föräldraförsäkringens förmåner med 1,5 miljarder medan kostnaderna för barnbidragen minskade något. Demografiska faktorer styr i hög grad kostnadsutvecklingen inom området.

Bland transfereringar till hushåll har kostnaderna för arbetsmarknadspolitik minskat med 5,6 miljarder kronor. Arbetslöshetsersättningen har minskat med 6,2 miljarder kronor då arbetslösheten fortsatte att minska under årets tre första kvartal.

Transfereringar till företag har minskat under 2008 med 1,7 miljarder kronor. Anställningsstöd i form av nedsättningar av skatter har minskat 1,4 miljarder. Till viss del motsvaras den minskningen av ökade kostnader för Köp av arbetsmarknadsutbildning och Lönebidrag och Samhall som ökade med 0,7 respektive 0,6 miljarder kronor.

Kostnaderna för transfereringar till kommuner minskade totalt med 2,9 miljarder kronor. Kompensation för mervärdesskatt till kommuner och landsting var 4 miljarder högre än 2007 till följd av ökad kommunal konsumtion. Den kommunalekonomiska utjämningen till kommuner och landsting har minskat 8,5 miljarder kronor. Anslagsnivån har sänkts med 12 miljarder 2008 för att neutralisera effekterna av införandet av den kommunala fastighetsavgiften men medel har också tillförts med 5 miljarder kronor.

På arbetsmarknadspolitikens område har anställningsstöd till kommuner i form av nedsättningar av skatter minskat med 3,5 miljarder kronor. Till viss del motsvaras den minskningen även här av ökade kostnader för Lönebidrag och Samhall med 0,9 miljarder kronor. Bidrag avseende integrationspolitik och migrationspolitik ökade med 1,5 miljarder kronor till följd av att det genomsnittliga antalet asylsökande i mottagningssystemen ökat och att Migrationsverket ersätter kommunerna för deras kostnader för mottagande av ensamkommande barn. Transfereringar till kommunerna inom utbildningspolitiken ökade 0,6 miljarder bl.a. avseende fortbildning av lärare, förstärkning av basfärdigheter och stöd till vuxenutbildningen.

Transfereringar till utlandet ökade med 7 miljarder kronor. Bland dessa har avgiften till Europeiska unionen ökat med 4,5 miljarder kronor. Avgiften redovisas här periodiserat till skillnad mot redovisningen på statsbudgeten. Den BNI-baserade avgiften står för merparten av ökningen. Det beror främst på en extra inbetalning i december 2008 till följd av en justering av BNI-avgiften för åren 1995-2007. Jordbruksavgifterna har ökat med 0,4 miljarder, vilket beror på avgiften till den tillfälliga fonden för omstrukturering av EU:s sockersektor. Kostnaden för biståndsverksamhet och internationella bidrag genom Sida och Regeringskansliet ökade med 0,4 respektive 1,8 miljarder kronor.

Kostnader för statens egen verksamhet

Kostnaderna för statens egen verksamhet uppgick till 210 miljarder kronor 2008, vilket är en ökning med mer än 14 miljarder kronor jämfört med 2007.

Statens personalkostnader ökade med 5,5 miljarder kronor. Löner och pensionsutbetalningar har ökat, men den viktigaste förklaringen är att avsättningen för tjänstepensioner ökade i samband med ändrade försäkringstekniska riktlinjer hos Statens pensionsverk. Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 2,6 miljarder kronor vilket även motsvarar 2,6 procent. Försvarsmaktens lönekostnader har sjunkit. Medelantalet anställda har minskat med cirka 900 personer eller drygt 5 procent mellan 2007 och 2008. Rikspolisstyrelsens lönekostnad ökade med cirka 5 procent. Antalet poliser har ökat netto med nära 500 under året, medan antalet civilt anställda minskat något. Vid Försäkringskassan minskade lönekostnaden vilket förklaras av de uppsägningar av personal som gjordes under 2007 men även av pensioneringar och frivilliga uppsägningar. Det genomsnittliga antalet årsarbetare minskade från cirka 14 000 till 12 500 mellan 2007 och 2008. Myndigheternas inbetalda arbetsgivaravgifter och löneskatter, liksom premierna till Statens pensionsverk för tjänstepensionsförmåner, utgör statsinterna transaktioner och har eliminerats i resultaträkningen i årsredovisningen för staten.

Kostnader för lokaler ökade med knappt 0,6 miljarder kronor. Övriga driftkostnader ökade med 6,3 miljarder kronor. Därav ökade kostnaderna för köpta entreprenadtjänster vid Vägverket och Banverket med 1,8 respektive 2,3 miljarder kronor. Därutöver har Banverket och Vägverket aktiverat 1,9 respektive 1,3 miljarder kronor mer för investeringar i anläggningstillgångar i egen regi än föregående år. Försvaret däremot har aktiverat 1,7 miljarder kronor mindre för investeringar i beredskapstillgångar. Aktiveringen innebär att kostnader för köp av varor och tjänster avseende produktion av bananläggningar, väganläggningar och försvarsmateriel förs bort från resultaträkningen och tas upp som investering i balansräkningen. Inomstatlig handel har eliminerats i resultaträkningen med 16 miljarder kronor.

Posten Vissa garanti- och kreditkostnader för statlig garanti- och utlåningsverksamhet ökade 4,5 miljarder kronor beroende på att kostnaderna för

2007 till största delen avsåg återföringar av tidigare avsättningar vilket innebar en kostnadsreduktion med 2,6 miljarder kronor. Exportkreditnämndens kostnader i garantiverksamheten har ökat 1,6 miljarder kronor. Förändringen har påverkats bl.a. av kapitaliserade räntor, valutakursförändring i dollar, avskrivningar och värderingsförändringar.

Avskrivningar och nedskrivningar minskade med 2,4 miljarder kronor jämfört med föregående år. Försvarsmaktens avskrivningar är den största beståndsdelen och avser främst beredskapsinventarier som stridsfordon, självgående pjäser, fartyg och båtar. Skillnaden mellan åren beror på nedskrivningar av beredskapsinventarier som gjordes 2007 med drygt 3 miljarder kronor. Avskrivningarna på beredskapsvarulager är däremot i det närmaste oförändrade mellan åren.

Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag

Resultatet från andelar i dotter- och intresseföretag minskade med 11 miljarder kronor. Det resultat som redovisas baseras på bolagens redovisade nettoresultat enligt respektive årsbokslut.

Bland dotterbolagen har Civitas Holding med dotterbolaget Vasakronan AB sålts till AP fastigheter under året. Resultatandelen blev nära noll och är därmed 4,3 miljarder kronor lägre än föregående år. Resultatet för LKAB har ökat 3,0 miljarder, vilket främst förklaras av ökad prisnivå. Resultatet har belastats med en avsättning på 2,0 miljarder kronor i ersättning till Banverket för ny järnväg i Kiruna. Vattenfall har minskat resultatet med 2,7 miljarder kronor, vilket främst avspeglar en positiv engångseffekt på skattekostnaden av införande av lägre bolagsskattesats i Tyskland under föregående år. Vin & Sprit AB har sålts under året. Resultatandelen blev nära noll från att föregående år ha varit 1,5 miljarder kronor. Swedcarrier har försämrat sitt resultat med 1,3 miljarder kronor, vilket främst förklaras av minskad realisationsvinst från försäljning av dotterbolag och lägre värde på fastigheter. Under föregående år avyttrades de två dotterbolagen EuroMaint och Swemaint och resultatet för 2008 avser endast dotterbolaget Jernhusen.

Bland intresseföretagen har SAS försämrat sitt resultat med 1,5 miljarder kronor, till största delen hänförligt till avvecklingen av Spanair. Svenska kraftnäts intressebolag har ökat resultatandelen med 1,0 miljarder kronor vilket främst avser Nord Pool ASA:s realisationsvinster vid avyttring av clearing- och konsultverksamhet samt aktier i tyska elbörsen EEX.

Nettokostnad för statsskulden och övriga finansiella intäkter och kostnader

Nettokostnaden för statsskulden ökade med 22 miljarder kronor.

Den viktigaste förklaringen är att de orealiserade valutaförlusterna ökat med 32 miljarder kronor från 4 miljarder till 36 miljarder kronor till följd av den svaga kronkursen. De orealiserade valutaförlusterna uppkommer vid den värdering

Riksgäldskontoret gör av skulder och fordringar i utländsk valuta till bokslutsdagens kurser. Under året realiserade staten valutavinster på 6 miljarder kronor, jämfört med förra årets förluster på 2 miljarder kronor. De realiserade valutakursförändringarna uppstår då Riksgäldskontoret betalar tillbaka utländska lån och skuldskötselinstrument där kursen avviker från den kurs som Riksgäldskontoret lånade till. Realiserade kursförluster ökade med 0,5 miljarder kronor.

Ökningen av övriga finansiella intäkter med 39 miljarder kronor förklaras av Regeringskansliets reavinst vid försäljningen av Vin & Sprit på nära 48 miljarder kronor. Övriga finansiella intäkter blev därmed 39 miljarder kronor högre än föregående år då försäljning av aktier i TeliaSonera gav en reavinst på nästan 11 miljarder. Riksbankens inlevererade överskott minskade med 0,7 miljarder kronor.

Konsoliderad balansräkning med kommentarer

I balansräkningen redovisas värdet av statens samtliga tillgångar, skulder och kapital. Värdet är beräknat per den 31 december 2008 (se även avsnittet Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). I de fall marknadsvärden finns att tillgå för aktier och andelar i statliga bolag presenteras dessa i bilagan Statliga bolag.

Statens nettoförmögenhet har förbättrats med 90 miljarder kronor under 2008.

Tabell Konsoliderad balansräkning

Miljoner kronor

TILLGÅNGAR	Not	2008-12-31	2007-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	15	5 196	4 151
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	16	881	819
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	17	11	33
Summa immateriella anläggningstillgångar		6 088	5 003
Materiella anläggningstillgångar			
Statliga väganläggningar	18	102 586	98 907
Statliga järnvägsanläggningar	19	72 418	69 268
Byggnader, mark och annan fast egendom	20	42 182	41 407
Förbättringsutgifter på annans fastighet	21	3 367	3 300
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	22	23 309	22 830

Pågående nyanläggningar	23	58 061	47 485
Beredskapstillgångar	24	95 858	95 065
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	25	3 322	4 038
Summa materiella anläggningstillgångar		401 103	382 300
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotter- och intresseföretag	26	322 982	319 007
Andra långfristiga värdepappersinnehav	27	10 473	10 496
Långfristiga fordringar	28	6 509	7 148
Summa finansiella anläggningstillgångar		339 964	336 651
Summa anläggningstillgångar		747 155	723 954
Utlåning	29	176 119	172 030
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	30	1 756	1 746
Pågående arbeten	31	316	299
Fastigheter	32	140	116
Förskott till leverantörer	33	105	29
Summa varulager m.m.		2 317	2 190
Fordringar			
Kundfordringar	34	7 618	7 166
Övriga fordringar	35	51 523	43 160
Summa fordringar		59 141	50 326
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	36	11 350	12 225
Upplupna bidragsintäkter	37	1 241	1 129
Övriga upplupna intäkter	38	14 420	33 497
Summa periodavgränsningsposter		27 011	46 851
Kortfristiga placeringar			
Värdepapper och andelar	39	75 411	19 276
Summa kortfristiga placeringar		75 411	19 276
Kassa och bank	40	3 521	2 937
SUMMA TILLGÅNGAR		1 090 675	1 017 564
KAPITAL OCH SKULDER			
Nettoförmögenhet	41	-409 032	-499 373
Fonder	42	77 327	59 033
Avsättningar			

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	43	178 667	171 911
Övriga avsättningar	44	17 021	15 153
Summa avsättningar		195 688	187 064
Statsskulden			
Lån i Sverige		836 712	882 053
Lån utomlands		225 047	232 841
Summa statsskulden	45	1 061 759	1 114 894
Skulder m.m.			
Leverantörsskulder	46	15 367	16 614
Övriga skulder	47	78 954	74 382
Depositioner	48	1 011	964
Förskott från uppdragsgivare och kunder	49	446	364
Summa skulder m.m.		95 778	92 324
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	50	33 756	34 572
Oförbrukade bidrag	51	7 735	7 428
Övriga förutbetalda intäkter	52	27 664	21 622
Summa periodavgränsningsposter		69 155	63 622
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 090 675	1 017 564
Garantiförbindelser	53	879 654	658 532
Övriga ansvarsförbindelser	54	12 085	10 182

Nettoförmögenheten

Statens nettoförmögenhet är lika med skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde. Statsskulden, som i huvudsak motsvarar statsbudgetens ackumulerade underskott under åren, svarar för den övervägande delen av skulderna och därmed den negativa nettoförmögenheten. Vid utgången av 2008 var nettoförmögenheten -409 miljarder kronor, dvs. staten hade en nettoskuld på motsvarande belopp. Det är en förbättring med 90 miljarder kronor jämfört med 2007 då nettoförmögenheten var -499 miljarder kronor.

Nettoförmögenhetens förändring fördelad på balansräkningens olika delar kan sammanfattas enligt nedan:

	Mdkr
Ökning av tillgångar	73
Minskning av skulder	44
Ökning av avsättningar	-9
Ökning av fonder	-18
Summa	90

Förändringen av nettoförmögenheten kan även beskrivas på följande sätt:

	Mdkr
Årets överskott enligt resultaträkning	94
Tillskott till Stabilitetsfonden	-15
Värdeförändring av aktier och andelar	10
Övriga direkta förändringar av nettoförmögenheten	1
<u>Summa</u>	<u>90</u>

Förändringen av nettoförmögenheten är i första hand hänförlig till årets överskott i resultaträkningen på 94 miljarder kronor. Därutöver påverkas nettoförmögenheten av enstaka transaktioner som förändrar tillgångars eller skulders värde utan att redovisas över resultaträkningen. Under året har kapital tillskjutits vid bildandet av Stabilitetsfonden. Tillskottet på 15 miljarder kronor har inte gått via resultaträkningen utan direkt medfört en motsvarande minskning av nettoförmögenheten. En återkommande förklaringspost är dessutom förändringar av aktier och andelar som redovisas direkt i balansräkningen, t.ex. förändringar av statligt ägda bolags egna kapital som inte är hänförliga till periodens resultat. Under 2008 uppgick dessa effekter till 10 miljarder kronor.

Vid eliminering av inomstatliga värdepapper uppstår ett saldo p.g.a. olika redovisningsprinciper. Vid årsskiftet har detta resulterat i en positiv påverkan med 1 miljard kronor på nettoförmögenheten.

Jämförelse med nettoförmögenheten enligt nationalräkenskapsdefinition

För att belysa sambandet mellan olika sätt att redovisa statens finansiella ställning har en jämförelse gjorts mellan nettoförmögenheten i balansräkningen i årsredovisningen för staten och nationalräkenskapernas (NR) finansiella ställning. NR:s beräkningar finns inte färdigställda för 2008 och jämförelsen görs därför för 2007. NR:s uppgifter har dessutom kompletterats på några punkter för att öka jämförbarheten. Skillnaden mellan balansräkningens nettoförmögenhet vid utgången av 2007 på -499 miljarder kronor och den beräkning i anslutning till NR som gjorts i 2008 års ekonomiska vårproposition (prop. 2007/08:100) på 171 miljarder kronor är att NR-beräkningen visar en positiv nettoförmögenhet som är 670 miljarder kronor högre än balansräkningen.

Skillnaderna beror dels på olika värderingsprinciper och dels på olika avgränsning av staten. Den enskilt största skillnaden beror på att fasta reallgångar i finansiella ställningarna värderas till återanskaffningsvärdet, dvs. restvärdet efter avskrivningar räknas upp med prisindex samt med moms. Detta står för cirka hälften av skillnaden i förmögenheten. En annan stor del beror på att finansiella ställningarna

använder marknadsprisivärdering där sådan finns tillgänglig t.ex. för vissa aktieinnehav och för skulder i form av bl.a. statsobligationer. Beredskapstillgångar ingår endast till den del det inte avser s.k. förstörelsemateriel. I fråga om avgränsning ingår Riksbanken som andel och inte endast med grundfonden. Dessutom finns andra mindre enheter som avviker. För tillgångar och skulder i övrigt tas främst vissa stora myndigheter med omfattande finansiell verksamhet med i finansräkenskaperna och fordringar och skulder av löpande karaktär är till största delen inte med i finansräkenskaperna.

I anslutning till not visas de viktigaste skillnaderna för 2007 och 2006 i en tabell.

Övriga förändringar i balansräkningen

Under räkenskapsåret 2008 ökade de totala tillgångarna med 73 miljarder kronor till 1 091 miljarder kronor.

De materiella anläggningstillgångarna ökade med 19 miljarder kronor. Statliga väganläggningar ökade med 3,7 miljarder kronor. Under 2008 har nio större objekt med en total längd på 100 km öppnats för trafik. Bland annat har två sträckor öppnats på E 6 i Bohuslän, Torp-Håby och Värmlandsbro-Hogdal. Statliga järnvägsanläggningar ökade med 3,2 miljarder kronor. Exempel på investeringsprojekt som har färdigställts och tagits i drift under 2008 är en 26 km lång järnväg mellan Örnsköldsvik och Husum. Pågående nyanläggningar har ökat med 11 miljarder kronor, varav 9,5 miljarder vid Banverket. Banverkets pågående större investeringsprojekt avser Hallandsåsenprojektet, citytunneln i Malmö, Citybanan i Stockholm, Bana väg i väst, Ådalsbanan och ny järnväg i Kiruna. Vägverkets pågående nyanläggningar har ökat med 2,2 miljarder kronor och de större projekten är Norra länken i Stockholm och utbyggnaden av E6 genom Bohuslän norr om Uddevalla.

De finansiella anläggningstillgångarna ökade med 3,3 miljarder kronor. Andelar i dotter- och intresseföretag ökade med 4 miljarder kronor trots flera avyttringar under året. Civitas Holding AB (Vasakronan AB) vars andelsvärde föregående år uppgick till 25,7 miljarder kronor har avyttrats för 24,7 miljarder kronor under året. Utdelningen till staten uppgick till 0,8 miljarder kronor. Vin & Sprit AB har avyttrats under året för 49,8 miljarder kronor. Föregående år redovisades ett andelsvärde på 8 miljarder kronor, varav 0,7 miljarder kronor delats ut till staten, som också övertagit bolaget Preaktio med aktier till ett bokfört värde av 4,9 miljarder kronor. Venantius AB vars andelsvärde föregående år var 2,8 miljarder kronor har utdelat 0,3 miljarder kronor och därefter övertagits av Svensk Exportkredit AB.

Ökningen av andelsvärdet för Vattenfall AB uppgår till 18,2 miljarder kronor, vilket huvudsakligen förklaras av periodens vinst på 17,1 miljarder kronor. Utdelning av 8,0 miljarder kronor har minskat andelsvärdet. Positiva omräkningsdifferenser för verksamhet i utlandet på 15,1 miljarder kronor har delvis utjämnats av negativ

påverkan från valutasäkring av utländskt eget kapital på 7,2 miljarder kronor. Omräkningsdifferenserna har uppstått när balansräkningar i utländska dotterbolag räknats om till svenska kronor. Kassafördessäkring har medfört en ökning med 2,3 miljarder kronor. Kassafördessäkringen avser huvudsakligen realiserade värdeförändringar av el-derivat som används för prissäkring av framtida försäljning.

LKAB:s resultat för året uppgår till 7,6 miljarder kronor, vilket bidragit till andelsvärdets ökning med 3,0 miljarder kronor. Förändringar i säkringsreserv och reserv för verkligt värde har minskat värdet med 2,6 miljarder kronor. Även utdelning av 2,0 miljarder kronor har reducerat värdet. Svensk Exportkredit AB har ökat med 5,7 miljarder kronor, vilket främst förklaras av ett kapitaltillskott på 3,0 miljarder kronor. Bolaget har även övertagit samtliga aktier i Venantius AB, med ett bokfört värde på 2,6 miljarder kronor. Almi Företagspartner AB har fått ett kapitaltillskott på 2,0 miljarder kronor, vilket förklarar andelens ökning.

Andelen i TeliaSonera har ökat i värde med 4,9 miljarder kronor. Andelsvärdet i TeliaSonera har påverkats positivt med 7,1 miljarder kronor av andelen i årets resultat och med 4,9 miljarder kronor i valutakursdifferenser. Utdelning av 6,7 miljarder kronor till staten har minskat värdet med motsvarande belopp. Marknadsvärdet på Regeringskansliets aktier i TeliaSonera uppgick vid årsskiftet till 65,1 miljarder kronor. SAS har minskat i värde med 1,8 miljarder kronor till 1,9 miljarder kronor, vilket till största delen beror på periodens resultatandel. Marknadsvärdet på Regeringskansliets aktier i SAS AB uppgår till 1,3 miljarder kronor. Nordiska Investeringsbanken har ökat med 1,3 miljarder kronor främst p.g.a. att bankens redovisningsvaluta euron stärkts mot kronan. Svenska kraftnäts intressebolag har ökat med 1,1 miljarder kronor, främst hänförligt till årets resultat.

Centrala studienämndens utlåning ökade med 2,8 miljarder kronor. Riksgäldskontorets utlåning till Botniabanan och Svensk-Danska broförbindelsen AB ökade med 2,3 respektive 0,7 miljarder kronor men minskade till PPM med 1,6 miljarder kronor. Övriga fordringar har ökat med 8,5 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ökningen avser främst Skatteverkets fordringar på skattekontot som har ökat med 4,4 miljarder kronor.

Övriga upplupna intäkter minskade med 19 miljarder kronor då 2007 års periodisering av skatter utgjorde 18 miljarder kronor under posten. Periodisering av skatter avser mellanskillnaden mellan de skatteintäkter som tas upp av främst Skatteverket och de skatteintäkter som beräknas i samband med upprättandet av årsredovisningen för staten. Vid utgången av 2008 överstiger betalda skatter de beräknade intäkterna och periodiseringen redovisas i stället som övrig förutbetalad intäkt.

Värdepapper och andelar har ökat med 56 miljarder kronor då Riksgäldskontoret ökat sina kortfristiga placeringar med 57 miljarder kronor. Det beror till stor del på att Riksgäldskontoret har gett ut extra statsskuldväxlar utan att motsvarande

lånebehov har funnits. Riksgäldskontorets innehav avser bl.a. placeringar i andra låneinstituts obligationer på 42 miljarder kronor.

Fonder ökade med 18 miljarder kronor. I samband med finanskrisen under hösten 2008 beslutade riksdagen att inrätta Stabilitetsfonden för att finansiera framtida stödåtgärder. Inledningsvis tillfördes 15 miljarder kronor genom särskilt anslag på statsbudgeten. Avsikten är att banker och andra institut framöver ska betala en årlig stabilitetsavgift, så att fonden inom 15 år uppgår till motsvarande 2,5 procent av BNP. Kärnavfallsfonden som består av avgifter från kärnkraftsföretagen baserade på produktionen av elektrisk kraft har ökat kraftigt under ett antal år och står numera för 65 procent av det kapital som redovisas som Fonder i staten. Insättningsgarantifonden utgörs av avgifter från institut som omfattas av insättargarantin och står för 30 procent. Båda fonderna ökade cirka 1,5 miljarder kronor vardera.

På balansräkningens skuldsida ökade avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser med 6,8 miljarder kronor. Den av SPV redovisade pensionsskulden har ökat med 6,5 miljarder kronor. De viktigaste faktorerna som ökade avsättningen var nyintjänad pension 5,1 miljarder kronor, ändrade beräkningsgrunder med 4,8 miljarder kronor, grundränta (uppräknings enligt de försäkringstekniska riktlinjerna), netto, 2,8 miljarder kronor samt basbeloppsindexering (värdesäkring) 2,6 miljarder kronor medan avsättningen minskade p.g.a. utbetalade förmåner med 7,1 miljarder kronor och aktualisering (utredning av tjänstetid och intjänad pensionsrätt) med 2,5 miljarder kronor. Den viktigaste innebörden av de ändrade beräkningsgrunderna med anledning av nya försäkringstekniska riktlinjer som infördes fr.o.m. den 1 januari 2008, är att generationsdödlighet införts vid beräkningen. Det minskar avsättningen för äldre förmåner men ökar den för främst aktiva inom försäkringsrörelsen.

Övriga avsättningar ökade med 1,9 miljarder kronor. Ökningen avser Exportkreditnämndens avsättningar för risker i garantiengagemang. Reserveringar har gjorts för förväntad förlustrisk i affärerna och för riskkoncentration i portföljen. Den totala reserveringen vid utgången av 2008 uppgår till 11 miljarder kronor.

Statsskulden minskade med 53 miljarder kronor och uppgick vid 2008 års utgång till 1062 miljarder kronor. Lån i svenska kronor minskade med 45 miljarder kronor och lån i utländsk valuta minskade med 8 miljarder kronor. Den andel av statsskulden som upptas i utländsk valuta var oförändrat 21 procent. För en närmare beskrivning av statsskuldens utveckling, se kapitlet Statsskulden.

Övriga skulder ökade med 4,6 miljarder kronor. Skatteverkets skuld avseende kontoöverskott på skattekontot ökade med 3,7 miljarder medan skulden till kommuner och landsting minskade 5,6 miljarder kronor. Riksgäldskontorets skuld avseende CSA-avtal ökade med 3,8 miljarder kronor. Riksgäldskontoret tar upp lån i svenska kronor och genom skuldbytesavtal (kron/valutaswappar) omvandlas lånen till skuld i utländsk valuta. Genom dessa swaptransaktioner uppstår en kreditrisk och för att hantera denna ingår man s.k. CSA-avtal. Storleken på säkerheterna beror

på marknadsvärderingen på de underliggande derivaten den aktuella dagen och varierar kraftigt över tid.

Banverkets övriga skulder ökade med 3,7 miljarder kronor och avser leasingskulder. Affärsverket Statens järnvägar minskade däremot sina leasingskulder med 3,7 miljarder kronor.

Övriga förutbetalda intäkter har ökat med 6 miljarder kronor. Av ökningen avser 3,2 miljarder kronor periodisering av skatter, vilket är mellanskillnaden mellan de skatteintäkter som tas upp av främst Skatteverket och de skatteintäkter som beräknas i samband med upprättandet av årsredovisningen för staten.

Finansieringsanalys med kommentarer

Finansieringsanalysen visar statens betalningar fördelade på avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter. Finansieringsanalysen visar även förändringen av och respektive avsnitts påverkan på statens nettouplåning under redovisningsperioden. Statens nettouplåning definieras som förändringen av statsskulden justerad för orealiserade valutakursförändringar.

Uppgifterna avseende finansieringsanalysen har hämtats från resultat- och balansräkningarna samt från den information som myndigheterna inrapporterat i statsredovisningssystemet eller myndigheternas årsredovisningar med eventuella kompletteringar.

Tabell Finansieringsanalys

<i>Miljoner kronor</i>	Not	2008	2007
Statens verksamhet			
Skatter	55	986 183	981 897
Avgifter och andra ersättningar	56	81 307	86 243
Intäkter av bidrag		25 609	26 520
<i>Summa justerade intäkter</i>		<i>1 093 099</i>	<i>1 094 660</i>
Transfereringar	57	-766 750	-761 381
Statens egen verksamhet	58	-177 022	-169 960
<i>Summa justerade kostnader</i>		<i>-943 772</i>	<i>-931 341</i>
Justeringar till betalningar	59	-54 588	13 217
Saldo statens verksamhet		94 739	176 536
Investeringar			
	60		
Finansiella investeringar		-13 414	-51
Materiella investeringar		-43 268	-36 989
Immateriella investeringar		-2 639	-1 646
<i>Summa investeringsutgifter</i>		<i>-59 321</i>	<i>-38 686</i>
Försäljning av anläggningstillgångar		81 068	18 292
Summa investeringsverksamhet		21 747	-20 394
Utlåning			
	61		
Nyutlåning		-20 114	-20 649
Amorteringar		17 283	15 204
Summa nettoutlåning		-2 831	-5 445
Finansiella aktiviteter			
Finansiellt netto för statens upplåning	62	-40 197	-48 842

Övrigt finansiellt netto	63	14 028	11 165
Justeringar till betalningar	64	1 361	-2 403
Summa finansiella aktiviteter		-24 808	-40 080
Totalt		88 847	110 617
Statens nettoupplåning			
Förändring av statsskulden		-53 135	-105 322
Orealiserade valutakursförändringar		-35 712	-5 295
Totalt		-88 847	-110 617

Statens verksamhet

Kassaflödet i den del som avser statens verksamhet, dvs. intäkter, transfereringar och statens egen verksamhet enligt resultaträkningen, uppgick 2008 till 95 miljarder kronor, vilket är en minskning från föregående år med drygt 80 miljarder kronor. Det är främst förändringar av fordringar och skulder som skiljer sig från föregående år.

Skatterna ökade med drygt 4 miljarder kronor och transfereringarna ökade med 5 miljarder kronor. Utdelningarna från dotter- och intresseföretag som redovisas under posten Avgifter och andra ersättningar uppgick till drygt 23 miljarder kronor, vilket var drygt 9 miljarder kronor mindre än föregående år.

Förändringar av skulder och fordringar har minskat statens kassaflöde med 55 miljarder kronor, till stor del beroende på att Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar ökat kraftigt.

Investeringar

Statens investeringar under 2008 uppgick till drygt 59 miljarder kronor, vilket är en ökning med hela 20 miljarder kronor jämfört med 2007. Kassaflödet från investeringsverksamheten är ändå positivt med 22 miljarder kronor, beroende på de stora försäljningarna av aktier i bl.a. Vin & Sprit AB och Vasakronan. De finansiella investeringarna uppgick till mer än 13 miljarder kronor, bl.a. beroende på kapitaltillskott till flera bolag. De materiella investeringarna ökade jämfört med 2007 med 5 miljarder kronor till 43 miljarder kronor. Investeringar i beredskapstillgångar inom försvaret har ökat med cirka 1,5 miljarder kronor. Den största förändringen avser järnvägsinvesteringar som är mer än 5 miljarder kronor högre än föregående år, främst beroende på att Botniabanan tagits in i statens balansräkning.

Tabell Materiella investeringar

<i>Miljarder kronor</i>	2008	2007
Beredskapstillgångar	9,2	7,9
Väganläggningar	9,8	8,1
Järnvägsanläggningar	15,2	9,6
Fastigheter och markanläggningar	3,0	3,1

Maskiner och inventarier	5,3	5,2
Övriga investeringar	0,8	3,1
Totalt	43,3	37,0

Investeringar i immateriella tillgångar uppgick till 2,6 miljarder kronor, vilket är en ökning med 1 miljard kronor jämfört med föregående år. Investeringarna avser främst IT-system hos olika myndigheter, bl.a. Försäkringskassan och Försvarsmakten. Det är främst Försvarsmakten som ökat sina investeringar i immateriella tillgångar, vilket till största delen avser ledningssystemet Prio.

Utlåning

Nettoutlåningen, dvs. saldot mellan nyutlåning och amorteringar, gav ett negativt kassaflöde på cirka 3 miljarder kronor, vilket är en minskning med två miljarder kronor. Nyutlåningen vid Riksgäldskontoret var något lägre än föregående år, men framför allt var amorteringarna högre. Bl.a. minskade Premiepensionsmyndigheten sina lån i Riksgäldskontoret.

Finansiella aktiviteter

Nettobetalingar från finansiella aktiviteter under 2008 uppgick till -25 miljarder kronor, vilket innebär att nettobetalingarna minskade med drygt 15 miljarder kronor i jämförelse med föregående år. Huvuddelen av beloppet avser det finansiella nettot för statens upplåning, vilket utgör kostnaderna för statsskulden i resultaträkningen justerat för orealiserade valutadifferenser. Det övriga finansiella nettot från finansiella aktiviteter är positivt och består främst av ränteintäkter hos Centrala studiestödsnämnden och på skattekonto, Riksbankens inlevererade överskott samt utdelning på statens aktier i Nordea AB.

Statens nettoupplåning

Statens nettoupplåning visar förändringen av statens upplåning justerad för valutakursförändringar i utländsk valuta.

Statens nettoupplåning under 2008 var, liksom de närmast föregående åren, de facto en nettoamortering på 89 miljarder kronor, vilket är minskning med 22 miljarder kronor i jämförelse med föregående års nettoamortering. Statens lån har således ytterligare minskat kraftigt under 2008. Under året minskade statsskulden med 53 miljarder kronor. De orealiserade valutaförlusterna som gör att nettoamorteringen är högre än statsskuldens förändring uppgick till 35,7 miljarder kronor.

Samband mellan resultaträkningen och statsbudgetens utfall

I nedanstående tabell visas sambandet mellan resultaträkningens överskott och statsbudgetens saldo 2008. Tabellen visar de huvuddelar som skiljer resultaträkningen från statsbudgeten, nämligen poster som finns med i resultaträkningen men inte medför betalningar, förändringar av fordringar och skulder samt övriga transaktioner som medfört betalningar. Posterna finns med i finansieringsanalysen, men i en annan struktur. Genom dessa tre delar kommer man från resultaträkningens saldo till finansieringsanalysens saldo. Därefter visas justeringsposter hänförliga till statsskulden som utgör skillnaden mellan finansieringsanalysens saldo och statsbudgetens saldo.

Tabell Samband mellan resultaträkningen och statsbudgetens utfall 2008

Resultaträkningens överskott		93 553
Justeringar för poster som ej medför betalningar		36 214
Justeringar för förändringar av fordringar och skulder		-83 170
Övriga transaktioner som påverkar betalningar		42 250
Finansieringsanalysens saldo		88 847
Justeringar hänförliga till statsskulden		46 352
Förändring av Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar	55 162	
Förändring av inomstatliga innehav av värdepapper	-4 084	
Skuldkorrigeringar och övrigt	-4 726	
Statsbudgetens saldo		135 199

Transaktioner som ingår i resultaträkningen men inte medför betalningar är bl.a. resultatandelar i dotter- och intresseföretag som är intäkter som inte betalats och uppgår för 2008 till 36 miljarder kronor. Andra delar är kostnader som inte medför betalningar. Det omfattar avskrivningar, nedskrivningar, avsättningar och fondering (36 miljarder kronor åt motsatt håll) och slutligen realiserade valutakursförluster, även detta med cirka 36 miljarder kronor.

Förändringar av fordringar och skulder har medfört betalningar, men inte påverkat resultaträkningen. Den viktigaste delposten är att Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar har ökat kraftigt. Nettoförändringen av fordringar och skulder ger därför en negativ påverkan på likvida medel med 83 miljarder kronor.

Övriga transaktioner som påverkar betalningar är investeringar som gav ett utflöde av likvida medel med 59 miljarder kronor och nettoutlåning med knappt 3 miljarder kronor. De stora försäljningarna av aktier i statliga bolag gav ett inflöde med 81 miljarder kronor, och utdelning från aktier i statliga bolag med 23 miljarder kronor. Totalt en positiv påverkan med 42 miljarder kronor.

Justeringar som är hänförliga till Statsskulden

Statens nettoamortering var drygt 46 miljarder kronor lägre än statsbudgetens positiva saldo på strax över 135 miljarder kronor. Skillnaden mellan statens nettouplåning och statsbudgetens saldo beror på att det finns transaktioner som påverkar statsskulden men som inte påverkar statsbudgetens saldo. Å andra sidan finns transaktioner som påverkar statsbudgetens saldo men som påverkar statsskulden först efterföljande perioder, t.ex. kortfristiga placeringar.

Förändringar av Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar har medfört att statsskulden har ökat med 55 miljarder kronor utan att statsbudgetens saldo har påverkats. Förändringar av myndigheters innehav av statspapper har påverkat lånebehovet men inte statsskulden. Denna post uppgår till 4,1 miljarder kronor. Skuldskötselåtgärder, eller skuldkorrigeringar, i anslutning till Riksgäldskontorets förvaltning av statsskulden påverkar statsskulden utan att påverka lånebehovet uppgår till 4,8 miljarder kronor. Till sådana hör bl.a. omvärdering av inflationskompensation för realobligationer samt bokföringsmässiga skillnader mellan affärs- och likviddag.

Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Årsredovisningen för staten grundas på de statliga myndigheternas årsredovisningar, vilka upprättas enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

I detta avsnitt beskrivs i en första del redovisningsprinciperna för resultat- och balansräkning, i några fall med koppling även till statsbudgeten. Den första delen innehåller även bl.a. kommentarer till vissa särskilda poster och förändrade principer för resultat- och balansräkning. Därefter görs en kort beskrivning av principerna för redovisningen av statsbudgetens utfall. Slutligen belyses några viktiga skillnader och samband mellan de olika redovisningsmetoderna.

Redovisningsprinciper, resultat- och balansräkning

Räkenskapsåret utgörs av kalenderår.

Redovisning av kostnader och intäkter sker enligt bokföringsmässiga grunder.

De konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen är uppställda enligt regeringens beslut den 11 december 2008 (Fi 2008/7778) om normering av avgränsning och uppställningsformer som grund för Ekonomistyrningsverkets underlag till årsredovisningen för staten 2008. De uppställningsformer som föreskrivs där, bygger på de uppställningsformer som föreskrivits för myndigheterna med vissa anpassningar för årsredovisningen för staten.

Transfereringar

Principen för redovisning av transfereringar är att de redovisas enligt bokföringsmässiga grunder. Det innebär att de redovisas det år till vilket kostnaden hänför sig. Innebörden av denna princip för transfereringar är inte klarlagd i alla detaljer och Sverige deltar i ett internationellt utvecklingsarbete i syfte att klargöra principerna.

Transfereringar periodiseras endast när kostnaden tydligt är hänförlig till ett visst år. Exempel på detta är Sveriges avgift till Europeiska unionen och vissa EU-finansierade stöd på jordbruksområdet som uttryckligen avser ett visst år. I fall där något annat inte är tydligt bedöms kostnaden sammanfalla med betalningen.

Skatter

Sedan 2006 redovisas statens inkomster från skatter enligt nya principer, i enlighet med riksdagsbeslut avseende statsbudgeten. I samband med detta har regeringen fattat beslut om att samma principer ska gälla även för resultaträkningen i årsredovisningen för staten. Principerna innebär främst att skatteinkomsterna redovisas enligt fullt periodiserade principer, dvs. hänförliga till det år de hänför sig

till. Eftersom många skatter taxeras per kalenderår, är det slutliga utfallet för taxering och betalningsgrad inte känt förrän drygt ett år efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatter i årsredovisningen för staten grundas därför till viss del på bedömningar av förväntat taxeringsutfall och inbetalningar.

En relativt utförlig beskrivning av metoderna gjordes i årsredovisningen för staten för 2006 (skr. 2006/07:101). I det följande görs därför endast en kortare beskrivning.

Skatteverket och andra berörda myndigheter redovisar löpande debiterade och betalda skatter. Vad som avser aktuellt år framgår av de berörda myndigheternas verksamhetssystem där deklarerade, beslut och inbetalningar finns registrerade. Skatterna kan delas in i två huvudkategorier. Den första är skatter som hänförs till period (månad) i nära anslutning till inbetalningen eller deklARATIONEN, vilket gäller för mervärdesskatt, socialavgifter och de flesta punktskatter. Den andra är skatter som beslutas vid taxeringen som sker årsvis och där den löpande inbetalningen endast är preliminär. Det gäller hushållens och företagets inkomstskatter samt fastighetsskatt m.m. När uppgifterna för årsredovisningen för staten för ett visst år tas fram, finns ett i det närmaste korrekt slutligt utfall för många skatter, medan för inkomstskatterna m.m. uppgifterna utgör en beräknad intäkt, grundad på redovisade preliminärskatter, den ekonomiska utvecklingen och annan information. Här är osäkerheten större än för de skatter som debiteras månadsvis. Ett antal mindre poster som redovisas som skatter hämtas direkt från respektive berörd myndighet och är slutliga till sin natur.

Metoden för beräkning av periodiserade skatter på detta sätt bygger på modeller för olika skatteslag och för totalsammanställningar som är uppbyggda inom Finansdepartementet och Ekonomistyrningsverket under lång tid och har utvecklats och anpassats successivt. Denna struktur ger bättre information om skatterna för året än årets skatteinbetalningar, eftersom informationen beaktar den makroekonomiska utvecklingen och förändringar i skattereglerna redan det år dessa avser och inte först när betalning sker. Metoden får därför anses väl etablerad och prövad.

Med denna metod beräknas de till året hänförliga totala skatteintäkterna. Sedan slutsumman framräknats, redovisas ett antal beräknade korrigeringsposter som leder fram till det kassamässiga utfallet för skatter (årets inbetalningar). Skatter som förs till EU, kommunerna och AP-fonderna dras ifrån för att komma till statens skatteintäkter. De viktigaste övriga korrigeringsposterna är betalningsförskjutningar och uppbördsförskjutningar, som är hänförliga till de förskjutningar i tiden som sker kopplat till utbetalningar av kommunalskatt till kommuner och pensionsmedel till AP-fonderna respektive till att skatter som taxeras årsvis i många fall inbetalas först ett år eller mer efter den period de avser. I statsbudgetutfallet för ett visst år gäller att efter det att årsredovisningen för staten publicerats, revideras utfallet på enskilda inkomstitlar med hänsyn till taxeringsutfallet. Detta påverkar dock inte statsbudgetens totala inkomster, eftersom dessa är kassamässiga, utan alla

förändringar motsvaras av en förändring av antingen betalnings- eller uppbördsförskjutningar, så att saldot är opåverkat.

För att komma fram till resultaträkningens skatteintäkter krävs ytterligare ett par moment. När statens skatteintäkter för det aktuella året räknats fram kommer ett belopp som kan vara antingen positivt eller negativt att tillkomma som avser skatter hänförliga till tidigare år. Det avser skillnaden mellan fjolårets beräknade periodiserade skatt och det helt eller nästan helt slutliga utfall som nu finns tillgängligt. Därefter läggs avgifterna till ålderspensionssystemet och premiepensionssystemet till, eftersom dessa avgifter ingår i skatterna så som de avgränsas i resultaträkningen. Kommunala utjämningsavgifter och inkomstutjämningsavgifter tillförs som följd av principen att bruttoredovisa dessa i årsredovisningen för staten. Slutligen avgår de elimineringsåtgärder som görs i årsredovisningen för staten. Dessa avser myndigheternas erhållna kompensation för ingående moms och myndigheternas betalda arbetsgivaravgifter m.m. som till en del avser skatt som staten betalar till sig själv. Dessutom elimineras särskild löneskatt på vissa pensionskostnader från statliga myndigheter samt vissa punktskatter m.m. som statliga myndigheter betalar.

Efter elimineringarna kvarstår den summa som utgör posten Skatteintäkter i resultaträkningen i årsredovisningen för staten. Skillnaden mellan denna summa och den summa som redovisats av myndigheterna under året redovisas som (förändring av) upplupen eller förutbetalad intäkt i årsredovisningen för staten.

Avgränsning av redovisningsenheten

Balans- och resultaträkningarna samt finansieringsanalysen omfattar staten, avgränsad i enlighet med regeringens normeringsbeslut för Årsredovisningen för staten 2008 (dnr Fi2008/7778). Detta innebär att dessa dokument omfattar myndigheter under riksdag och regering, med undantag för Riksbanken som p.g.a. dess speciella ställning inte ingår. AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten ingår inte heller på grund av att fondernas tillgångar har en annan karaktär än statens tillgångar i övrigt och att ålderspensionssystemet bör hanteras och redovisas för riksdagen på ett enhetligt sätt. Riksbankens grundfond ingår dock, då detta kapital ursprungligen tillskjutits av staten och därför kan ses som statens ägarandel i Riksbanken. En förteckning över vilka organisationer som omfattas av staten med denna avgränsning, och som ingår i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen, återfinns i bilagan Statliga myndigheter m.m.

Metoder för konsolidering m.m.

Gemensam brytdag

Den 12 januari gäller som gemensam s.k. brytdag gäller för samtliga myndigheters räkenskaper. Med begreppet brytdag avses den dag då den löpande bokföringen av händelser som berör den avslutade räkenskapsperioden avslutas. Fram till och med

brytdagen bokförs leverantörsskulder och kundfordringar, efter brytdagen redovisas händelser som härrör från den avslutade perioden som upplupna kostnader respektive intäkter (dvs. som periodavgränsningsposter). Den gemensamma brytdagen är en förutsättning för att fordringar och skulder mellan myndigheterna skall kunna stämma överens.

Principer för konsolidering

Konsolidering sker genom en sammanläggning av myndigheternas balansräkningar och resultaträkningar efter det att interna mellanhavanden i form av t.ex. fordringar, skulder, intäkter och kostnader mellan myndigheterna eliminerats. Informationen från myndigheterna har hämtats både från statsredovisningen och ur myndigheternas årsredovisningar. Utöver elimineringar av transaktioner mellan myndigheter har även transaktioner som varken är intäkter eller kostnader respektive fordringar eller skulder för staten som helhet eliminerats. Exempel är statens arbetsgivaravgifter för egen personal som före eliminering redovisas som personalkostnad hos myndigheterna och som intäkt av uppbörd hos Skatteverket.

Omklassificeringar av poster

Vissa typer av transaktioner omklassificeras i ÅRS i förhållande till myndigheternas redovisning. Anledningen till detta är att de ur statens perspektiv utgör t.ex. kostnader för verksamheten och inte transfereringar. Ett exempel är omklassificering av statens tjänstepensioner som redovisas som personalkostnad i statens årsredovisning men skilt från verksamhetens kostnader i den berörda myndigheten Statens pensionsverks årsredovisning. I några fall följer inte myndigheterna de resultat- och balansräkningsscheman som är generellt föreskrivna. För affärsverken gäller dessutom särskilda uppställningsformer. Detta medför att vissa resultat- och/eller balansposter måste omklassificeras innan konsolidering görs.

Motpartsavstämning

För att det ska vara möjligt att eliminera s.k. inomstatliga poster, dvs. kostnader, intäkter, fordringar och skulder mellan myndigheter, används rutiner för s.k. motpartsavstämning mellan myndigheter. Kvaliteten i motpartsavstämningen, som infördes 2000, förbättrades successivt under åren därefter och antalet differenser över angivna beloppsgränser är sedan några år relativt lågt. Liksom de senaste åren är differenserna också beloppsmässigt nu så begränsade i relation till helheten att de inte kan anses påverka resultat- eller balansräkningen i någon utsträckning som har materiell betydelse.

Ändrade redovisningsprinciper m.m.

Balansposter i försvarssektorn

Metoderna för redovisning av pågående nyanläggningar, förskott samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har vidareutvecklats i syfte att ge en så rättvisande bild som möjligt av de verkliga externa händelserna. De förändringar som gjorts på central nivå neutraliserar till stor del de förändringar som gjorts av principerna hos berörda myndigheter (Försvarets materielverk m.fl.). Beroende på transaktionernas komplexitet har det inte varit möjligt att räkna om jämförelsetalen för 2007 och totalt sett bedöms inte heller effekterna vara så stora att de påverkar helheten i årsredovisningen för staten.

Övriga generella förändringar

I övrigt har inga förändringar av redovisningsprinciperna gjorts i årsredovisningen för staten som helhet för 2008.

Ändrade redovisningsprinciper hos vissa myndigheter

Utöver ändringar i principerna för årsredovisningen för staten som sådan, förekommer att ändrade principer hos vissa myndigheter påverkar årsredovisningen för staten i mindre omfattning. I de fall berörd myndighet ändrat jämförelsetal, ändras jämförelsetalen även i årsredovisningen för staten såvida inte beloppet är oväsentligt. Har myndigheten inte ansett detta möjligt har inte heller jämförelsetalen i årsredovisningen för staten ändrats. Nedan beskrivs ett antal ändringar hos myndigheter.

Försäkringskassan

Försäkringskassan har utvecklat principerna för värdering av fordringar på bidragsskyldiga avseende underhållsstöd som Kronofogdemyndigheten administrerar. Förändringen har medfört att fordringarnas värde ökar. Jämförelsetalen har ändrats för 2007 så att Övriga fordringar ökar med 196 miljoner, intäkter av bidrag och årets överskott ökar med 136 miljoner och nettoförmögenheten med ytterligare 60 miljoner kronor utöver förändringen av 2007 års överskott.

Centrala studiestödsnämnden

Centrala studiestödsnämnden har gjort förändringar på flera punkter av sina metoder för värdering av fordringar och förluster. En förändring är att man gått över till nuvärdesberäkning av fordringarna. Om de osäkra fordringarna hade beräknats utan nuvärde hade de blivit 4,5 miljarder kronor större. En annan förändring är att räntan beräknas som ett genomsnitt av de senaste sex årens räntesatser. Detta har påverkat beräkningen av det osäkra beloppet i motsatt riktning. Även andra förändringar har

gjorts. Jämförelsetalen har inte kunnat räknas om, utan den sammanlagda förändringen av osäkra fordringar påverkar årets kostnader (se not 4 och not 29).

Statens pensionsverk

Statens pensionsverk har ändrat de försäkringstekniska riktlinjerna i beräkningarna av avsättningen för det statliga tjänstepensionsåtagandet. Generationsdödlighet infördes i de försäkringstekniska riktlinjerna samtidigt som bruttoräntan ändrades från 2,0 till 1,9 %. Detta ökade skulden med 4 753 miljoner kronor. Jämförelsetalen har inte räknats om, utan förändringen påverkar årets kostnader (se not 6 och not 43).

Statens järnvägar

Statens järnvägar har omklassificerat medel från Övriga fordringar till Långfristiga fordringar med 86 miljoner kronor.

Rättelse avseende 2007

Stöd för nystartsjobb

Stöd till nystartsjobb och ett anslutande fel redovisades 2007 felaktigt som transfereringar i stället för som skattenedsättning. Jämförelsetalen för 2007 har ändrats så att skatteintäkterna minskar med 416 miljoner kronor med motsvarande minskning av transfereringar till företag med 396 miljoner kronor, till kommuner med 18 miljoner kronor samt övriga driftkostnader 1 miljon kronor. Ändringen påverkar inte resultaträkningens saldo.

Rättelse av jämförelsetal

Tabell Resultaträkningens saldo 2007:

Resultaträkningens saldo i jämförelsekolumnen för 2007 har påverkats av endast en förändring.

Miljoner kronor

Resultaträkningens saldo enligt Årsredovisning för staten 2007	126 894
Försäkringskassan, underhållsstöd	137
Resultaträkningens saldo 2007 i jämförelsekolumnen enligt årsredovisningen för staten 2008	127 031

Undantag från generella principer m.m.

För att på ett mer fullständigt sätt belysa tillämpade principer i årsredovisningen för staten, beskrivs här undantag som förekommer från de generella ekonomiadministrativa reglerna och principerna eller från den praxis som vanligen gäller i staten. Det kan vara fråga om undantag både för en enskild myndighet och för statens redovisning eller statsbudgeten som helhet.

Engångseffekter

Engångseffekterna på statsbudgeten (se särskild sammanställning i Statsbudgetens utfall) kan vara hänförliga till att statsbudgetens saldo är kassamässigt och påverkar då oftast inte resultaträkningen i årsredovisningen för staten, eftersom redovisningen där görs på bokföringsmässiga grunder med periodisering av intäkter och kostnader. Balansräkningen påverkas för belopp som redovisas som periodavgränsningsposter och när likviditeten påverkas. I fall när engångseffekterna avser stora engångshändelser – exempelvis intäkter av försäljning av statliga bolag – kommer resultaträkningen att påverkas av t.ex. realisationsvinster.

Undantag hos vissa myndigheter

Skatteverket har enligt regeringsbeslut den 10 december 1998 dispens från kravet på att redovisa fordringar och skulder avseende uppbörd som redovisas på annat sätt än via skattekontot. Den utnyttjas för närvarande för ej restförda uppbördsfordringar redovisade genom de gamla uppbördssystemen, för arvs- och gåvoskatt samt systemet för punktskatter m.m.

Statens fastighetsverk har för bidragsfastigheter undantag från regler vilka innebär att kapitalutgifter för bidragsfastigheterna inte betraktas som anläggningstillgång.

Vägverket och Banverket har t.o.m. 2008 undantag från anslagsavräkningsreglerna som innebär att de får avräkna kostnader mot anslag det budgetår verksamheten utförs. Det påverkar statsbudgeten i den meningen att tidpunkten för anslagsavräkning i många fall avviker från den som annars skulle ha gällt. Från 2009 gäller kostnadsmässig anslagsavräkning på i huvudsak motsvarande sätt för alla myndigheter.

Universitet och högskolor tillämpar för en stor mängd anslag inom grundutbildningsområdet en anslagsavräkningsmodell som innebär att den slutliga anslagsavräkningen är beroende av volymen studieprestationer upp till ett visst maxbelopp, medan löpande under året avräknas en tolfedel av årsbeloppet oavsett verklig förbrukning. Sveriges lantbruksuniversitet är undantagna från denna modell och i stället är den löpande avräkningen densamma som den slutliga.

Undantag från regler på finansieringsområdet, exempelvis rätten eller formerna för att ta ut avgifter eller för att ta emot bidrag och donationer, förekommer, men eftersom dessa inte påverkar årsredovisningen för staten annat än indirekt redovisas de inte här.

Beslut av den typen som regeringen fattar om myndigheternas finansiering m.m. är inte i första hand att se som undantag, utan de är att beteckna som finansiella villkor för den enskilda myndigheten. Regeringen fattar inom detta område årligen ett mycket stort antal beslut inom ramen för sin styrning av de statliga myndigheterna. Härutöver finns mer omfattande undantag som har direkt koppling till en myndighets uppgift och som därför följer av myndighetens instruktion eller regleringsbrev, i vissa fall av lag.

Undantag i fråga om utformning av myndighetens årsredovisning eller finansiella rapportering

Viss verksamhet eller vissa balansposter hos myndigheter med koppling till det försvars- och säkerhetspolitiska området är hemlig, och därför redovisas på ett förenklat sätt i årsredovisningen för staten. Så långt det är möjligt görs dock redovisningen i dessa fall på ett sätt som är jämförbart med redovisningen i övrigt, och på samma sätt mellan åren, varför de inte bedöms påverka årsredovisningen för staten i någon väsentlig grad.

Kommentarer till särskilda poster

Fordran/skuld på Rundradiorörelsen hos Riksgäldskontoret

De TV-licensmedel som riksdagen beslutar om (bet. 1988/89:KrU9, rskr. 1988/89:97) sätts in på ett konto i Riksgäldskontoret (RGK) varifrån de betalas till de tre public service-företagen Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Utbildningsradion AB. Medlen förvaltas för statens räkning av Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB). Övergångsvis tillförs extrapengar till RIKAB genom ett särskilt lån i RGK, det s.k. distributionskontot. Härigenom finansieras de tillfälligt ökade kostnaderna för samtidig distribution av TV-utsändningar i analog och digital form som krävs för att det skall vara möjligt att gradvis övergå till digitala TV-utsändningar. Avsikten är att distributionskostnaderna efter omläggningen skall vara lägre än kostnaderna skulle vara för analoga utsändningar.

Riksgäldskontoret redovisar i sin årsredovisning en fordran för TV-licensmedel uppgående till 1088 miljoner kronor och en skuld avseende s.k. distributionsmedel på 1 244 miljoner kronor, netto en skuld på 156 miljoner kronor, till den s.k. Rundradiorörelsen. RIKAB har inte tagit upp tillgången och skulden i sina räkenskaper, eftersom det är fråga om förvaltade medel, inte tillgång och skuld för egen räkning. Medlen kommer att tas i anspråk respektive återbetalas i den ordning som riksdagen beslutar särskilt. RGK:s fordran och skuld har tagits bort i årsredovisningen för staten eftersom de är interna i staten samtidigt som Rundradiorörelsens redovisning inte ingår i någon statlig redovisningsenhet som redovisas som motpart till RGK.

Statsskulden

Statsskulden ska, enligt regeringsbeslut, sedan 2003 konsekvent mätas inklusive derivatinstrument, som skuldbytesavtal och valutaterminer. Dessutom ska skuldinstrumenten i den statliga redovisningen värderas till nominellt slutvärde. I årsredovisningen för staten tillämpas detta sätt att mäta. I årsredovisningen för staten redovisas den konsoliderade statsskulden, dvs. efter avdrag för statliga myndigheters innehav av statspapper, till skillnad från Riksgäldskontorets redovisning av den

okonsoliderade statsskulden. (se även avsnittet Statsskulden). Den konsoliderade statsskulden uppgick den 31 december 2008 till 1 061 miljarder kronor, medan den okonsoliderade statsskulden uppgick till 1 115 miljarder kronor.

Transfereringar via skattekonto

I ett antal fall görs transfereringar i stället för att göras i form av utbetalda bidrag, genom kreditering av en skattskyldigs (t.ex. ett företag) skattekonto hos Skatteverket så att den skattskyldige inte behöver betala hela den debiterade skatten/socialavgifterna. Det är dock av intresse att redovisa denna subvention bland transfereringarna, för att på ett transparent sätt visa statens stöd till olika verksamheter i samhället. I årsredovisningen för staten redovisas dessa transfereringar brutto i den konsoliderade resultaträkningen och samtidigt redovisas även skatteintäkterna brutto, dvs. opåverkade av subventionen. Det bakomliggande synsättet är att om tekniken med skattekonto inte använts, skulle bidrag ha betalats ut och skatter betalats in med motsvarande belopp. Metoden är endast en teknisk lösning. Den generella redovisningsprincipen ”Innehåll före form” (Substance over form) leder därmed till slutsatsen att transfereringen och skatten ska redovisas brutto.

De transfereringar som omfattas är de som redovisas under statsbudgetens inkomsttitelgrupp 8100, Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto. I statsbudgeten har avgränsningen gjorts utifrån kopplingen till skattelagstiftningen, så att nedsättningar/subventioner som saknar koppling till skattelagstiftningen redovisas som transfereringar. Nedsättningar med koppling till skattelagstiftningen men där det av administrativa skäl är enklare med nedsättning jämfört med ändrad skattelagstiftning, räknas av mot skatterna och redovisas inte som transfereringar. De redovisas också i anslutning till respektive skatt i den nya budgetstrukturen i stället för som tidigare i en särskild inkomsttitelgrupp eller inkomsthuvudgrupp. Den avgränsning av transfereringar som tillämpas överensstämmer med nationalräkenskaperna. Enligt ESA-95, European System of Accounts, ska endast skatterabatter som är ett led i den ekonomiska politiken nettoredovisas.

Transfereringar till kommuner och landsting i form av momscompensation

Kommunernas mervärdesskatt nettoredovisas på statsbudgeten samtidigt som det generella statsbidraget till kommuner som tidigare redovisades över anslag justerats ned med motsvarande belopp. Kommunernas compensation för ingående mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet redovisas på inkomsttitel 7222, Kompensation för mervärdesskatt, kommuner, vilket minskar inkomsterna i statsbudgeten. För årsredovisningen för staten har det dock bedömts mest rättvisande att bruttoredovisa som lämnade bidrag och skatteintäkter i den konsoliderade resultaträkningen. Det innebär att både skatteintäkter och lämnade bidrag är knappt

44 miljarder kronor högre än nettobeloppen på inkomstitlar respektive anslag i statsbudgeten.

Transfereringar i det kommunala utjämningsystemet

Den kommunalekonomiska utjämningsnetton redovisas på statsbudgeten varvid det generella statsbidraget sammanförts med utjämningsystemet.

Inkomstutjämningsavgift och kostnadsutjämningsavgift från kommuner och landsting på sammanlagt drygt 12 miljarder kronor tas in under anslaget i stället för på inkomstitel. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten har det bedömts mest rättvisande att bruttoredovisa den kommunalekonomiska utjämningsnetton i den konsoliderade resultaträkningen. Det innebär att både transfereringar och skatteintäkter är 12 miljarder högre än i statsbudgeten för 2008. För 2007 var motsvarande skillnad 11 miljarder kronor.

Momskompensation till statliga myndigheter

Statliga myndigheter har rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt i sin verksamhet enligt bestämmelserna i förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt. Myndigheterna rekviderar medlen från Skatteverket och i statsbudgeten redovisas kompensationen som debitering (negativ inkomst) på inkomstitel 7221, Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter. I skattebegreppet som ansluter till nationalräkenskaperna ingår denna skatt brutto som en del av den offentliga sektorns och statens skatteintäkter. Det är naturligt eftersom mervärdesskatten ingår i myndigheternas konsumtionsutgifter i nationalräkenskaperna – man får således en bruttoredovisning där. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten, liksom i myndigheternas redovisning, nettoredovisas däremot kostnaderna. Därför redovisas skatteintäkterna efter avdrag för denna kompensation.

Resultatandelar i dotter- och intresseföretag

Liksom föregående år redovisas Regeringskansliets resultatandelar i dotter- och intresseföretag avseende de fyra kvartalen 2008, med undantag för några få fall där delårsbokslut för tidigare kvartal används. Det innebär att årsredovisningen för staten på denna punkt avviker från Regeringskansliets årsredovisning, som av tidsskäl inte kan beakta fjärde kvartalets resultat hos dessa bolag.

Överföringar till och från pensionssystemet

Eftersom AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten (PPM) inte konsolideras i årsredovisningen för staten, kommer de överföringar som görs mellan dessa organ och staten i övrigt att behandlas som externa transaktioner.

Under året inbetalas socialavgifter och allmänna pensionsavgifter från arbetsgivare, egenföretagare och hushåll. Dessa redovisas brutto som intäkter under posten Skatteintäkter. Därefter görs löpande överföringar av den andel som är hänförlig till ålderspensionssystemet till AP-fonderna och PPM. Löpande rekviderar Försäkringskassan, som betalar ut pensionerna, dessutom medel från AP-fonderna för de månatliga utbetalningarna av pension. Efter utgången av ett taxeringsår görs slutjusteringar av de medel som löpande överförts till AP-fonderna och PPM, i samband med att pensionsrätter fastställs.

De socialavgifter m.m. som inbetalas och överförs till AP-fonderna och PPM överstiger de pensionsmedel som rekvideras från AP-fonderna för utbetalning av pension. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten redovisas pensionsutbetalningarna som transfereringskostnader under rubriken socialförsäkring. De löpande överföringarna till och från AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten elimineras i årsredovisningen för staten. Endast årets nettoöverföring till AP-fonderna och PPM redovisas som transferering, där den största delen avser PPM (hushållssektorn).

Särskilt om premiepensionssystemet

Sedan 2007 redovisar nationalräkenskaperna premiepensionssystemet i hushållssektorn i stället för som tidigare socialförsäkringssektorn, i enlighet med principer för denna typ av system som fastställts inom Europeiska unionen. I årsredovisningen för staten har viss anpassning gjorts till detta.

I redovisningen av statsbudgetens utfall dras den del av arbetsgivaravgifter och egenavgifter som förs till premiepensionssystemet av från intäkterna, så att skatterna redovisas exklusive de avgifter som avser premiepensionssystemet. Bland utgifterna för ålderspensionssystemet som redovisas utanför men i anslutning till budgeten och under utgiftstaket, redovisas utbetalda pensioner exklusive premiepensioner.

I resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys redovisas däremot ålderspensionerna i sin helhet, liksom i berörd myndighets redovisning, som en del av statens transfereringar och avgifterna redovisas som en del av intäkterna av skatter. Det har bedömts ha ett värde att ha kvar denna redovisning av totala pensionsutbetalningar från staten och motsvarande avgifter både på kostnads- och intäktssidan. Det har även ett värde att se överföringen till premiepensionssystemet brutto, samtidigt som det kan finnas definitionsmässiga problem med att bestämma vilken del av avgifterna och medel tillförda från anslag som egentligen ska ses som transferering till premiepensionssystemet. Flödena av avgifter och rekvisition av pensionsmedel delas upp på transfereringar till ålderspensionssystemet som nu omfattar endast AP-fonderna å ena sidan, och hushållssektorn å den andra. Eftersom utbetalningarna av premiepensioner endast utgör några tiondels procent av utbetalda pensioner, innebär detta att huvuddelen av det nettoflöde som före 2007 redovisades som transferering till ålderspensionssystemet nu är en transferering till

hushållssektorn. I not 1 Skatter har sambandet med motsvarande belopp i statsbudgeten tydliggjorts.

Systembolagets inlevererade överskott

Systembolagets inlevererade överskott ingår bland skatteintäkterna i den konsoliderade redovisningen enligt den avgränsning som gäller (se ovan). Hos den myndighet som redovisar aktierna (Regeringskansliet) ingår beloppet i Resultatandelar i dotter- och intresseföretag. Omklassificering i årsredovisningen för staten görs genom att posten Resultatandelar minskas och posten Skatteintäkter ökas med faktiskt erhållen utdelning under året (869 miljoner kronor under 2008).

Stabilitetsfonden

Under hösten 2008 beslutade riksdagen om inrättande av Stabilitetsfonden (prop. 2008/09:61). Från fonden ska finansieras det stödsystem som införts i lagen om statligt stöd till kreditinstitut. Fonden är avsedd att senare tillföras en särskild stabilitetsavgift för att tillföra fonden erforderliga medel, där samtliga kreditinstitut deltar i finansieringen. Avsikten är att fonden ska användas för olika åtgärder som kapitaltillskott och köp av bolag, men även direkta kostnader. Inledningsvis har fonden tillförts 15 miljarder kronor från anslag på statsbudgeten. Då fonden senare planeras tillföras även andra medel och mot bakgrund av att medlen i betydande grad kan bedömas komma att användas inte för kostnader utan för olika slag av finansiella tillgångar har det bedömts lämpligt att inte redovisa överföringen från anslag som en kostnad i statens resultaträkning. I stället har medel förts direkt från nettoförmögenheten i balansräkningen till balansposten Fonder.

I ett senare skede är avsikten att de avgifter som tas in ska redovisas som intäkter i resultaträkningen och som avsättningar till fonder. De kostnader som uppkommer avses i första hand avräknas mot de avgifter som kommit in, och då med upplösning av fond som motsvarande tillförsel av medel. Om däremot fondens kapital går under 15 miljarder kronor är avsikten att resultaträkningens saldo ska påverkas. Metoderna kan kompliceras om fonden slås ihop med insättningsgarantifonden. Utvecklingen kommer att bevakas, så att redovisningsmetoderna långsiktigt ger en rättvisande bild av händelserna på detta område.

Värderingsprinciper

Myndigheter följer normalt generella värderingsprinciper för statlig redovisning i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Det finns dock myndigheter som p.g.a. verksamhetens särart, genom dispens, särskilt regeringsbeslut eller av annat särskilt skäl avviker ifrån dessa. Sådana avvikelser förekommer dock i mycket liten omfattning (jfr Undantag från generella principer ovan).

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip. Detta innebär att de tas upp till anskaffningsvärdet eller till det verkliga värdet om detta är lägre. Med verkligt värde avses försäljningsvärde med avdrag för beräknad försäljningskostnad. Om tillgångens särskilda beskaffenhet eller andra omständigheter ger anledning till detta får det verkliga värdet bestämmas till återanskaffningsvärdet eller annat värde som är förenligt med god redovisningssed. Vidare får omsättningstillgångar tas upp över anskaffningsvärdet om det föreligger särskilda omständigheter och det samtidigt är förenligt med god redovisningssed. Osäkra fordringar redovisas med det belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar och skulder i främmande valuta värderas till balansdagens kurs.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar. Avskrivningstider anpassas till respektive tillgångs förväntade ekonomiska livslängd.

Aktier och andelar

Aktier och andelar i dotter- och intresseföretag har värderats enligt kapitalandelsmetoden. Metoden innebär att statens andel av företagens egna kapital tas upp som en tillgång i balansräkningen. Årets andel av företagens resultat redovisas i resultaträkningen. Även affärsverkens dotter- och intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. I bilagan Statliga bolag redovisas kapitalandelsvärdet för varje bolag. I de fall staten innehar aktier i börsnoterade företag presenteras även marknadsvärdet för dessa aktier i bilagan.

Statsbudgetens utfall

Statsbudgeten redovisas enligt de principer som följer av lagen (1996:1059) om statsbudgeten och riksdagens beslut om statsbudget.

Avgränsningen är den som följer av riksdagens budgetbeslut. Enligt budgetlagen omfattar detta alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov, med undantag för vissa verksamheter där inkomster endast ska bidra till att täcka verksamhetens kostnader och verksamheter där kostnaderna helt ska täckas med verksamhetens intäkter. I praktiken innebär detta i allt väsentligt samma avgränsning som den som gäller för resultat- och balansräkningen. Om en myndighet eller en del av en myndighets verksamhet varken har anslag på budgeten, redovisar inkomster mot inkomstitel eller gör betalningar via de statliga betalningssystem som har koppling till statens centralkonto i Riksbanken, kommer dock myndigheten inte att påverka statsbudgetens utfall.

Statsbudgetens utgifter redovisas mot anslag. Statsbudgetens inkomster redovisas mot inkomsttitlar. Enligt budgetlagen görs avräkning mot anslag för transfereringar det år då betalning sker medan avräkning mot inkomsttitlar för skatt görs det år då betalning sker respektive erhålls. Övriga utgifter och inkomster avräknas det år till vilket utgiften respektive inkomsten hänför sig. I anslagsförordningen (1996:1189) har regeringen specificerat närmare hur dessa regler ska tillämpas. En viktig punkt är preciseringen av skattebegreppet som även ges uttryck i statsbudgetens indelning som även utgår från nationalräkenskapernas klassificering av olika typer av transaktioner och där socialavgifter och allmän pensionsavgift ingår bland skatterna. Att utgifter respektive inkomster avräknas, dvs. redovisas, det år de hänför sig till, innebär i praktiken vanligen att de tas upp om faktura kommit in eller avsänts under året eller i nära anslutning till årsskiftet fram till en s.k. brytdag. Däremot tas beräknade kostnader och intäkter för året där faktura inte mottagits eller avsänts inte upp mot anslag respektive inkomsttitel.

Till skillnad mot vad som gäller för resultat- och balansräkningen, där olika redovisningsmetoder och principer för ett antal specifika poster förklaras ovan, finns för statsbudgetens anslag och inkomsttitlar riksdagsbeslut och motiveringar har redovisats för riksdagen i budgetpropositionen eller andra propositioner. Därför redovisas inte den typen av specifik information här. Även förändringar av struktur och innehåll för anslag och inkomsttitlar har redovisats i budgetpropositionen m.m., och beskrivs därför inte.

Utöver anslagen och inkomsttitlarna innehåller statsbudgeten en post för Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost. Den kassamässiga korrigeringsposten på utgiftssidan är nödvändig för att budgetens saldo ska visa statens lånebehov med omvänt tecken, dvs. ett positivt budgetsaldo ger ett negativt lånebehov, vanligen en möjlighet att minska statens upplåning.

Nedan beskrivs skillnader mellan principerna för resultaträkningen och statsbudgeten.

Skillnader mellan resultaträkningen och statsbudgeten

Statsbudgeten och resultaträkningen skiljer sig som nämnts åt avseende såväl avgränsning och struktur som redovisningsprinciper.

Ett exempel på skillnader i avgränsningen är affärsverken som ingår i resultaträkningen men till helt övervägande del ligger utanför statsbudgeten. Ett annat exempel är att avgifter och bidrag som myndigheterna får disponera redovisas i resultaträkningen medan de endast påverkar statsbudgeten i den mån dessa verksamheter har en inverkan på statens lånebehov. Detsamma gäller affärsverkens verksamheter.

När det gäller redovisningsprinciper innefattar statsbudgeten redovisning av in- och utbetalningar (kassamässigt) eller av utgifter och inkomster. I resultaträkningen görs redovisningen enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. av intäkter och kostnader.

Statsbudgeten har en ändamålsstruktur där anslagen är grupperade i utgiftsområden respektive politikområden och inkomstitlarna i inkomsttyper. Resultaträkningen är däremot indelad i intäkts- och kostnadsslag. Jämförelser av poster i resultaträkningen och statsbudgeten låter sig därmed ofta inte göras, utan dokumenten kompletterar i stället varandra.

Resultaträkningen visar verksamhetens totala kostnader och intäkter under året. Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen, dvs. tillgångar och skulder per den 31 december. Ibland påverkas endast balansräkningen av vissa händelser i statsbudgeten medan resultaträkningen är oförändrad.

En stor principiell skillnad är att i resultaträkningen elimineras alla poster som avser transaktioner mellan myndigheter. Det gäller köp och försäljning av tjänster eller varor mellan myndigheter liksom bidrag mellan myndigheter. Viktiga elimineringsposter är arbetsgivaravgifter och skatter som statliga myndigheter betalat och premier för det statliga tjänstepensionssystemet som statliga myndigheter betalat till Statens pensionsverk. I statsbudgeten bruttoredo visas dessa transaktioner i de flesta fall som utgifter på anslag och inkomster på inkomstitel.

En annan stor skillnad är att ålderspensionsavgifterna från andra än statliga myndigheter bruttoredo visas som intäkt i resultaträkningen samtidigt som de faktiska utbetalningarna av pensioner i ålderspensionssystemet redovisas som kostnader. I statsbudgeten däremot nettoredo visas ålderspensionsavgifterna efter avdrag för utbetalningarna till pensionssystemet inklusive premiepensionssystemet, medan utbetalningarna av pensioner inte framgår av statsbudgeten, utan redovisas i anslutning till budgeten som ålderspensionssystemet utanför statsbudgeten.

I nedanstående tabell sammanfattas några skillnader mellan resultaträkningen och statsbudgeten.

Tabell

	Resultaträkningen	Statsbudgeten
Skatt	Intäkt	Intäkt och betalning
Offentligrättsliga avgifter på inkomstitel	Intäkt	Inkomst
Avgift av tillfällig natur eller mindre omfattning	Intäkt	Utgiftsreduktion på anslag Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Övriga avgifter	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Erhållna bidrag som används i verksamheten	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Transfereringar (lämnade bidrag m.m.)	Kostnad	Utbetalning Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Avsättningar för framtida åtaganden	Kostnad (intäkt)	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Löner, varor och tjänster	Kostnad	Utgift (kostnad fr.o.m. 2009)
Andel av företags vinst/förlust	Intäkt/kostnad enligt kapitalandelsmetoden	Inkomst vid utdelning
Orealiserad valutavinst/ förlust och upplupen ränta	Intäkt/kostnad	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar

Skatter redovisas som intäkter i resultaträkningen, medan i statsbudgeten redovisas intäkter som är hänförliga till det aktuella året med korrigeringsposter för betalda skatter så att slutsumman blir kassamässig. Även intäktsdefinitionen skiljer sig åt. Intäkter eller reduktioner som inte tagits upp tidigare år påverkar skatteintäkterna i resultaträkningen, medan de i statsbudgeten för det aktuella året hänförs till korrigeringsposterna för uppbörds- och betalningsförskjutningar. Skatterna är den viktigaste inkomstposten både i resultaträkningen och statsbudgeten och principerna och redovisningssättet sammanfattas närmare ovan.

För olika typer av avgifter och bidrag redovisas intäkter i resultaträkningen, medan i fråga om avgifter som förs till inkomstitel redovisas inkomster. Med inkomster avses här vanligen de inkomster där faktura utfärdats under året eller i omedelbar anslutning till året före den s.k. brytdagen. Avgifter som disponeras av en myndighet påverkar statsbudgeten endast som betalningar, medan de normalt inte berör anslag eller inkomstitlar. Bidrag redovisas i några fall kassamässigt på statsbudgeten, främst bidrag från EU, medan de i de flesta fall inte redovisas mot inkomstitel eller anslag utan endast påverkar statsbudgeten som betalningar. Nettobetalningar från avgifts- och bidragsfinansierad verksamhet påverkar dock vanligen saldot på myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret och därmed Riksgäldskontorets nettoutlåning, vilket i sin tur påverkar statsbudgeten och statens lånebehov.

Transfereringar i form av lämnade bidrag och andra omfördelningstransaktioner redovisas som kostnader i resultaträkningen, medan de redovisas vid utbetalningen i statsbudgeten. Till största delen sammanfaller dock dessa begrepp, beroende på hur kostnaderna för transfereringar fångas i olika fall. Transfereringar periodiseras i resultaträkningen endast i de fall de är tydligt hänförliga till ett visst år, såsom exempelvis jordbruksstöd eller EU-avgiften för ett visst år.

Löner, lokalhyror och köp av varor och tjänster i övrigt, redovisas med kostnader i resultaträkningen, medan utgifter redovisas i statsbudgeten. Med utgifter avses här i de flesta fall den tidpunkt då faktura eller motsvarande kommit in till myndigheten under året eller i omedelbar anslutning till året före den s.k. brytdagen. Det innebär bl.a. att beräknade (upplupna) kostnader och intäkter som är hänförliga till redovisningsperioden inte påverkar statsbudgeten om inte faktura eller motsvarande har kommit. Från och med 2009 redovisas dessa poster i huvudsak med kostnader även i statsbudgeten.

Motsvarande gäller för ett antal andra transaktioner av särskild art. Orealiserade vinster, upplupna ränteintäkter, avsättningar för framtida åtaganden eller andel av vinst/förlust i bolag som staten äger, redovisas som intäkter eller kostnader i resultaträkningen, medan de inte påverkar statsbudgeten förrän i samband med eventuell betalning.

Noter

Not 1 Skatteintäkter

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Direkta skatter på arbete		
Inkomstskatter	551 573	523 867
Skattereduktioner m.m.	-140 459	-122 029
Övriga direkta skatter på arbete	85 451	81 174
Summa Direkta skatter på arbete	496 565	483 012
Indirekta skatter på arbete		
Arbetsgivaravgifter	403 876	377 579
Övriga indirekta skatter på arbete	32 108	36 836
Avgifter till premiepensionssystemet	-25 511	-23 920
Summa Indirekta skatter på arbete	410 473	390 495
Skatt på kapital		
Skatt på kapital, hushåll	21 678	49 707
Skatt på företagsvinster	89 498	104 590
Fastighetsskatt	24 277	25 865
Övriga skatter på kapital	31 074	28 564
Summa Skatt på kapital	166 527	208 726
Skatt på konsumtion och insatsvaror		
Mervärdesskatt	301 079	284 776
varav kommunmoms	43 671	39 614
Skatt på alkohol och tobak	21 311	20 766
Skatt på energi och miljö	69 796	68 002
Skatt på vägtrafik	16 027	13 083
Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	3 602	3 657
Övriga skatter på konsumtion och insatsvaror	1 923	2 826
Summa Skatt på konsumtion och insatsvaror	413 738	393 110
Skatt på import	5 857	5 884
Restförda och övriga skatter		
Restförda skatter m.m.	-6 119	-2 777
Intäkter som förs till fonder	1 901	2 369
Summa Restförda och övriga skatter	-4 218	-408
<i>Justering till belopp enligt ÅRS 2007</i>		-7 531
Totala skatteintäkter	1 488 942	1 473 288
Avgår: Kommunala inkomstskatter	-517 090	-479 068
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet	-177 347	-168 674
Avgår: EU-skatter	-7 288	-7 307
<i>Justering till belopp enligt ÅRS 2007</i>		1 043
Statens skatteintäkter enligt statsbudgetavgränsning	787 217	819 282
Tillkommer, avgränsningsskillnader m.m.		
Skatter hänförliga till tidigare år		
varav 2007	6 596	7 371
varav 2006	196	-302
Avgifter till ålderspensionssystemet	177 347	168 674
Avgifter till premiepensionssystemet	25 511	23 920
EU-skatter	7 288	7 307
Kommunala utjämningsavgifter LSS	2 228	1 949
Inkomstutjämningsavgift, kostnadsutjämningsavgift	12 305	11 267
Elimineringar		
Eliminering av statliga myndigheters avräknade moms	-22 931	-22 773
Eliminering av statens arbetsgivaravgifter	-24 565	-24 084
Eliminering av särskild löneskatt på pensionskostnader	-3 144	-2 928
Eliminering av myndigheters skatter och kostnadsred.	-139	-136
summa Total före justering	967 909	989 547
<i>Justering till belopp enligt ÅRS 2007</i>		-109
Total summa	967 909	989 438

Skatteintäkterna minskade med 21,5 miljarder kronor eller 2,2 procent jämfört med 2007. Eftersom många skatter taxeras per kalenderår är det slutliga utfallet för taxeringen inte känt förrän i december året efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatteintäkter grundas därför till viss del på bedömningar. Även om man vid tidpunkten för årsredovisningen kan göra en någorlunda säker bedömning av intäkterna från skatt på arbete och skatt på konsumtion är osäkerheten fortfarande stor vad gäller skatt på kapital. Historiskt ligger avvikelserna mellan den bedömning som redovisas i årsredovisningen och de slutliga utfallen på i storleksordningen 0,5 till 1 procent av de totala skatteintäkterna.

Direkta och indirekta skatter på arbete ökade med 33,5 miljarder kronor jämfört med 2007. Därav ökade inkomstskatterna med 27,7 miljarder kronor och skattereduktionerna ökade med 18,4 miljarder kronor. Arbetsgivaravgifterna ökade med 26,3 miljarder kronor. Ökningen av inkomstskatter och arbetsgivaravgifter förklaras framför allt av ökad sysselsättning och högre lönenivåer. Ökningen av skattereduktionerna beror till största delen på utökade jobbskatteavdrag. Arbetsgivaravgifterna utgörs i princip av lönesumman multiplicerad med avgiftssatsen. Preliminärt ökade lönesumman 2008 med 5,8 procent medan avgiftssatsen var oförändrad och uppgick till 32,42 procent. Myndigheternas arbetsgivaravgifter är inomstatliga och har eliminerats. Elimineringen bruttoredo visas i tabellen.

Jämfört med 2007 minskade skatt på kapital med 42,2 miljarder kronor eller 20 procent. Skatt på kapital från hushåll minskade med 28 miljarder kronor eller 56 procent framför allt till följd av minskade kapitalvinster, Stockholmsbörsen föll med 42 procent. Skatt på företagsvinster minskade med 15,1 miljarder kronor på grund av företagets lägre vinster. Intäkter från fastighetsskatt minskade med 1,6 miljarder kronor.

Skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 20,6 miljarder kronor eller 5,3 procent. Därav ökade intäkter av mervärdesskatt med 16,3 miljarder kronor. De högre intäkterna av mervärdesskatt förklaras i huvudsak av en ökad privat konsumtion. Momsintäkterna har också påverkats positivt av byggföretagens ändrade redovisning vilket givit en engångsvis intäkt 2008 på cirka 8 miljarder. Mervärdesskatt redovisas av Skatteverket och Tullverket. I beloppet mervärdesskatt, 301 miljarder kronor, ingår återbetald mervärdesskatt till statliga myndigheter med 22,9 miljarder kronor. Beloppet utgör en inomstatlig transaktion, vilket elimineras för att inte påverka det konsoliderade utfallet. Skatt på vägtrafik ökade med 2,9 miljarder kronor eller 23 procent bl.a. till följd av att den skatt på trafikförsäkringspremier som började gälla 1 juli 2007 nu ingår med ett helårsutfall. Övriga intäkter av punktskatter har förändrats i begränsad omfattning, vilket beror på en låg utvecklingstakt för intäkter av energi och koldioxidskatt.

Den offentliga sektorns samtliga skatter tas in till staten främst genom Skatteverket och redovisas både i statens resultaträkning och i statsbudgeten. De

skatter och avgifter som avser kommunsektorn och ålderspensionssystemet utbetalas av staten löpande för att sedan regleras när slutlig taxering fastställs.

Den redovisning av skatteintäkter som görs i resultaträkningen avviker på några punkter från den som görs på statsbudgetens inkomstsida. I statsbudgeten görs omföringar och en finare indelning av vissa poster för att tydligare redovisa fördelningen mellan olika skatteslag etc. Den del av den statliga ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet läggs i resultaträkningen till skatteintäkterna trots att systemet numera ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna (se avsnittet Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). En annan väsentlig skillnad jämfört med statsbudgeten är att arbetsgivaravgifter avseende statligt anställda elimineras i resultaträkningen.

I resultaträkningens skatteintäkter ingår den kommunalekonomiska utjämningen som netto redovisas på statsbudgetens utgiftssida. Inkomstutjämningsavgift och kostnadsutjämningsavgift från kommuner och landsting på sammanlagt 12,3 miljarder kronor redovisas under anslaget för kommunalekonomisk utjämning varför statsbidragen till kommunerna minskat med motsvarande belopp på statsbudgeten. I resultaträkningens skatteintäkter ingår också mervärdesskatt med 43,7 miljarder kronor för kommuner och landsting som netto redovisas på statsbudgetens inkomstsida. När nuvarande ordning infördes justerades statsbidragen till kommuner ned med motsvarande belopp på statsbudgeten. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten har den kommunalekonomiska utjämningen och kommunmomsen bruttoredovisats, vilket innebär att både inkomster och transfereringar till kommuner är 56 miljarder kronor högre än i statsbudgeten för 2008.

I kolumnen för jämförelsetalen från 2007 redovisas för varje skatteslag de utfall för 2007 som beräknats under våren 2009 efter 2007 års taxering och som överensstämmer med motsvarande uppgifter i redovisningen av Statsbudgetens utfall. Dessa avviker något för varje enskilt skatteslag från de belopp som beräknades när resultaträkningen för 2007 togs fram eftersom de baseras på ett senare taxeringsutfall. Tre justeringsbelopp (-7,5 miljarder, 1,0 miljarder och -0,1 miljarder kronor) har lagts till så att överensstämmelse även uppnås med de periodiserade skatter som redovisades i årsredovisningen för staten 2007.

Av skillnaden på 6,6 miljarder kronor högre skatteintäkter jämfört med den beräkning av 2007 års skatt som gjordes våren 2008 avser 4,8 miljarder kronor ökad skatt på kapital. Inkomstskatter bland Direkta skatter på arbete blev 1,2 miljarder högre medan skattereduktionerna blev 1,3 miljarder lägre. Bland indirekta skatter på arbete minskade arbetsgivaravgifterna med 5,5 miljarder medan övriga indirekta skatter på arbete ökade 4,5 miljarder kronor. Kapitalskatterna avser till största delen skatt på företagsvinster, som blev 2,0 miljarder kronor lägre. Hushållens kapitalskatter blev 7,2 miljarder kronor högre än beräkningen våren 2007.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>		
Kronofogdemyndigheten	1 412	-
Luffartsstyrelsen	1 012	867
Vägverket	911	774
Lantmäteriet	784	784
Banverket	514	564
Rikspolisstyrelsen	495	478
Centrala studiestödsnämnden	401	402
Bolagsverket	394	376
Läkemedelsverket	342	378
Patent- och registreringsverket	336	354
Elsäkerhetsverket	311	309
Skatteverket	15	1 017
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	3 280	3 160
Sjöfartsverket	1 440	1 415
Svenska kraftnät	10	10
Övriga	1 905	1 848
<i>Summa offentligrättslig verksamhet</i>	<i>13 562</i>	<i>12 736</i>
<i>Uppdragsverksamhet</i>		
Försvarets materielverk	3 950	1 563
Banverket	3 796	3 217
Vägverket	2 971	2 845
Statens institutionsstyrelse	1 229	1 183
Lantmäteriet	545	554
Statens fastighetsverk	463	461
Karolinska institutet	454	452
Lunds universitet	429	408
Skatteverket	398	338
Statens jordbruksverk	395	359
Exportkreditnämnden	371	515
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	7 182	5 806
Luffartsverket	2 284	2 269
Statens järnvägar	141	283
Sjöfartsverket	105	72
Övriga	5 226	5 504
<i>Summa uppdragsverksamhet</i>	<i>29 939</i>	<i>25 829</i>
<i>Andra ersättningar</i>		
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	8 353	11 436
Post- och telestyrelsen	2 100	1
Rikspolisstyrelsen	882	856
Statens fastighetsverk	635	45
Vägverket	448	492
Exportkreditnämnden	415	934
Centrala studiestödsnämnden	193	198
Övriga	1 716	1 758
<i>Summa andra ersättningar</i>	<i>14 742</i>	<i>15 720</i>
Total summa	58 243	54 285

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med 4 miljarder kronor eller 7,3 procent. Ökningen beror till stor del på att Försvarets materielverk ökat andelen externa uppdragsintäkter samt att Svenska kraftnäts uppdragsintäkter ökat beroende på högre elpriser under året.

Intäkter av avgifter utgör ersättning som betalas till staten för en motprestation. Avgifterna utgör ersättning för kostnader som staten via myndigheterna har för att tillhandahålla varor och tjänster. Andra ersättningar som redovisas i noten utgör ersättningar som inte betraktas som avgifter.

I noten delas intäkterna upp beroende på om de genererats i offentligrättslig verksamhet, uppdragsverksamhet eller är att betrakta som annan ersättning.

Offentligrättsliga avgifter

De offentligrättsliga avgifterna är så kallade tvingande avgifter där riksdagen beslutar att verksamhet ska bedrivas och att den ska vara avgiftsbelagd. En avgift betraktas som offentligrättslig om den innebär ett ingrepp i enskildas ekonomiska förhållanden.

Under 2008 uppgick dessa intäkter till 13,6 miljarder kronor vilket är en ökning med 0,8 miljarder kronor jämfört med föregående år. Totalt redovisar omkring 130 myndigheter offentligrättsliga avgifter vilka tas ut i en mängd verksamheter.

Kronofogdemyndighetens offentligrättsliga avgifter omfattar huvudsakligen grundavgifter i allmänna och enskilda mål och avgifter i mål om betalningsföreläggande m.m. Motsvarande avgifter redovisades föregående år av Skatteverket.

Luftfartsstyrelsens offentligrättsliga avgifter omfattar bl.a. registrering och övervakning av luftfartyg. Avgifter tas också ut för utfärdande av elevtillstånd, certifikat, behörighetsbevis, tillstånd, auktorisering, övervakning och inspektion. Flygbolag som transporterar passagerare från en svensk flygplats betalar en avgift till Luftfartsstyrelsen. Dessutom hanterar Luftfartsstyrelsen en gemensam avgift för säkerhetskontroll av passagerare och bagage, GAS.

Vägverkets offentligrättsliga avgifter omfattar bl.a. avgifter för auktorisation av fordonstillverkare, yrkesförare och andra förare. Vägverket tar ut avgifter för tillstånd till typbesiktning av fordon och för att bedriva linjetrafik, prov för taxiförarlegitimation och för yrkeskompetens för förare av buss eller lastbil samt avgifter för förarprov, körkort samt för lärare vid och bedrivande av trafikskolor. Avgift tas även ut för finansiering av bilregistret, vilken debiteras i samband med uppbörd av fordonsskatt.

Lantmäteriet redovisar offentligrättsliga avgifter inom fastighetsbildningsområdet och expeditionsavgifter som ska finansiera inskrivningsverksamheten, t.ex. ansökan om lagfart vid köp av fastighet.

Banverkets offentligrättsliga avgifter omfattar huvudsakligen banavgifter för trafik på statens järnvägsanläggningar.

Rikspolisstyrelsen tar ut offentligrättsliga avgifter för stämmningsmannadelgivning, passhantering, nationella ID-kort och ansökan om prövning av olika ärenden.

Centrala studiestödsnämnden tar t.ex. ut avgift för att bevilja studiestöd och för att administrera återbetalningen av studielånen.

Bolagsverket tar ut avgifter för bolagsregistreringar.

Läkemedelsverket tar ut avgifter för kontroll och tillsyn av läkemedel, medicintekniska produkter och vissa andra produkter som med hänsyn till egenskaper eller användning står läkemedel nära.

Patent- och registreringsverket tar ut avgifter för patent- och varumärkesregistreringar.

Elsäkerhetsverkets offentligrättsliga avgifter omfattar elsäkerhetsavgifter, elberedskapsavgifter och nätövervakningsavgifter. Dessutom tar myndigheten emot avgifter på elområdet t.ex. behörighetsavgifter och ersättning för provade produkter s.k. provningsavgifter.

Skatteverkets offentligrättsliga avgifter avser i huvudsak avgifter för uppdatering av folkbokföringsuppgifter. Skatteverket redovisade tidigare avgifter som nu tas ut av Kronofogdemyndigheten.

Luftfartsverkets infrastrukturintäkter, som innefattar bl.a. startavgifter, s.k. undervägsavgifter och passageraravgifter, redovisas som offentligrättsliga avgifter.

Sjöfartsverkets intäkter omfattar främst farleds- och lotsavgifter.

Svenska kraftnät redovisar avgift för elcertifikat som offentligrättslig avgift.

Uppdragsverksamhet

Uppdragsverksamhet omfattar samtliga avgifter som inte klassificerats som offentligrättsliga, i regel försäljning av sådana varor och tjänster som är frivilligt efterfrågade. Till uppdragsverksamhet räknas också den verksamhet som avses i det generella bemyndigandet i 4 § avgiftsförordningen (1992:191). Enligt paragrafen får myndigheten själv besluta om att ta ut en avgift för till exempel publikationer, uthyrning av lokaler, utbildning eller konsultuppdrag. Under 2008 ökade intäkterna av uppdragsverksamhet med 4,1 miljarder kronor och det är cirka 200 myndigheter som redovisar sådan avgiftsbelagd verksamhet.

Försvarets materielverks (FMV:s) uppdragsverksamhet omfattar försäljning av materiel, utbildning, sålda tjänster samt försäljning av provverksamhet. FMV:s uppdragsintäkter har ökat med 2,4 miljarder kronor, beroende bl.a. på att Försvarmaktens andel av orderstocken minskat medan övriga kunders andel har ökat under de senaste åren. Bland större uppdrag till andra kunder dominerar export av Jas Gripen till Ungern och Tjeckien.

Banverkets uppdragsverksamhet omfattar drift och underhåll samt om- och nybyggnader av statens järnvägsanläggningar. Dessutom bedrivs konsultverksamhet inom bland annat projektering, byggstyrning av järnvägsanläggningar, tekniska tjänster för underhåll och investeringar, rådgivning m.m.

Den största delen av Vägverkets uppdragsverksamhet består av produktion som omfattar projektering, byggande, drift och underhåll av det statliga vägnätet samt färjeverksamhet. Vidare ingår exempelvis försäljning av information ur bilregistret.

Statens institutionsstyrelse ansvarar för vård och behandling på landets LVM-hem (lagen om vård av missbrukare) och särskilda ungdomshem. Den del av verksamhetens kostnader som inte täcks av myndighetens anslag ska finansieras med avgifter från kommuner.

Lantmäteriets avgiftsbelagda verksamhet omfattar bl.a. grundläggande geografisk information och fastighetsinformation.

Statens fastighetsverk tar huvudsakligen ut hyror och arrenden (avgifter) från hyresgäster men bedriver även annan uppdragsverksamhet, såsom konsultverksamhet inom byggenheten.

Karolinska institutet bedriver huvudsakligen uppdragsverksamhet inom medicinsk utbildning och forskning.

Lunds universitet redovisar intäkter avseende uppdragsverksamhet i samband med uppdragsutbildning och forskning, tidskrifter och publikationer samt rådgivning och annan liknande service.

Skatteverkets uppdragsverksamhet avser ersättning från AP-fonderna och PPM för arbete med uppbörd av ålderspensionsavgifter m.m.

Statens jordbruksverks uppdragsverksamhet avser huvudsakligen distriktsveterinärorganisationen.

Exportkreditnämnden har till uppgift att stödja svensk export och utveckla svenskt näringsliv genom att erbjuda konkurrenskraftiga exportkreditgarantier och investeringsgarantier. Premieintäkterna (avgifterna) ska täcka garantitagarnas eventuella framtida kundförluster. Garantin är frivillig för företagen och premiens storlek sätts på marknadsmässiga grunder.

Svenska kraftnät säljer överföringskapacitet för transport av elektricitet via stamnätet och utlandsförbindelserna. Svenska Kraftnät har dessutom ansvaret för att balansera den nationella produktionen och förbrukningen av el. Detta sker genom att ett antal företag (balansansvariga) åtagit sig att planera sin tillförsel av el (produktion och inköp) och sitt uttag (förbrukning) så att dessa balanserar varandra. Svenska Kraftnät gör i efterhand en ekonomisk reglering av obalanserna vilka redovisas som köpt respektive såld balanskraft i Svenska kraftnäts resultaträkning. Balanskraft redovisas under verksamhetsgrenen Systemintäkter - el hos Svenska kraftnät. Dessa intäkter ökade med 1,4 miljarder kronor, vilket främst beror på det högre elpriset. Under 2008 var elpriset 75 procent högre i genomsnitt jämfört med föregående år.

Intäkter i Luftfartsverkets uppdragsverksamhet består bl.a. av avgifter vid bilparkeringar på affärsverkets flygplatser och uthyrning av lokaler. Intäkterna inom detta område har ökat under året, vilket till största delen kan förklaras med passagerarökningen som bidrar med ökad efterfrågan på kommersiella tjänster och produkter som erbjuds på flygplatserna.

Affärsverket Statens järnvägars intäkter består i huvudsak av leasingavgifter för uthyrning av tåg och fartyg.

Sjöfartsverkets intäkter från uppdragsverksamhet härrör bl.a. från försäljning av sjökort, sjömätning och från konsultuppdrag inom affärsverkets kompetensområde.

Andra ersättningar

Andra ersättningar är oftast intäkter utan motprestation. Dessa intäkter har minskat med 1 miljard kronor jämfört med 2007.

Den största minskningen av uppbördsintäkter redovisar Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen där intäkterna blev 8,4 miljarder kronor, vilket är en minskning med 3,1 miljarder kronor jämfört med 2007. Huvudorsaken är att under 2008 har den förhöjda finansieringsavgiften ersatts av en arbetslöshetsavgift som motsvarar 33% av den under månaden utbetalade inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen vid respektive arbetslöshetskassa. Vid beräkningen av arbetslöshetsavgiften finns en inbyggd begränsningsregel som innebär att ingen kassa skall behöva betala mer än 300 kronor per arbetande medlem i arbetslöshetsersättning.

Den största ökningen av intäkter från andra ersättningar redovisar Post- och telestyrelsen där intäkterna blev 2,1 miljarder kronor. Dessa avser likvid från auktion av frekvenser för nästa generations mobila nät.

Rikspolisstyrelsens andra ersättningar avser i huvudsak böter.

Ökningen av Statens Fastighetsverks andra ersättningar beror i huvudsak på försäljning av fastigheten Uggleborg 12 i Stockholm, vilken genererade en reavinst på 0,6 miljarder kronor.

Vägverkets andra ersättningar avser ersättningar från framförallt kommunsektorn för utförda arbeten på icke statliga vägar.

Exportkreditnämndens (EKN) andra ersättningar avser återvunna skadebelopp i form av kapital och räntor. Exportkreditnämndens minskade intäkter av andra ersättningar med 0,5 miljarder kronor avser nettoåtervinning.

Centrala studiestödsnämnden redovisar återkravsintäkter. Om en studerande avbrutit studierna utan att meddela CSN eller har en högre inkomst än vad som meddelats i ansökan, skapas ett återkrav.

Not 3 Intäkter av bidrag

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Statens jordbruksverk		
- gårdsstöd och djurbidrag	7 163	6 445
- miljöstöd m.m.	1 978	2 495
- övriga stöd	766	680
<i>Summa Statens jordbruksverk</i>	<i>9 907</i>	<i>9 620</i>
<i>Länsstyrelserna</i>		
- bidrag från EG:s regionalfond 2000-2006	141	1 082
- bidrag från EG:s regionalfond 2007-2013	81	-
Arbetsförmedlingen		
- bidrag från EG:s socialfond perioden 2000-2006	605	1 820
Övriga EU-bidrag	2 077	1 748
<i>Summa EU-bidrag</i>	<i>12 811</i>	<i>14 270</i>
<i>Försäkringskassan</i>		
- assistansersättning	3 856	3 497
- underhållsstöd	1 699	1 764
Erhållna bidrag vid universitet och högskolor (exklusive EU-bidrag)	4 278	4 451
Erhållna bidrag vid övriga myndigheter	2 965	2 675
Total summa	25 609	26 657

Intäkter av bidrag är intäkter som inte är relaterade till utförda prestationer.

Bidragsintäkterna har totalt sett minskat med 1 048 miljoner kronor.

När det gäller bidragen från EU minskade dessa med 1 459 miljoner kronor. De lägre intäkterna beror på att man ännu inte rekvirerat medel från EU när det gäller bidrag från EG:s socialfond period 2007-2013, dessa medel administreras av Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (ESF-rådet). Administrationen av dessa bidrag avseende gamla programperioden redovisades av Arbetsförmedlingen. Statens jordbruksverk redovisar en stor del av bidragen från EU och bidragen till gårdsstöd och djurbidrag ökade med 718 miljoner kronor medan miljöstöd m.m. minskade med 517 miljoner kronor.

Redovisningen av bidragen från EU är periodiserade, dvs. intäkten redovisas under det år den är hänförlig till, vilket avviker från redovisningen på inkomsttitlar.

Av bidragsintäkterna från EU är 10 107 miljoner kronor medel som bruttoredo visas på statsbudgeten hänförliga till programperioden 2007-2013 (motsvarande), till övervägande del avseende jordbruksstöd. En mer utförlig beskrivning lämnas i särskilt kapitel.

Försäkringskassan redovisar intäkter från kommuner för kommunernas andel av kostnaden för statlig assistansersättning samt intäkter avseende underhållsstöd från bidragsskyldiga.

Bidragen till universitet och högskolor avser huvudsakligen forskning och lämnas från t.ex. företag inom och utom Sverige samt från olika forskningsstiftelser. Statliga

bidrag från t.ex. forskningsråd är eliminerade. Utöver angivna belopp för universitet och högskolor utgör 799 miljoner kronor av övriga EU-bidrag i sammanställningen bidrag till universitet och högskolor.

Not 4 Transfereringar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Socialförsäkring	438 751	427 972
Allmänna bidrag till kommuner	120 734	123 709
Arbetsmarknad	40 106	48 786
Överföring till premiepensionssystemet	27 546	26 387
Nettoöverföring till AP-fonderna	3 542	5 916
Avgiften till Europeiska gemenskapen	31 080	26 498
Bistånd och andra internationella bidrag, migration och integration	33 769	29 880
Utbildning, studiestöd	22 130	22 581
Övrigt	49 881	50 017
Summa	767 539	761 746

Nedan specificeras transfereringarna utifrån mottagarkategori och syfte.

Transfereringar

Miljoner kronor

Transfereringar till hushåll

inkl. hushållens övriga organisationer

Socialförsäkring (Försäkringskassan)

Ålderspensioner vid sidan av statsbudgeten	199 249	185 716
Premiepensioner	825	461
Ekonomisk äldrepolitik	42 591	43 738
Ersättning vid arbetsförmåga m.m.	94 035	98 939
<i>varav sjukpenning och rehabilitering m.m.</i>	23 442	28 051
<i>varav aktivitets- och sjukersättning</i>	61 564	61 927
Handikappolitik	20 058	18 416
Ekonomisk familjepolitik	60 409	59 335
<i>Summa socialförsäkring till hushåll</i>	<i>417 167</i>	<i>406 605</i>

Arbetsmarknadspolitik

Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	20 259	26 095
<i>varav Arbetsförmedlingen</i>	13 521	19 723
<i>varav Försäkringskassan</i>	6 738	6 372
Köp av arbetsmarknadsutb. och övriga kostnader, <i>Arbetsförmedlingen</i>	1 887	1 896
Övrig arbetsmarknadspolitik, <i>Arbetsförmedlingen</i>	2 215	2 488
Lönegarantiersättning, <i>Kammarkollegiet</i>	1 053	580
<i>Summa arbetsmarknadspolitik till hushåll</i>	<i>25 414</i>	<i>31 059</i>

Utbildningspolitik

Studiestöd, <i>Centrala studiestödsnämnden</i>	13 021	13 034
Kostnad resp. återföring av reservation för förluster i utlåningsverksamheten, <i>Centrala studiestödsnämnden</i>	-651	503
Bidrag till folkbildningsorganisationer, <i>Kammarkollegiet</i>	3 182	3 153

Bistånd m.m., migration och integration

Bistånd och andra internationella bidrag (bidrag till organisationer), <i>Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete</i>	3 006	2 948
Migrationspolitik, <i>Migrationsverket</i>	1 347	1 157

<i>Nettoöverföring till premiepensionssystemet</i>	27 546	26 387

Övrigt	11 814	11 605
Summa transfereringar till hushåll	501 846	496 451

Transfereringar till företag

<i>Arbetsmarknadspolitik</i>		
Lönebidrag och Samhall m.m., <i>Arbetsförmedlingen</i>	9 383	8 823
Köp av arbetsmarknadsutbildning m.m., <i>Arbetsförmedlingen</i>	844	126
Anställningsstöd, <i>Skatteverket</i>	171	1 602
<i>Summa arbetsmarknadspolitik till företag</i>	<i>10 398</i>	<i>10 551</i>
Livsmedelspolitik, landsbygds politik m.m., <i>Statens jordbruksverk</i>		
Utbildningspolitik, Bidrag till enskilda utbildningssamordnare, <i>Kammarkollegiet</i>	11 751	11 200
Bostadspolitik, Räntebidrag m.m., <i>Boverket</i>	1 982	1 910
Kulturpolitik, <i>Kammarkollegiet</i>	1 314	1 439
Forskningspolitik, <i>Verket för innovationssystem</i>	1 275	1 227
Regionalpolitik m.m., <i>Verket för näringslivsutveckling</i>	1 217	1 148
Regionalpolitik, <i>Länsstyrelserna</i>	1 378	783
Transportpolitik, Trafikupphandling, <i>Rikstrafiken</i>	595	682
Miljöpolitik, <i>Naturvårdsverket</i>	1 097	1 173
Kulturpolitik, <i>Statens kulturråd</i>	669	762
Utbildningspolitik, Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, <i>Mynd för kvalificerad yrkesutbildning</i>	445	631
Mediepolitik, <i>Presstödsnämnden</i>	518	464
Försök med trängselskatt, <i>Regeringskansliet</i>	635	649
Transportpolitik, <i>Banverket</i>	0	297
Övrigt	171	714
Summa transfereringar till företag	3 162	4 233

Transfereringar till kommuner

<i>Allmänna bidrag till kommuner</i>		
Kommun-och landstingsmoms, <i>Skatteverket</i>	43 671	39 614
Utjämningsbidrag LSS, kommuner, <i>Skatteverket</i>	2 259	2 014
Allmänna bidrag till kommuner, <i>Regeringskansliet</i>		
Kommunalekonomisk utjämning till kommuner, <i>Skatteverket</i>	54 826	63 320
Kommunalekonomisk utjämning till landsting, <i>Skatteverket</i>	19 978	18 761
<i>Allmänna bidrag till kommuner</i>	<i>120 734</i>	<i>123 709</i>
Socialförsäkring (Hälso- och sjukvårdspolitik), Bidrag till läkemedelsförmåner m.m., <i>Socialstyrelsen</i>		
Tandvårdsförmåner (Hälso- och sjukvårdspolitik), Tandvårdsförmåner m.m., <i>Försäkringskassan</i>	21 584	21 367
	1 042	884
<i>Arbetsmarknadspolitik</i>		
Anställningsstöd m.m. till kommuner och landsting, <i>Skatteverket</i>	1 509	4 965
Arbetsmarknadspolitik, <i>Arbetsförmedlingen</i>	2 785	2 211
varav: Lönebidrag och Samhall m.m.	2 150	1 203
<i>Summa arbetsmarknadspolitik till kommuner</i>	<i>4 294</i>	<i>7 176</i>
<i>Utbildningspolitik, Skolverket:</i>		
Maxtaxa i barnomsorgen,	3 657	3 656
Fortbildning av lärare	377	42
Övrig utbildningspolitik, Skolverket	562	283
<i>Summa utbildningspolitik till kommuner</i>	<i>4 596</i>	<i>3 981</i>
Integrations- och migrationspolitik, <i>Migrationsverket (2007även Integrationsverket)</i>		
	7 126	5 613

Ersättning vid arbetsförmåga, <i>Försäkringskassan</i>	1 211	965
Övrigt	9 789	9 605
Summa transfereringar till kommuner	170 376	173 300
Transfereringar till utlandet		
BNI-baserad avgift, <i>Kammarkollegiet</i>	21 960	17 512
Mervärdesskattebaserad avgift, <i>Skatteverket</i>	4 323	4 475
Storbritanniens budgetreduktion, <i>Kammarkollegiet</i>	437	379
Tullavgift, <i>Tullverket</i>	3 577	3 707
Jordbrukstull, <i>Tullverket</i>	617	345
Jordbruksavgifter, <i>Statens Jordbruksverk</i>	166	80
<i>Avgiften till Europeiska gemenskapen</i>	31 080	26 498
Bistånd och andra internationella bidrag, <i>Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete</i>	11 294	10 944
Bistånd och andra internationella bidrag, <i>Regeringskansliet</i>	10 996	9 218
Övrigt	1 798	1 556
Summa transfereringar till utlandet	55 168	48 216
Nettoöverföring till ålderspensionssystemet, AP-fonderna	3 542	5 916
Total summa transfereringar	767 539	761 746

Transfereringar utgörs av medel som staten via myndigheterna förmedlar till olika mottagare. I huvudsak sker transfereringar från anslag på statsbudgeten.

Transfereringar kännetecknas av att staten inte erhåller någon motprestation.

Många transfereringar är dock förknippade med någon form av villkor. Ett exempel är aktivitetsstöd inom arbetsmarknadspolitiken där kravet är att mottagaren deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Noten inleds med en sammanfattande tabell med transfereringar uppdelade i delområden. Därefter specificeras transfereringarna utifrån mottagarkategori, syfte och utbetalande myndighet. Mottagarkategorierna visar de sektorer som erhållit transfereringen och är hushåll, företag, kommuner, utlandet samt ålderspensionssystemet. Hushåll innefattar enskilda personer och ideella organisationer och föreningar tillhörande hushållssektorn samt premiepensionssystemet.

Med socialförsäkring avses i princip transfereringar som hanteras av Försäkringskassan. Utöver ålderspensioner ingår bl.a. ekonomisk familjepolitik, ersättning vid arbetsförmåga som sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, arbetsskadeersättning och vissa stöd till funktionshindrade. Dessutom ingår bidrag till landsting för läkemedelsförmånerna som utbetalas av Socialstyrelsen.

De totala kostnaderna för transfereringar i form av lämnade bidrag m.m. ökade 5,8 miljarder kronor mellan 2007 och 2008 men i förändringen ingår både stora ökningar och minskningar.

Transfereringar till hushåll

Transfereringar till hushåll har under 2008 ökat med 5,4 miljarder kronor netto men innefattar både stora ökningar och minskningar.

De transfereringar som redovisas avser utbetalningar exklusive statlig ålderspensionsavgift. Den del av den statliga ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet (13,4 procent 2008) finns med bland transfereringar till hushållssektorn men redovisas separat. Statlig ålderspensionsavgift ingår i statsbudgetens utgifter för t.ex. sjukpenning och är en betalning från anslag till pensionssystemet för att finansiera pensionsrätterna för bl.a. de personer som uppbär sjukpenning och andra sociala förmåner. Överföringarna till och från AP-fonderna nettoredovisas dock under rubriken Nettoöverföring till AP-fonderna och ingår därför inte i transfereringar till hushåll. Överföringen till premiepensionssystemet var 28,4 miljarder kronor 2008, 1,5 miljard mer än 2007.

Transfereringar till hushåll avseende socialförsäkringen har ökat med 10,6 miljarder kronor netto. Kostnaderna för ålderspensioner vid sidan av statsbudgeten ökade med 13,5 miljarder kronor eller 7,3 procent. Ökningen beror främst på den positiva inkomstutvecklingen. Inkomstutvecklingen i samhället ligger till grund för ett index som används i ålderspensionssystemet och som styr uppräknningen av förmånerna inkomstpension och tilläggspension. Kostnaderna för handikappolitik inkluderar även kommunernas betalningsansvar och ökade med 1,6 miljarder kronor eller 9 procent, se vidare avsnittet Realekonomisk fördelning av statsbudgeten i statsbudgetens utfall. De ökade kostnaderna för assistansersättning beror på att fler personer beviljas ersättning, dels på att fler assistanstimmar beviljas per person.

Bland transfereringar till hushåll har kostnaderna för arbetsmarknadspolitik däremot minskat med 5,6 miljarder kronor. Arbetslöshetsersättningen har minskat med 6,2 miljarder kronor då arbetslösheten fortsatte att minska under årets tre första kvartal. Ekonomisk äldrepolitik har minskat med 1,1 miljarder främst till följd av att antalet personer med garantipension minskar och att antalet personer med inkomstgrundad ålderspension ökar.

Inom ohälsoområdet har de sammanlagda kostnaderna för sjukpenning och aktivitets- och sjukersättning fortsatt att minska. Kostnaden för sjukpenning minskade med 4,6 miljarder kronor eller 16 procent 2008 vilket förklaras av att antalet sjukfall har fortsatt minska. Aktivitets- och sjukersättningen minskade med 0,4 miljarder kronor eller 0,6 procent då antalet personer som uppbär ersättningen har minskat markant för första gången sedan dessa förmåner infördes. I december 2008 var ohälsotalet det lägsta sedan i januari 2000.

Inom området ekonomisk familjepolitik ökade föräldraförsäkringen med 1,5 miljarder medan kostnaderna för barnbidragen minskade något. Demografiska faktorer styr i hög grad kostnadsutvecklingen inom området. Kostnaderna har ökat för föräldraförsäkringens förmåner; havandeskapspenning, föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning samt något för vårdbidraget.

Nettoöverföring till premiepensionssystemet redovisas som transferering till hushåll mot bakgrund av att systemet numera i nationalräkenskaperna ses som en del av hushållssektorn (se avsnitt Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Beloppet avser de socialavgifter, allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som överförts till premiepensionssystemet, med avdrag för utbetalda premiepensioner (0,8 miljarder kronor), vilka ingår i utbetalda ålderspensioner.

Transfereringar till företag

Transfereringar till företag har under 2008 minskat med 1,7 miljarder kronor.

Anställningsstöd i form av nedsättningar av skatter har minskat 1,4 miljarder. Till viss del motsvaras den minskningen av ökade kostnader för Köp av arbetsmarknadsutbildning och Lönebidrag och Samhall som ökade med 0,7 respektive 0,6 miljarder kronor. Inom områdena Livsmedelspolitik och Regionalpolitik ökade kostnaderna med 0,6 miljarder kronor vardera medan området Transportpolitik minskade med 0,5 miljarder kronor.

Transfereringar finansierade med EU-medel för programperioden 2007-2013 (motsvarande) uppgår till 9 037 miljoner kronor. Dessa avser till allra största delen transfereringar till företag. Av beloppet avser 8 812 miljoner kronor livsmedelspolitik och landsbygdspolitik där medlen betalas ut av Statens jordbruksverk. 181 miljoner kronor avser regionalpolitik och medlen betalas ut av Verket för näringslivsutveckling.

Transfereringar till kommuner

Transfereringarna till kommuner minskade totalt med 2,9 miljarder kronor.

De allmänna bidragen till kommuner minskade med 3 miljarder kronor. De innefattar den kommunalekonomiska utjämningen som nettoredovisas på statsbudgeten varvid det generella statsbidraget sammanförts med utjämningsystemet. Inkomstutjämningsavgift och kostnadsutjämningsavgift från kommuner och landsting på sammanlagt 12,3 miljarder kronor redovisas under anslaget för kommunalekonomisk utjämning varför statsbidragen till kommunerna minskat med motsvarande belopp på statsbudgeten. I de allmänna bidragen till kommuner ingår också mervärdesskatt för kommuner och landsting som nettoredovisas på statsbudgetens inkomstsida. Samtidigt justeras statsbidragen till kommuner ned med motsvarande belopp. Kommunernas kompensation för ingående mervärdesskatt i icke skattpliktig verksamhet redovisas på inkomstitel, vilket minskar kommunbidragen och skatteintäkterna på statsbudgeten med 43,7 miljarder 2008. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten har den kommunalekonomiska utjämningen och kommunmomsen bruttoredovisats, vilket innebär att både transfereringar till kommuner och skatteintäkter är 56 miljarder kronor högre än i

statsbudgeten för 2008. Kompensation för mervärdesskatt till kommuner och landsting var 4 miljarder högre än 2007 till följd av ökad kommunal konsumtion.

Den kommunalekonomiska utjämningen till kommuner och landsting har minskat 8,5 miljarder kronor. Anslagsnivån har sänkts med 12 miljarder 2008 för att neutralisera effekterna av införandet av den kommunala fastighetsavgiften men också tillförts 5 miljarder kronor.

På arbetsmarknadspolitikens område har anställningsstöd i form av nedsättningar av skatter minskat med 3,5 miljarder kronor. Till viss del motsvaras den minskningen av ökade kostnader för Lönebidrag och Samhall som ökade med 0,9 miljarder kronor.

Bidrag avseende integrationspolitik och migrationspolitik ökade med 1,5 miljarder kronor till följd av att det genomsnittliga antalet asylsökande i mottagningssystemen ökat och att Migrationsverket ersätter kommunerna för deras kostnader för mottagande av ensamkommande barn.

Transfereringar till kommunerna inom utbildningspolitiken ökade 0,6 miljarder bl.a. avseende fortbildning av lärare, förstärkning av basfärdigheter och stöd till vuxenutbildningen.

Transfereringar till utlandet

Bland transfereringar till utlandet har avgiften till Europeiska unionen ökat med 4,5 miljarder kronor. Avgiften redovisas här periodiserat till skillnad mot redovisningen på statsbudgeten. Den BNI-baserade avgiften står för merparten av ökningen. Det beror främst på en extra inbetalning i december 2008 till följd av en justering av BNI-avgiften för åren 1995-2007. Jordbruksavgifterna har ökat med 0,4 miljarder, vilket beror på avgiften till den tillfälliga fonden för omstrukturering av EU:s sockersektor.

Kostnaden för biståndsverksamhet och internationella bidrag genom Sida och Regeringskansliet ökade med 0,4 respektive 1,8 miljarder kronor.

Nettoöverföring till AP-fonderna

Överföringen av inbetalda pensionsavgifter till AP-fonderna har minskat med 2,4 miljarder kronor.

Överföringen till AP-fonderna avser skillnaden mellan inbetalda socialavgifter och allmänna pensionsavgifter samt de statliga ålderspensionsavgifter som förs till AP-fonderna å ena sidan och de medel som rekvirerats från fonderna för utbetalda pensioner å den andra.

Not 5 Avsättning till / upplösning av fonder

<u>Miljoner kronor</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Kärnavfallsfonden	1 612	994
Insättningsgarantifonden	1 464	1 111
Stabilitetsfonden	110	-
Försäkringskassans fonder	84	6
Batterifonden	39	21
Kammarkollegiets försäkringsverksamhet m.m.	16	32
Övriga fonder	-31	-154
Summa	3 294	2 010

Avsättning till fonder i staten för 2008 avser främst Insättningsgarantifonden samt Kärnavfallsfonden.

Avsättningen till Insättningsgarantifonden är direkt kopplad till det ekonomiska resultatet i garantiverksamheten. Fonden förvaltas av Riksgäldskontoret sedan den 1 januari 2008. Den finansiella avkastningen har ökat med cirka 200 miljoner kronor jämfört med föregående år och det tillsammans med något höjda intäkter från instituten har gjort att avsättningen ökat.

Avsättningen till Kärnavfallsfonden har ökat med drygt 600 miljoner kronor. Bl.a. är nettot av realisationsvinster och förluster vid försäljning av värdepapper mer än 600 miljoner högre än föregående år. Även avkastningen på reala placeringar ökade som följd av att inflationen var hög under större delen av 2008. Avgifterna från reaktorinnehavarna som bestäms årligen av regeringen, var dock drygt 300 miljoner kronor lägre än föregående år.

Den nyinrättade Stabilitetsfonden (se not 42) har tillförts 15 miljarder kronor från anslag på statsbudgeten vilket redovisas som en överföring från kapital i balansräkningen (se Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Ytterligare 0,1 miljarder har tillförts genom avgifter och finansiella intäkter i slutet av året, vilket anges ovan.

Fondernas ändamål och vilka myndigheter som redovisar olika fonder, framgår i övrigt av not 42.

Not 6 Kostnader för personal

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter		
Rikspolisstyrelsen	11 502	10 929
Försvarsmakten	9 054	9 316
Försäkringskassan	5 137	5 632
Skatteverket	4 559	5 473
Arbetsförmedlingen	3 657	3 778
Kriminalvården	3 634	3 402
Banverket	3 420	3 269
Regeringskansliet	3 233	2 881
Vägverket	2 970	2 911
Domstolsverket	2 936	2 768
Lunds universitet	2 728	2 649
Göteborgs universitet	2 305	2 098
Uppsala universitet	2 248	2 159
Stockholms universitet	1 945	1 559
Karolinska institutet	1 813	1 713
Umeå universitet	1 583	1 547
Kungl. Tekniska högskolan	1 489	1 419
Linköpings universitet	1 407	1 373
Statens institutionsstyrelse	1 351	1 273
Sveriges lantbruksuniversitet	1 328	1 206
Migrationsverket	1 223	1 072
Lantmäteriet	1 015	928
Kronofogdemyndigheten	943	-
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	1 877	1 745
Sjöfartsverket	705	683
Svenska kraftnät	166	156
Statens järnvägar	5	4
Övriga myndigheter	26 895	26 560
<i>Summa lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter</i>	<i>101 128</i>	<i>98 503</i>
Eliminering av arbetsgivaravgifter	-24 565	-24 084
<i>Summa lönekostnader efter eliminering av arbetsgivaravgifter</i>	<i>76 563</i>	<i>74 419</i>
<i>Pensionskostnader</i>		
Rikspolisstyrelsen	1 607	1 309
Försvarsmakten	1 569	1 584
Försäkringskassan	664	820
Skatteverket	612	704
Regeringskansliet	541	464
Vägverket	464	415
Arbetsförmedlingen	452	503
Domstolsverket	419	400
Banverket	411	354
Lunds universitet	392	396
Kriminalvården	336	310
Göteborgs universitet	335	343
Uppsala universitet	301	284
Stockholms universitet	296	212
Karolinska institutet	251	273
Linköpings universitet	218	203
Umeå universitet	217	223
Tullverket	205	109
Kungliga Tekniska högskolan	197	197
Sveriges lantbruksuniversitet	169	155

Försvarets materielverk	158	142
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	338	1 369
Sjöfartsverket	133	506
Svenska kraftnät	40	117
Statens järnvägar	35	0
Övriga myndigheter	4 047	3 760
<i>Statens tjänstepensioner:</i>		
Utbetalda pensioner	7 732	7 186
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	6 514	2 069
Eliminering av premieintäkt för statliga ålderspensioner m.m.	-10 104	-9 502
<i>Summa pensionskostnader</i>	<i>18 549</i>	<i>14 905</i>
Övriga personalkostnader		
Regeringskansliet	290	324
Försvarsmakten	283	370
Rikspolisstyrelsen	280	321
Vägverket	265	240
Kriminalvården	140	141
Banverket	138	131
Karolinska institutet	124	113
Domstolsverket	115	112
Uppsala universitet	113	107
Försäkringskassan	112	115
Stockholms universitet	95	115
Skatteverket	92	139
Arbetsförmedlingen	67	104
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	95	84
Sjöfartsverket	35	34
Svenska kraftnät	14	14
Statens järnvägar	0	0
Övriga myndigheter	1 670	1 710
<i>Summa övriga personalkostnader</i>	<i>3 928</i>	<i>4 174</i>
Total summa kostnader för personal	99 040	93 498

Statens kostnader för personal ökade med 5,5 miljarder kronor. Löner och pensionsutbetalningar har ökat, men den viktigaste förklaringen är att avsättningen för tjänstepensioner ökade i samband med ändrade försäkringstekniska riktlinjer hos Statens pensionsverk.

Löner

Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 2,6 miljarder kronor vilket även motsvarar 2,6 procent. Lagstadgade arbetsgivaravgifter uppgick under 2008 till 32,42 procent av lönesumman. Myndigheternas inbetalda arbetsgivaravgifter, löneskatter m.m. är statsinterna transaktioner och således inga kostnader för staten och har därför eliminerats.

Försvarsmaktens lönekostnader har sjunkit. Medelantalet anställda har minskat med cirka 900 personer eller drygt 5 procent mellan 2007 och 2008.

Rikspolisstyrelsens lönekostnad ökade med cirka 5 procent. Antalet poliser har ökat netto med nära 500 under året, medan antalet civilt anställda minskat något.

Vid Försäkringskassan minskade lönekostnaden vilket förklaras av de uppsägningar av personal som gjordes under 2007 men även av pensioneringar och frivilliga uppsägningar. Det genomsnittliga antalet årsarbetare minskade från cirka 14 000 till 12 500 mellan 2007 och 2008. Det ansträngda arbetsläget inom främst den s.k. kundmötesorganisationen har dock bl.a. lett till att kostnaderna för övertidsuttag har ökat.

Den stora minskningen vid Skatteverket beror på att Kronofogdemyndigheten från den 1 januari 2008 blev en helt fristående myndighet. Justerar man för detta har antalet årsarbetskrafter ökat med cirka 7 procent. Myndigheten har gjort resursförstärkningar inom de prioriterade områdena internationella transaktioner och ekonomisk brottslighet.

Regeringskansliets lönekostnader ökade med cirka 13 procent. Det beror dels på kostnader för förberedelser för Sveriges ordförandeskap i EU och dels på en lönerevision.

Pensionskostnader

Kostnaderna för statens tjänstepensioner har ökat med 3,6 miljarder kronor, där SPV:s pensionsrörelse står för ökningen medan de pensionskostnader som redovisas av myndigheterna minskat något. I SPV:s pensionsrörelse har utbetalda förmåner ökat med 0,5 miljarder kronor eller 7,6 procent, medan förändringen av försäkringstekniska avsättningar är 4,5 miljarder kronor högre än 2007. Ökningen beror på de nya försäkringstekniska riktlinjerna som tillämpas från den 1 januari 2008 där ändrade beräkningsgrunder påverkat avsättningen med 4,8 miljarder kronor. En mer detaljerad beskrivning av de faktorer som ingår i förändringen av pensionsavsättning finns i not 43.

Myndigheternas pensionskostnader utgörs främst av premier för statens avtalsenliga tjänstepensioner vilket innefattar avgifter till kompletterande ålderspension (Kåpan) individuell ålderspensionen (Iåp). Pensionspremierna påverkas av åldersfördelningen och löneläget hos personalen vid respektive myndighet. Premier för avtalsförsäkringar betalas till och hanteras till största delen av Statens pensionsverk och har därför eliminerats. Däremot hanteras den kompletterande och individuella ålderspensionen av särskilda organ som inte är myndigheter och dessa avgifter elimineras därför inte. Detsamma gäller också för några myndigheter som gör egna pensionsavsättningar. Kostnaderna för dessa ingår ovan och elimineras inte.

Bland myndigheterna är det i första hand Rikspolisstyrelsens pensionskostnader som ökade beroende på högre avgifter till kompletterande ålderspension (Kåpan) m.m. och att Polisen beviljat pensionsersättning till anställda enligt Trygghetsavtalet.

Försvarmaktens pensionskostnader har stabiliserats efter engångskostnader i samband med Förvarsbeslut 2004. Försäkringskassans pensionskostnader har sjunkit, vilket förutom minskningen av antalet anställda beror på engångspremier till SPV som redovisades 2007 i samband med att omställningsåtgärder vidtogs.

Till skillnad mot SPV tillämpade affärsverken Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Svenska kraftnät nya försäkringstekniska riktlinjer för beräkning av sina pensionsavsättningar på frivillig grund redan i samband med 2007 års årsredovisning vilket höjde kostnaderna då. De har nu återgått till en lägre nivå.

Övriga personalkostnader

Övriga personalkostnader utgörs av kostnader för personalutbildning, traktamenten m.m. Inga större förändringar jämfört med 2007 noteras.

I nedanstående tabell redovisas antal årsarbetskrafter vid de statliga myndigheterna.

Årsarbetskrafter

Myndighet	2008	2007
Rikspolisstyrelsen	24 111	23 352
Försvarmakten	14 767	15 682
Försäkringskassan	12 568	14 038
Skatteverket	9 794	12 752
Arbetsförmedlingen	9 521	10 493
Kriminalvården	8 653	8 409
Vägverket	6 905	7 178
Banverket	6 188	6 053
Uppsala universitet	5 546	5 470
Domstolsverket	5 252	5 105
Lunds universitet	5 231	5 206
Göteborgs universitet	4 750	4 713
Regeringskansliet	4 562	4 412
Karolinska institutet	3 607	3 996
Umeå universitet	3 458	3 449
Luftfartsverket	3 323	3 285
Stockholms universitet	3 315	2 628
Linköpings universitet	3 171	3 199
Statens institutionsstyrelse	2 871	2 773
Kungl. Tekniska högskolan	2 833	2 780
Migrationsverket	2 771	2 468
Sveriges lantbruksuniversitet	2 671	2 943
Kronofogdemyndigheten	2 188	-
Övriga myndigheter	53 473	55 773
Totalt	201 529	206 157

Måttet årsarbetskrafter ska visa de anställdas arbetsvolym under ett räkenskapsår räknat i antalet heltidstjänster. Som anställd räknas inte den som bara är uppdragstagare (konsult) även om denna arbetar med samma uppgifter som anställda.

Anställda i utlandet, vars löner betalas med myndighetens medel, ska ingå när antalet årsarbetskrafter räknas fram.

Den arbetstid som inräknas ska vara den tid som myndigheten utbetalt lön eller annan ersättning för i utbyte mot arbete. Omräkning till heltidstjänster innebär att deltidсанställd personal ingår i summa antal personer med den procentandel av en heltidstjänst som deras tjänstgöring utgör.

Not 7 Kostnader för lokaler

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Försvarsmakten	2 168	2 419
Rikspolisstyrelsen	1 809	1 676
Regeringskansliet	1 312	1 122
Kriminalvården	959	878
Lunds universitet	790	776
Försäkringskassan	775	735
Domstolsverket	633	639
Göteborgs universitet	603	600
Kungl. Tekniska högskolan	603	549
Uppsala universitet	594	593
Stockholms universitet	587	486
Skatteverket	535	653
Karolinska institutet	503	488
Arbetsförmedlingen	493	463
Migrationsverket	415	373
Linköpings universitet	359	346
Umeå universitet	320	305
Statens institutionsstyrelse	274	263
Vägverket	274	280
Sveriges lantbruksuniversitet	273	267
Banverket	223	204
Affärsverk		
Luffartsverket	46	43
Sjöfartsverket	41	40
Svenska kraftnät	19	19
Statens järnvägar	1	2
Övriga myndigheter	5 519	5 389
Eliminering av inomstatliga lokalkostnader	-4 179	-4 243
Summa	15 949	15 365

Som kostnader för lokaler redovisas myndigheters kostnader för hyrda lokaler. Redovisning per myndighet görs brutto och inkluderar hyra till andra statliga myndigheter. Elimineringarna utgörs av myndigheternas lokalkostnader som betalas till Fortifikationsverket och Statens fastighetsverk.

Försvarsmaktens lokalkostnader minskade med 251 miljoner kronor. Bland annat beror minskningen på en hyresreduktion från Fortifikationsverket.

Rikspolisstyrelsen kostnadsökning för lokaler var 133 miljoner kronor. Av dessa är 84 miljoner kronor hänförliga till ökade kostnader i samband med anskaffning av nya lokaler eller tillfälliga ersättningslokaler. För befintliga lokaler uppgick ökade kostnader till 42 miljoner kronor.

Regeringskansliets lokalkostnader ökade med 190 miljoner kronor, vilket främst beror på övertagandet av tidigare Sida-administrerade utlandsmyndigheter och förändringar av förhyrningar i Stockholm.

Kriminalvårdens lokalkostnader ökade med 190 miljoner kronor. Ökningen beror främst på byggnationer vid anstalterna Salberga, Västervik Norra samt R-huset på Kumla.

Not 8 Vissa garanti- och kreditkostnader

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
<i>Exportkreditnämnden</i>		
Förändring i avsättningar för försäkringstekniskt beräknad risk i engagemanget	1 926	-329
Skadekostnader	50	32
Utlösen självriskandelar	1	37
Förändring av försäkringstekniskt beräknat nettovärde på skadefordringar	-165	520
<i>Summa Exportkreditnämndens kostnader i garantiverksamheten</i>	<i>1 812</i>	<i>260</i>
Riksgäldskontoret	25	-2 247
Statens Bostadskreditnämnd	-44	-693
Socialstyrelsen	82	83
Summa	1 875	-2 597

Under posten vissa garanti- och kreditkostnader redovisas kostnader för statlig garanti- och utlåningsverksamhet som inte redovisas bland transfereringar. Kostnaderna skiljs från övriga driftskostnader eftersom de kan variera kraftigt mellan åren och därför stör jämförelser mellan åren samtidigt som de har en annan karaktär än de flesta myndigheters driftskostnader i övrigt.

Exportkreditnämndens kostnader för Förändring i avsättningar för försäkringstekniskt beräknad risk i engagemanget har ökat med 2 miljarder kronor och förändring av försäkringstekniskt nettovärde på skadefordringar har minskat med 685 miljoner kronor sedan föregående år. Förändringen har påverkats bl.a. av kapitaliserade räntor, valutakursförändring i dollar, avskrivningar och värderingsförändringar.

Riksgäldskontoret redovisar förändring i reservering för förväntade garantiförluster med 28 miljoner kronor samt omvärdering av garantifordringar med -3 miljoner kronor (negativ kostnad). Föregående år redovisade Riksgäldskontoret omvärdering av lån med kreditrisk på 1 100 miljoner kronor och återföring av reservering för garantiförluster med 1 147 miljoner kronor.

Statens bostadskreditnämnd redovisar förändring i avsättning för garantier samt förändring i värdering av regressfordringar. För 2007 minskade den förväntade förlusten främst p.g.a. att garantistocken minskade med 44 %. Detta medförde att behovet av avsättning för garantier minskade med 690 miljoner kronor. För 2008 har minskningen i garantistocken planat ut.

Socialstyrelsen redovisar en garantiavgift på 82 miljoner kronor avseende tillgång till vaccin om en pandemi skulle inträffa.

Not 9 Övriga driftkostnader

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
<i>Övriga driftkostnader - tjänster</i>		
Vägverket	13 801	12 017
Banverket	12 204	9 899
Försvarsmakten	10 739	11 563
Försvarets materielverk	4 847	3 590
Försäkringskassan	1 755	1 356
Rikspolisstyrelsen	1 729	1 688
Kärnavfallsfonden	1 269	1 353
Fortifikationsverket	1 174	999
Statens fastighetsverk	1 155	1 056
Skatteverket	1 106	1 144
Regeringskansliet	1 021	775
Karolinska institutet	960	952
Naturvårdsverket	879	819
Göteborgs universitet	835	823
Lunds universitet	799	781
Kriminalvården	718	703
Umeå universitet	645	624
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	617	607
Uppsala universitet	594	568
Övriga myndigheter	13 225	12 608
<i>Summa tjänster</i>	<i>70 072</i>	<i>63 925</i>
<i>Övriga driftkostnader - varor</i>		
Försvarets materielverk	11 244	12 452
Banverket	3 433	3 100
Försvarsmakten	2 735	1 096
Vägverket	2 668	2 407
Rikspolisstyrelsen	679	755
Fortifikationsverket	531	492
Kriminalvården	386	382
Karolinska institutet	345	290
Uppsala universitet	259	237
Statens fastighetsverk	236	217
Lunds universitet	227	213
Sveriges lantbruksuniversitet	184	147
Göteborgs universitet	164	152
Stockholms universitet	161	137
Kustbevakningen	157	82
Skatteverket	156	175
Statens räddningsverk	130	85
Övriga myndigheter	2 446	2 525
<i>Summa varor</i>	<i>26 141</i>	<i>24 944</i>
<i>Affärsverk, övrig drift – varor och tjänster</i>		
Svenska kraftnät	5 658	4 296
Luffartsverket	1 791	1 776
Sjöfartsverket	856	929
Statens järnvägar	17	145
<i>Summa affärsverk, övrig drift – varor och tjänster</i>	<i>8 322</i>	<i>7 146</i>
<i>Övriga driftkostnader - reparationer, diverse m.m.</i>		
Vägverket	3 200	2 899

Försvarsmakten	2 384	2 191
Banverket	406	378
Kriminalvården	314	288
Regeringskansliet	242	217
Rikspolisstyrelsen	209	228
Försvarets materielverk	117	107
Lunds universitet	116	103
Skatteverket	106	144
Sveriges lantbruksuniversitet	101	101
Göteborgs universitet	98	84
Krisberedskapsmyndigheten	96	59
Försäkringskassan	94	84
Stockholms universitet	90	75
Karolinska institutet	87	85
Riksdagsförvaltningen	86	91
Arbetsförmedlingen	86	83
Migrationsverket	82	61
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	252	245
Luffartsverket	236	224
Sjöfartsverket	73	66
Statens järnvägar	5	0
Övriga myndigheter	1 816	1 765
<i>Summa Övriga driftkostnader - reparationer, diverse m.m.</i>	<i>10 296</i>	<i>9 578</i>
<i>Aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi</i>		
Banverket	-11 504	-9 599
Försvarsmakten	-9 717	-11 432
Vägverket	-8 752	-7 412
Försäkringskassan	-518	-291
Skatteverket	-180	-40
Sjöfartsverket	-142	-230
Övriga myndigheter	1 063	2 299
<i>Aktivering utveckling av anläggnings-</i>		
<i>tillgångar i egen regi</i>	<i>-29 750</i>	<i>-26 705</i>
<i>Eliminering av inomstatliga transaktioner</i>	<i>-15 848</i>	<i>-15 953</i>
Total summa övriga driftkostnader	69 233	62 935

Övriga driftkostnader utgörs av myndigheternas köp av tjänster, varor, reparationer och diverse andra driftkostnader. Elimineringarna avser köp av varor och tjänster mellan myndigheterna.

Vägverkets ökade kostnader för tjänster beror främst på en ökning av entreprenadtjänster.

Banverkets ökade kostnader avseende tjänster beror till största del på en ökning av entreprenadtjänster.

Försvarets materielverks ökade kostnader för tjänster avser ökning av materiel-försörjningstjänster som till största delen förklaras av Sveriges deltagande i flernationssamarbetet SAC (Strategic Airlift Capability).

Försvarets materielverks minskade kostnader för varor beror på minskade leveranser av Jas 39 Gripen och helikopter 14.

Svenska kraftnäts driftkostnader ökade till följd av högre elpriser.

Försvarsmaktens ökade kostnader avseende varor beror bland annat på nettouttag 2008 av beredskapsvaror från lager till förbrukning.

Banverket har aktiverat mer än föregående år för investering i anläggningstillgångar i egen regi. 10 939 miljoner kronor avser aktiveringar i järnvägsanläggningar. I övrigt avser aktiveringarna produktionsanläggningar. Vägverkets aktiveringar avseende väganläggningar har ökat. Aktiveringarna för Vägverket och Banverket innebär att kostnader för köp av varor och tjänster avseende produktion av väg- och bananläggningar förs bort från resultaträkningen och tas upp som investering i balansräkningen.

Not 10 Avskrivningar och nedskrivningar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Försvarsmakten	8 164	11 056
Vägverket	3 983	3 746
Banverket	2 620	2 929
Rikspolisstyrelsen	836	734
Försäkringskassan	626	563
Fortifikationsverket	616	668
Statens fastighetsverk	310	271
Skatteverket	244	272
Domstolsverket	233	216
Lunds universitet	228	228
Uppsala universitet	215	219
Göteborgs universitet	203	209
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	1 517	1 130
Svenska kraftnät	439	446
Sjöfartsverket	141	133
Övriga myndigheter	3 324	3 298
Summa	23 699	26 118

Försvarsmaktens avskrivningar avser främst beredskapsinventarier som stridsfordon, självgående pjäser, fartyg och båtar. Skillnaden mellan åren beror på nedskrivningar av beredskapsinventarier som gjordes 2007 med drygt 3 miljarder kronor.

Avskrivningarna på beredskapsvarulager är däremot i det närmaste oförändrade mellan åren.

Vägverket och Banverkets avskrivningar avser väganläggningar och järnvägsanläggningar.

Not 11 Resultat från andelar i dotterföretag och intresseföretag

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
<i>Resultat från andelar i dotterföretag</i>		
Vattenfall AB	17 095	19 769
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	7 641	4 679
Posten AB	1 502	1 560
Sveaskog AB	1 406	1 419
Akademiska Hus AB	749	1 253
Apoteket Omstrukturering AB (Apoteket AB)	711	433

SJ AB	543	507
Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB	424	190
Teracom AB	421	390
Civitas Holding AB (inklusive Vasakronan AB)	381	4 650
Venantius AB	245	270
Samhall AB	153	90
Svenska Rymdaktiebolaget	137	8
AB Svensk Exportkredit	133	353
Swedfund International AB	76	17
AB Swedcarrier	53	1 314
Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB	26	10
IRECO Holding AB	17	13
Almi Företagspartner AB	15	114
Förvaltningsaktiebolaget Stattum	9	13
Green Cargo AB	6	173
Lernia AB	5	52
Kasernen Fastighets AB	5	15
AB Göta Kanalbolag	2	1
IMEGO AB	2	-2
Vin & Sprit AB	0	1 468
Statens Bostadsomvandling AB	0	3
Voksenåsen A/S	0	1
AB Svenska miljöstyrningsrådet	0	0
Svensk-Danska Broförbindelsen AB (SVEDAB)	-	-
Svenska spel AB	-	-
Swedesurvey AB	-3	1
Kungliga Operan AB	-6	0
Kungliga Dramatiska Teatern AB	-9	-4
Arbetslivsresurs AR AB	-13	-28
Systembolaget AB	-95	85
AB Svensk Bilprovning	-106	19
Vasallen AB	-115	134
Specialfastigheter Sverige AB	-117	544
Preaktio AB	-2 029	-
Övriga dotterföretag inom Regeringskansliet	1	0
<i>Summa Regeringskansliet</i>	<i>29 265</i>	<i>39 514</i>
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät - SwePol Link AB m.fl.	8	13
Luffartsverket - LFV Holding AB	29	1
Övriga myndigheter	38	15
<i>Summa resultat från andelar i dotterföretag</i>	<i>29 340</i>	<i>39 543</i>
<i>Resultat från andelar i intresseföretag</i>		
TeliaSonera AB	7 089	6 591
Nordiska investeringsbanken NIB	77	457
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	6	4
VisitSweden AB (Sveriges Rese och Turistråd AB)	2	2
Norrland Center AB	-1	0
AB Bostadsgaranti	-16	16
SAS AB	-1 340	136
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät - Nord Pool ASA m.fl.	1 069	69
<i>Summa resultat från andelar i intresseföretag</i>	<i>6 886</i>	<i>7 275</i>
Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag - totalt		
Resultat från andelar i dotterföretag	29 340	39 543
Resultat från andelar i intresseföretag	6 886	7 275
Total summa	36 226	46 818

Med dotterföretag avses företag där statens ägarandel överstiger 50 procent. Med intresseföretag avses företag där statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent.

Det resultat som redovisas ovan baseras på det redovisade nettoresultatet hos bolagen enligt årsbokslut för respektive år, utom i några fall då ett tidigare delårsbokslut använts. Resultatandelarna har minskat med 10,6 miljarder kronor.

Vattenfall har minskat resultatet med 2,7 miljarder kronor, vilket främst avser en positiv engångseffekt på skattekostnaden av införande av lägre bolagsskattesats i Tyskland under föregående år samt att finansiella netto- kostnaden har ökat mer än förbättringen av rörelseresultatet.

Resultatet för LKAB har ökat 3,0 miljarder, vilket främst förklaras av ökad prisnivå. Resultatet har belastats med en avsättning på 2,0 miljarder kronor i ersättning till Banverket för ny järnväg i Kiruna.

Sveaskog har ett oförändrat resultat. Minskade skattekostnader med 0,5 miljarder p.g.a. sänkt skattesats för uppskjuten skatteskuld har utjämnats av bl.a. minskade resultatandelar i intressebolag.

Akademiska hus har 0,5 miljarder kronor lägre resultat. Till största delen kan detta hänföras till att fastigheternas marknadsvärde har minskat med 2,2 miljarder kronor, vilket är en försämring med 1,6 miljarder kronor. Som en följd av detta har skattekostnaden minskat med 0,3 miljarder kronor. Ny skattesats för bolag har haft en positiv påverkan med 0,5 miljarder kronor.

Apoteket AB har övertagits av Apoteket Omstrukturering AB. Resultatet har förbättrats med 0,3 miljarder kronor främst som en följd av ökad omsättning.

Resultatet för SJ AB uppgår oförändrat till 0,5 miljarder kronor.

Civitas Holding med dotterbolaget Vasakronan AB såldes till AP fastigheter under året. Resultatandelen blev nära noll och är därmed 4,3 miljarder kronor lägre än föregående år.

Swedcarrier har försämrat sitt resultat med 1,3 miljarder kronor, vilket främst förklaras av minskad realisationsvinst från försäljning av dotterbolag och lägre värde på fastigheter. Under föregående år avyttrades de två dotterbolagen EuroMaint och Swemaint och resultatet för 2008 avser endast dotterbolaget Jernhusen.

Vin & Sprit AB har sålts under året. Resultatandelen blev nära noll, från att föregående år ha varit 1,5 miljarder kronor.

SVEDAB redovisar en förlust på 0,6 miljarder kronor, vilket dock inte redovisas som resultatandel så länge det egna kapitalet är negativt.

Resultatet i Svenska Spel AB behandlas inte som resultat från andelar utan redovisas som skatteintäkt i samband med utdelning till staten.

Resultatandelen från Systembolaget har minskat med 0,2 miljarder kronor. Andelen har reducerats med respektive års betalda utdelning, som istället betraktas

som skatteintäkt. Resultatet innan denna omföreling har ökat med 0,5 miljarder kronor till en vinst på 0,8 miljarder kronor.

Specialfastigheter Sverige har försämrat resultatet med 0,7 miljarder kronor till en förlust med 0,1 miljarder kronor, vilket till största delen beror på en mer negativ värdeförändring av fastigheterna än föregående år.

Preaktio AB har under året sålt aktier i Beam Global Spirits & Wine som överfördes till det bokförda värdet 4,9 miljarder kronor i samband med försäljningen av Vin & Sprit. Försäljningspriset blev 2,9 miljarder kronor och mellanskillnaden utgör årets förlust på 2,0 miljarder kronor.

Resultatet från TeliaSonera har ökat med 0,5 miljarder kronor. Det är främst resultatet från marknader i östra Europa och Asien som förbättrats.

SAS har försämrat sitt resultat med 1,5 miljarder kronor, till största delen hänförelbart till avvecklingen av Spanair.

Svenska kraftnäts intressebolag har ökat resultatandelen med 1,0 miljarder kronor, vilket främst avser Nord Pool ASA:s realisationsvinster vid avyttring av clearing- och konsultverksamhet samt aktier i tyska elbörsen EEX.

Not 12 Nettokostnad för statsskulden

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
<i>Finansiella intäkter för förvaltning av statsskulden</i>		
Ränteintäkter avseende upplåning i svenska kronor	16 010	16 528
Ränteintäkter avseende upplåning i utländsk valuta	11 417	15 132
Intäktsredovisade, preskriberade obligationer m.m.	22	12
Överkurs vid emission (netto)	6 512	5 941
Realiserade valutavinster (netto)	6 497	-
<i>Summa finansiella intäkter för förvaltning av statsskulden</i>	<i>40 458</i>	<i>37 613</i>
<i>Finansiella kostnader för förvaltning av statsskulden</i>		
Räntekostnader avseende upplåning i svenska kronor	55 025	55 081
Räntekostnader avseende upplåning i utländsk valuta	20 780	25 755
Realiserade kursförluster (netto)	4 726	4 237
Realiserade valutaförluster (netto)	-	2 454
Orealiserade valutaförluster (netto)	35 712	4 137
Provisioner till banker m.fl.	125	86
<i>Summa finansiella kostnader för förvaltning av statsskulden</i>	<i>116 368</i>	<i>91 750</i>
Nettokostnad för förvaltning av statsskulden	75 910	54 137

Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden redovisas av Riksgäldskontoret. De innefattar även intäkter respektive kostnader för skuldskötselåtgärder.

Under 2008 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser och valutakursförändringar m.m.) till 76 miljarder kronor, en ökning med 22 miljarder kronor. Den viktigaste förklaringen till att nettokostnaden för statsskulden ökat är att de orealiserade valutaförlusterna ökat med 32 miljarder kronor från 4 miljarder till 36 miljarder kronor. De orealiserade valutaförlusterna

uppkommer vid den värdering Riksgäldskontoret gör av skulder och fordringar i utländsk valuta till bokslutsdagens kurser.

Under året realiserade staten valutavinster på 6 miljarder kronor, jämfört med förra årets förluster på 2 miljarder kronor. De realiserade valutakursförändringarna uppstår då Riksgäldskontoret betalar tillbaka utländska lån och skuldskötselinstrument där kursen avviker från den kurs som Riksgäldskontoret lånade till.

Realiserade kursförluster ökade med 0,5 miljarder kronor.

Not 13 Övriga finansiella intäkter

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Regeringskansliet	51 037	13 087
Centrala studiestödsnämnden	3 874	3 920
Kammarkollegiet	3 708	4 428
Skatteverket	2 606	2 308
Exportkreditnämnden	891	312
Kärnavfallsfonden	240	5
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	176	77
Försäkringskassan	160	85
Försvarets materielverk	142	26
<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	529	485
Luffartsverket	27	37
Svenska kraftnät	16	25
Sjöfartsverket	2	2
Övriga myndigheter	216	165
Summa	63 624	24 962

De finansiella intäkterna och kostnaderna för förvaltning av statsskulden redovisas i not 12 Nettokostnader för statsskulden.

Regeringskansliet redovisar reavinster i samband med försäljning av Vin och Sprit och OMX med 47,5 miljarder kronor respektive 1 miljard kronor samt utdelning från Nordea Bank med 2,4 miljarder kronor.

Centrala studiestödsnämndens finansiella intäkter avser bl.a räntor på studielån.

Kammarkollegiets finansiella intäkter avser i huvudsak Riksbankens inlevererade överskott som uppgick till 3,6 miljarder kronor

Skatteverket redovisar räntor i skattekontosystemet.

Exportkreditnämnden redovisar ränteintäkter i finansförvaltningen.

Kärnavfallsfondens intäkter omfattar räntor och realisationsvinster vid avyttring av reala och nominella statsobligationer.

De finansiella intäkterna hos Statens järnvägar utgörs bl.a. av ränteintäkter på långfristiga värdepappersinnehav samt på leasingtillgångar (lok, färjor och fordon i egen förvaltning).

Not 14 Övriga finansiella kostnader

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Regeringskansliet	787	-17
Kärnavfallsfonden	107	667
Banverket	82	75
Försvarets materielverk	80	12
Karolinska institutet	51	2
Vägverket	36	35
Riksdagsförvaltningen	24	0
Rikspolisstyrelsen	15	5
Försäkringskassan	11	36
Lantmäteriet	10	18
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	-33	25
Statens jordbruksverk	-90	251
<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	442	524
Luffartsverket	142	123
Sjöfartsverket	47	42
Svenska kraftnät	13	9
Övriga myndigheter	79	277
Aktivering av finansiella kostnader	-284	-167
Summa	1 519	1 917

Regeringskansliet redovisar en reaförlust om 698 miljoner kronor vid försäljning av Civitas Holding samt räntekostnader avseende avveckling av Barsebäck 2 med 53 miljoner kronor

Kärnavfallsfonden redovisar realisationsförluster vid avyttring av reala och nominella statsobligationer med 107 miljoner kronor (531 miljoner kronor föregående år).

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete redovisar återföring av föregående års kursförluster med 36 miljarder kronor. Under 2008 uppstod inga valutakursförluster inom säkerhetsreserven som förvaltas av Exportkreditnämnden.

I Statens jordbruksverks finansiella kostnader ingår en återföring av föregående års avsättning för periodiserade finansiella korrigeringar från EU avseende djurbidrag 2003-2006 om 100 miljoner kronor.

Affärsverket Statens järnvägars finansiella kostnader består bl.a. av skulduppräknig på leasing och räntor på leasingskulder på lok och vagnar.

I noten redovisas finansiella kostnader brutto. Några myndigheter har aktiverat räntekostnader i samband med anläggningsprojekt, eftersom räntan är en del av de utgifter för att bygga anläggningen som tas upp som tillgång.

Not 15 Balanserade utgifter för utveckling

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Försäkringskassan	1 565	1 391
Försvarsmakten	756	236
Skatteverket	417	282

Rikspolisstyrelsen	342	365
Verket för högskoleservice	169	184
Statens pensionsverk	125	119
Kronofogdemyndigheten	100	0
Centrala studiestödsnämnden	98	113
Verket för näringslivsutveckling	92	98
Statens jordbruksverk	87	55
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	155	116
Sjöfartsverket	28	33
Övriga myndigheter	1 262	1 159
Summa	5 196	4 151

Under posten Balanserade utgifter för utveckling redovisas främst egenutvecklade IT-system och program.

Försäkringskassans balanserade utgifter avser utveckling av IT-system, varav IT-stöd för det nya pensionssystemet samt följdreformer till detta utgör den största delen. Därutöver utvecklar Försäkringskassan IT-stöd för ärendehantering inom andra försäkringsområden samt inför erforderlig ny infrastruktur för IT.

Försvarsmakten har ökat sina investeringar i IT-system under året med drygt 500 miljoner kronor. Huvuddelen avser utveckling av ett integrerat resurs- och ekonomiledningssystem (Prio).

Hos Skatteverket avser de största posterna av årets nyutveckling IT-stöd för Taxeringsförnyelse, Folkbokföring och Borgenärsverksamhet.

Kronofogdemyndighetens post avser myndighetens indrivningssystem INIT och ärendehanteringssystem för skuldsanering.

Not 16 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Krisberedskapsmyndigheten	129	147
Rikspolisstyrelsen	81	103
Försäkringskassan	74	41
Försvarsmakten	42	17
Vägverket	35	51
Fortifikationsverket	34	35
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	104	110
Sjöfartsverket	12	11
Luffartsverket	9	4
Statens järnvägar		
Övriga myndigheter	361	300
Summa	881	819

Under posten Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar redovisas i första hand köpta IT-system och program.

Krisberedskapsmyndighetens tillgångar avser investeringar avseende det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel samt växlar och annan immateriell radiokommunikationsutrustning.

Posterna för Rikspolisstyrelsen, Försäkringskassan och Vägverket består till största delen av licenser inom IT-verksamheten.

Affärsverket Svenska kraftnäts post består av markrättigheter i form av servitut och ledningsrätter samt nyttjanderättigheter för optoförbindelser.

Not 17 Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Statens jordbruksverk	-	30
Övriga myndigheter	11	3
Summa	11	33

Förskott i samband med investeringar i immateriella anläggningstillgångar förekommer endast i liten omfattning i staten.

Not 18 Statliga väganläggningar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Vägverket	102 586	98 907

Vägverket redovisar investeringar i statliga väganläggningar. Redovisade belopp är nettovärden efter avskrivning och avskrivningstiden är normalt 40 år.

Nio större objekt med en sammanlagd investeringsvolym på 7 miljarder kronor och en total längd av 99,5 km har öppnats för trafik under året. Bland annat har två sträckor öppnats på E 6 i Bohuslän, Torp-Håby och Värmlandsbro-Hogdal.

Not 19 Statliga järnvägsanläggningar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Banverket	72 418	69 268

Banverket redovisar investeringar i järnvägsanläggningar. Anskaffningskostnad för mark för järnvägsändamål ingår också i redovisat värde för järnvägsanläggningen. Från och med 2008 tillämpar Banverket differentierade avskrivningstider på samtliga järnvägsanläggningar.

Exempel på investeringsprojekt som har färdigställts och tagits i drift under 2008 är en 26 km järnväg mellan Örnsköldsvik och Husum. Pågående större investeringsprojekt avser Hallandsåsenprojektet och citytunneln i Malmö.

Not 20 Byggnader, mark och annan fast egendom

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Statens fastighetsverk	13 725	13 322

Fortifikationsverket	9 337	9 065
Naturvårdsverket	5 593	5 096
Riksdagsförvaltningen	1 067	1 065
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	10 219	10 598
Sjöfartsverket	1 005	1 027
Svenska Kraftnät	200	223
Övriga myndigheter	1 036	1 011
Summa	42 182	41 407

Statens fastighetsverk förvaltar den del av statens fasta egendom som regeringen bestämmer. Större delen av fastigheterna tillhör det nationella kulturarvet. Exempel på fastigheter är de kungliga slotten, ett trettiotal fästningar, nationalteatrarna, museerna, regeringens byggnader, landshövdingarnas residens och ambassadbyggnader i utlandet. De markegendomar som redovisas av Statens fastighetsverk består till stora delar av markområden väster om odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens län samt renbetesfjällen i Jämtlands län. I mellersta och södra Sverige förvaltas ett antal kungsgårdar som av kulturhistoriska skäl ägs av staten. Årets investeringar uppgår till 1 040 miljoner kronor. Under året har fastigheter förvärvat för 634 miljoner kronor av bl.a. Vasakronan AB. Om- och tillbyggnader har genomförts till ett värde av 393 miljoner kronor, där det största projektet avser ombyggnad av Centralposthuset i Stockholm.

Fortifikationsverket förvaltar fastigheter avsedda för försvarsändamål. Under året har investeringar gjorts med 746 miljoner kronor. Större projekt är en simulatorbyggnad i Karlskrona, artilleripjäshall i Boden, nybyggnad av kontor, skrovhall och skolbyggnad för sjösäkerhetsskolan i Karlskrona.

Naturvårdsverket redovisar främst nationalparker och naturreservat. Dessa är dock i många fall upptagna till ett lågt värde. Under 2008 har värdet av marken ökat med cirka 500 miljoner kronor vilket främst avser investeringar i markinköp för bildande av naturreservat och nationalpark.

Riksdagsförvaltningen förvaltar riksdagsbyggnaderna och de ombyggnader och förbättringar som utgör årets investeringar är förhållandevis små.

Luftfartsverkets redovisar de flygplatser som staten äger med byggnader, fältanläggningar, elanläggningar och teleanläggningar som de viktigaste delarna. Av- och nedskrivningarna har under året varit något högre än

Not 21 Förbättringsutgifter på annans fastighet

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Rikspolisstyrelsen	777	771
Försvarsmakten	304	296
Kungl. Tekniska högskolan	210	240
Regeringskansliet	193	144
Stockholms universitet	149	99
Göteborgs universitet	144	146
Kriminalvården	117	124

Lunds universitet	98	109
Umeå universitet	84	59
Domstolsverket	78	66
Sveriges lantbruksuniversitet	71	68
Försvarets materielverk	64	45
Övriga myndigheter	1 078	1 133
Summa	3 367	3 300

Förbättringsutgifter på annans fastighet avser sådana utgifter som myndigheten har haft för att anpassa hyrda lokaler till den egna verksamheten, exempelvis om- och tillbyggnationer, kabeldragningar för nätverk, larmanordningar samt reparationer och underhåll om utgifterna uppgått till väsentliga belopp.

Rikspolisstyrelsens förbättringsutgifter avser diverse om- och tillbyggnationer av polislokaler runt om i landet.

Not 22 Maskiner, inventarier, installationer m. m.

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Rikspolisstyrelsen	1 447	1 446
Vägverket	1 305	1 248
Försvarsmakten	1 260	1 287
Kustbevakningen	1 140	542
Banverket	796	747
Domstolsverket	684	721
Uppsala universitet	596	669
Lunds universitet	571	585
Regeringskansliet	544	407
Karolinska institutet	513	517
Krisberedskapsmyndigheten	429	440
Kriminalvården	388	359
Moderna Museet	370	250
Skatteverket	358	370
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	5 593	5 831
Luffartsverket	974	963
Statens järnvägar	651	710
Sjöfartsverket	650	606
Övriga myndigheter	5 040	5 132
Summa	23 309	22 830

Datorer och kringutrustning, möbler, maskiner, installationer, bilar, fartyg, flyg och andra transportmedel är exempel på tillgångar som redovisas under denna post. Även tillgångar som innehas genom finansiell leasing ingår.

Kustbevakningens tillgångar har ökat med 598 miljoner kronor. Under året har bl.a. tre flygplan nyanskaffats.

Vägverkets tillgångar består förutom av maskiner och inventarier för verksamheten även av färjor bokförda till 471 miljoner kronor. Ökningen under året avser till största delen färdigställda anläggningar som överförts från pågående nyanläggningar.

Svenska kraftnäts tillgångar består till största delen av ställverksutrustningar, kraftledningar, sjökablar, delar av kontrollanläggningar, optoverksamhet samt tele- och informationssystem.

Luffartsverket redovisar huvudsakligen fordon och maskiner under denna post.

Not 23 Pågående nyanläggningar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Banverket, järnvägsanläggningar	37 085	27 638
Vägverket, väganläggningar	14 445	12 246
Fortifikationsverket	717	881
Statens fastighetsverk	325	718
Krisberedskapsmyndigheten	150	0
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	1 381	662
Luffartsverket	678	804
Sjöfartsverket	79	93
Övriga myndigheter	3 201	4 443
Summa	58 061	47 485

Banverkets pågående större investeringsprojekt avser Hallandsåsenprojektet citytunneln i Malmö, Citybanan i Stockholm, Bana väg i väst, Ådalsbanan och ny järnväg i Kiruna.

Som Vägverkets pågående större investeringsprojekt räknas Norra länken i Stockholm samt utbyggnaden av E6 genom Bohuslän norr om Uddevalla.

Not 24 Beredskapstillgångar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Försvarsmakten	94 837	93 908
Statens räddningsverk, räddnings- tjänst och varningsmateriel m.m.	592	680
Socialstyrelsen, läkemedel och sjukvårdsförnödenheter	268	314
Krisberedskapsmyndigheten	96	114
Strålsäkerhetsmyndigheten	41	-
Rikspolisstyrelsen	14	16
Livsmedelsverket	10	5
Statens strålskyddsinstitut	-	28
Summa	95 858	95 065

Beredskapstillgångar avser tillgångar både för civil och militär beredskap.

Posten omfattar främst Försvarsmaktens (FM) tillgångar för militär beredskap. Tillgångar för civil beredskap omfattar t.ex. läkemedel, fordon samt medicinsk utrustning.

FM delar in sina beredskapstillgångar i dels beredskapsinventarier, dels beredskapsvaror, vilka redovisas som anläggningstillgångar.

Beredskapsinventarierna uppgår till 81,7 miljarder kronor och utgörs av t.ex.

flygplan, fartyg och stridsvagnar. Beredskapsvaror som t.ex. ammunition, reservmateriel och beklädnadsmateriel uppgår till 13,2 miljarder kronor.

Årets ökning med 0,8 miljarder kronor förklaras i stort sett av Försvarsmakten. Nyanskaffning av militära beredskapsinventarier uppgår till 9,2 miljarder kronor och av- och nedskrivningar uppgår till 7,5 miljarder kronor under 2008. Exempelvis har sex JAS 39 Gripen anskaffats, vilka utgör slutleverans av tredje och sista delserien. Under året har försäljningar och uttrangeringar genomförts för 0,1 miljarder kronor. Beredskapslagret har minskat med 0,7 miljarder kronor, bl.a. har reservmateriel skrivits ned med 0,3 miljarder kronor.

Statens räddningsverks beredskapstillgångar har främst p.g.a. avskrivningar minskat med 0,1 miljarder kronor under året och består av materiel för räddningstjänst, andningsskydd och anläggningar för varningssignaler.

Socialstyrelsens beredskapstillgångar avser läkemedel och sjukvårdsförnödenheter. Tillgångarna har minskat under året främst p.g.a. av- och nedskrivningar.

Statens strålskyddsinstitut har avvecklats under året och dess tillgångar har övertagits av Strålsäkerhetsmyndigheten.

Not 25 Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Banverket	960	1 001
Kustbevakningen	822	379
Försvarets materielverk	802	2 134
Vägverket	711	488
Försvarets radioanstalt	20	30
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	-	4
<i>Övriga myndigheter</i>	7	2
Summa	3 322	4 038

Under denna post redovisas de förskott som myndigheten lämnat vid anskaffning av materiella anläggningstillgångar.

Banverkets post avser förskott vid byggandet av järnvägsanläggningar. Vägverkets post består främst av förskott avseende väganläggningar.

Kustbevakningens post avser förskott för fartygsprojekt.

Försvarets materielverks förskott till Industrigruppen JAS minskar vartefter leveranserna sker.

Not 26 Andelar i dotter- och intresseföretag**Andelar i dotterföretag**

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Vattenfall AB	129 861	111 709
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	25 218	22 251
Akademiska Hus AB	24 462	24 700
Sveaskog AB	16 087	15 586
AB Svensk Exportkredit	10 215	4 496
Posten AB	7 980	7 047
Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB	6 432	6 226
Almi Företagspartner AB	6 251	4 232
Specialfastigheter Sverige AB	4 789	5 269
SJ AB	4 058	3 766
Apoteket Omstrukturering AB (Apoteket AB)	3 858	3 293
AB Swedcarrier	3 113	3 997
Fouriertransform AB	3 000	-
Preaktio AB	2 901	-
Swedfund International AB	2 078	1 786
Systembolaget AB	2 069	2 163
Teracom AB	1 666	1 729
Green Cargo AB	1 482	1 621
Samhall AB	1 256	1 103
Vasallen AB	1 024	1 203
Statens Bostadsomvandlings AB	550	550
Svenska Rymdaktiebolaget	518	394
Lernia AB	482	502
Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB	418	392
AB Svensk Bilprovning	344	365
IRECO Holding AB	185	168
Kasernen Fastighets AB	127	126
AB Göta Kanalbolag	46	41
SweRoad (Swedish National Road Consulting AB)	42	38
Swedesurvey AB	37	40
Förvaltningsaktiebolaget Stattum	24	589
Kungliga Dramatiska Teatern AB	20	28
Kungliga Operan AB	20	22
IMEGO AB	14	27
Arbetslivsresurs AR AB	11	24
Arländabanan infrastructure AB (A-Banan Projekt AB)	10	10
Svensk-Danska Broförbindelsen AB (SVEDAB)	0	0
Svenska Spel AB	0	0
Civitas Holding AB (inklusive Vasakronan AB)	-	25 736
V&S Vin & Sprit AB	-	7 966
Venantius AB	-	2 783
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket - LFV Holding AB	179	151
Svenska kraftnät - SwePol Link AB m.fl.	118	110
Övriga andelar	352	348
Summa	261 297	262 587

Med dotterföretag avses företag där statens ägarandel överstiger 50 procent. Andelsvärdet ovan är baserat på det justerade egna kapitalet hos företagen enligt bokslut per 31 december, utom i några fall då senaste delårsbokslut använts.

Andelar i dotterföretag har minskat med 1,3 miljarder kronor.

Ökningen av andelsvärdet för Vattenfall AB uppgår till 18,2 miljarder kronor, vilket huvudsakligen förklaras av periodens vinst på 17,1 miljarder kronor. Utdelning av 8,0 miljarder kronor har minskat andelsvärdet. Positiva omräkningsdifferenser för verksamhet i utlandet på 15,1 miljarder kronor har delvis utjämnats av negativ påverkan från valutasäkring av utländskt eget kapital på 7,2 miljarder kronor. Omräkningsdifferenserna har uppstått när balansräkningar i utländska dotterbolag räknats om till svenska kronor. Kassafördessäkring har medfört en ökning med 2,3 miljarder kronor. Kassafördessäkringen avser huvudsakligen realiserade värdoförändringar av el-derivat som används för prissäkring av framtida försäljning.

LKAB:s resultat för året uppgår till 7,6 miljarder kronor, vilket bidragit till andelsvärdets ökning med 3,0 miljarder kronor. Förändringar i säkringsreserv och reserv för verkligt värde har minskat värdet med 2,6 miljarder kronor. Även utdelning av 2,0 miljarder kronor har reducerat värdet.

Andelsvärdet för Akademiska Hus AB har minskat med 0,2 miljarder kronor. Minskningen förklaras utdelning av 1,0 miljarder kronor, delvis utjämnat av årets resultat på 0,7 miljarder kronor.

Andelsvärdet för Sveaskog AB har ökat med 0,5 miljarder kronor. Förändringen förklaras av årets resultat på 1,4 miljarder kronor minskat med utdelning till staten av 0,8 miljarder kronor.

Svensk Exportkredit AB har ökat med 5,7 miljarder kronor, vilket främst förklaras av ett kapitaltillskott på 3,0 miljarder kronor. Bolaget har även övertagit samtliga aktier i Venantius AB, med ett bokfört värde på 2,6 miljarder kronor.

Posten AB har ökat med 0,6 miljarder kronor. I ökningen ingår årets resultat med 1,3 miljarder kronor minskat med utdelning av 0,6 miljarder kronor.

SBAB har ökat i värde med 0,2 miljarder kronor som en följd av årets resultat på 0,4 miljarder kronor minskat med 0,2 miljarder kronor i reserv avseende omklassificerade finansiella tillgångar.

Almi Företagspartner AB har fått ett kapitaltillskott på 2,0 miljarder kronor, vilket förklarar andelens ökning.

Andelarna i Specialfastigheter Sverige AB har minskat med 0,5 miljarder kronor, vilket förklaras av årets förlust på 0,1 miljarder kronor samt utdelning av 0,4 miljarder kronor.

SJ AB har ökat med 0,3 miljarder kronor, vilket väsentligen avser årets resultat på 0,5 miljarder kronor samt utdelning av 0,2 miljarder kronor.

AB Swedcarrier har minskat med 0,9 miljarder kronor, vilket beror på förändring av omvärderingsreserv med 0,5 miljarder kronor samt utdelning av 0,4 miljarder kronor.

Fouriertransform AB är ett nybildat bolag för forsknings- och utvecklingsverksamhet inom fordonsindustrin. Andelsvärdet utgörs av en kapitaltillskott på 3,0 miljarder kronor.

Preaktio AB med innehav av aktier i Beam Global Spirits & Wine överfördes till staten vid försäljningen av Vin & Sprit AB. Aktierna såldes sedan vidare och försäljningsbeloppet motsvarar andelsvärdet på 2,9 miljarder kronor.

Swedfund International AB har erhållit ett aktieägartillskott på 0,3 miljarder kronor, vilket medfört en ökning av andelsvärdet med samma belopp.

Förvaltningsaktiebolaget Statum har minskat med 0,6 miljarder kronor p.g.a. motsvarande utdelning till staten.

Innehavet i SVEDAB har skrivits ned till noll i enlighet med kapitalandelsmetoden eftersom SVEDAB-koncernens egna kapital uppgår till minus 1,2 miljarder kronor. Efter övergång till redovisning enligt IFRS täcks moderbolaget SVEDAB:s förlust av balanserade vinstmedel och bolaget behöver därför inte något aktieägartillskott.

Svenska Spel AB bokförs till värdet av aktiekapital och reservfond (värdet uppgår till 260 000 kr som i tabellen avrundats till noll miljoner kronor). Resultatet tillförs som skatteintäkt när utdelning betalas till staten.

Civitas Holding AB (Vasakronan AB) vars andelsvärde föregående år uppgick till 25,7 miljarder kronor har avyttrats för 24,7 miljarder kronor under året. Utdelningen till staten uppgick till 0,8 miljarder kronor.

Vin & Sprit AB har avyttrats under året för 49,8 miljarder kronor. Föregående år redovisades ett andelsvärde på 8,0 miljarder kronor, varav 0,7 miljarder kronor delats ut till staten, som också övertagit bolaget Preaktio med aktier till ett bokfört värde av 4,9 miljarder kronor.

Venantius AB vars andelsvärde föregående år var 2,8 miljarder kronor har utdelat 0,3 miljarder kronor och därefter övertagits av Svensk Exportkredit AB.

Andelar i intresseföretag

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
TeliaSonera AB	48 621	43 731
Nordiska Investeringsbanken (NIB)	8 544	7 410
SAS AB	1 858	3 666
AB Bostadsgaranti	82	98
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	81	80
VisitSweden AB	10	10
Norrland Center AB	5	5
Dom Shvetsii	3	3
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät - Nord Pool ASA m.fl.	1 466	403
Luffartsverket - Nordic Airport Properties KB m.fl.	15	14
Summa	60 685	55 420

Med intresseföretag avses företag där statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent.

Andelar i intresseföretag är 5,3 miljarder kronor högre än föregående år främst p.g.a. att andelen i TeliaSonera ökat i värde med 4,9 miljarder kronor. Andelsvärdet i TeliaSonera har påverkats positivt med 7,1 miljarder kronor av andelen i årets

resultat och med 4,9 miljarder kronor i valutakursdifferenser. Utdelning av 6,7 miljarder kronor till staten har minskat värdet med motsvarande belopp. Marknadsvärdet på Regeringskansliets aktier i TeliaSonera uppgick vid årsskiftet till 65,1 miljarder kronor.

SAS har minskat i värde med 1,8 miljarder kronor till 1,9 miljarder kronor, vilket till största delen beror på periodens resultatandel. Marknadsvärdet på Regeringskansliets aktier i SAS AB uppgår till 1,3 miljarder kronor.

Nordiska Investeringsbanken har ökat med 1,3 miljarder kronor främst p.g.a. att bankens redovisningsvaluta euron stärkts mot kronan.

Svenska kraftnäts intressebolag har ökat med 1,1 miljarder kronor, främst hänförligt till årets resultat.

Andelar i dotter- och intresseföretag - totalt

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Summa andelar i dotterföretag	261 297	262 587
Summa andelar i intresseföretag	60 685	55 420
Riksbankens grundfond	1 000	1 000
Summa	322 982	319 007

Förutom de ovan nämnda förändringarna är postens totala förändring en följd av förändringar i företagens justerade egna kapital, utbetalda utdelningar samt förvärv och avyttringar.

Not 27 Andra långfristiga värdepappersinnehav

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Exportkreditnämnden, obligationer	2 472	2 185
Regeringskansliet, Europeiska investeringsbanken EIB	1 677	1 677
Regeringskansliet, Europeiska utvecklingsbanken EBRD	1 040	1 040
Regeringskansliet, Världsbanken IBRD	593	593
Karolinska institutet, aktier, andelar och obligationer	247	318
Regeringskansliet, Europarådets utvecklingsbank CEB	34	34
<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	4 157	4 392
<i>Övriga myndigheter</i>	<i>253</i>	<i>257</i>
Summa	10 473	10 496

De största förändringarna av värdepappersinnehaven avser Exportkreditnämndens innehav av obligationer som ökat med 0,3 miljarder kronor. Som ett led i garantiverksamheten placerar Exportkreditnämnden erhållna premier i olika finansiella tillgångar och har under året ökat innehavet av obligationer i utländska

valutor. Innehavet utgör en del av likvid buffert för riskexponering och balanserande innehav för åtaganden i respektive valuta.

Statens Järnvägars innehav avser till största delen nollkupongobligationer i syfte att möta betalningsströmmar vid förfall av leasing- och leaseholdkontrakt för anläggningstillgångar uthyrda till SJ AB och Green Cargo AB.

Not 28 Andra Långfristiga fordringar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Exportkreditnämnden		
- Skadefordringar	1 558	1 393
- Valutadepositioner USD/EUR i svenska affärsbanker	-	532
- Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	1 712	1 304
Summa Exportkreditnämnden	3 270	3 229
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	258	122
Göteborgs universitet	135	139
Fiskeriverket	116	125
Statens bostadskreditnämnd	65	80
Regeringskansliet	23	9
Banverket	7	11
Försäkringskassan	4	5
<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	2 323	3 087
Svenska kraftnät	200	204
Sjöfartsverket	79	92
Luffartsverket	25	38
Övriga myndigheter	4	7
Summa	6 509	7 148

Exportkreditnämnden (EKN) redovisar försäkringstekniskt beräknat nettovärde på skadefordringar. Fordringarna utgår från de skadebelopp som betalats ut. Avdrag görs för återvunna eller avskrivna belopp. Till detta läggs kapitaliserade räntor samt förfallna, obetalda och upplupna, ej förfallna avtalsräntor. Värderingen av EKN:s fordringar görs utifrån olika kriterier. En utgångspunkt vid bedömning av fordringar på andra länder är det aktuella landets skuldsättning och inkomstnivå samt hur landets skött sina skuldbetalningar. Detta kompletteras med det allmänna riskläget på landet vad gäller krediter och på den återstående löptiden av EKN:s utestående fordran. Värdet före reservering av förlustrisker m.m. på EKN:s fordringar uppgår till 6 900 miljoner kronor. Reserveringen uppgår till 5 342 miljoner kronor. De största fordringarna finns på Nordkorea, Demokratiska Republiken Kongo och Pakistan. Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar har ökat i motsvarande grad som den försäkringstekniska avsättningen (se not 44).

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) garanterar och subventionerar u-landskrediter i projekt som Sida bedömer kan få betydande utvecklingseffekter i landet. Posten utgörs till största delen (208 miljoner kronor) av

nettovärdet på skadefordringar som förvaltas av EKN knutet till U-kreditsystemet. Resterande del av posten är en fordran på Swedfund avseende villkorslån.

Göteborgs universitets fordringar avser utlåning av donationsmedel till Akademiska Hus.

Fiskeriverket har tillgångar som förvaltas av Kammarkollegiet. Dessa tillgångar avser fiskeavgifter beslutade enligt vattenlagen. Medlen består av 25 fonder.

Affärsverket Statens järnvägar redovisar fordringar avseende leasing- och leaseholdavtal på SJ AB och Green Cargo AB. Dessa uppgick till 1 999 miljoner kronor 2008. Dessutom redovisar affärsverket en fordran på Storstockholms lokaltrafik (SL) avseende kapitalkostnadsersättning på 251 miljoner kronor.

Sjöfartsverket fordringar uppgick till 79 miljoner kronor. Sjöfartsverket redovisar fordringar avseende förskottshyra för tre isbrytande offshorefartyg som man tecknat avtal om med Trans Viking A/S. Dessa uppgick till 68 miljoner kronor 2008.

Not 29 Utlåning

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
<i>Centrala studiestödsnämnden</i>		
Annuitetslån (beviljade efter den 30 juni 2001)	73 620	66 094
Studielån (lån med villkorad återbetalning), beviljade mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001	71 394	74 591
Studiemedel (beviljade före 1989 och äldre lån)	8 045	9 454
Hemutrustningslån	1 147	1 307
<i>Summa Centrala studiestödsnämnden</i>	<i>154 206</i>	<i>151 446</i>
<i>Riksgäldskontoret</i>		
Botniabanan AB	14 648	12 345
Svensk-Danska Broförbindelsen AB	4 181	3 506
A-Train AB	800	800
Premiepensionsmyndigheten	1 528	3 098
AP-fonden	138	139
Övrigt	245	295
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>21 540</i>	<i>20 183</i>
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	264	293
<i>Övriga myndigheter</i>	<i>109</i>	<i>108</i>
Summa	176 119	172 030

Centrala studiestödsnämnden (CSN) administrerar ett flertal lånetyper som kan delas in i två huvudkategorier. Den ena typen är lån finansierade med lån hos Riksgälden vilket är de lån som går under benämningen studielån beviljade fr.o.m. 1989 samt annuitetslånen från 2001 och framåt.

Den andra kategorin är lån som ursprungligen finansierades via anslag på statsbudgeten, främst studiemedel beviljade t.o.m. 1988. CSN:s fordringar totalt uppgår till drygt 154 miljarder kronor, efter att hänsyn tagits till reservationerna för osäkra fordringar.

CSN:s modell för att beräkna de osäkra fordringarna och nedskrivningarna utvecklas hela tiden och osäkerheten beräknas fram utifrån tre värderingsprinciper.

Dessa principer är betalningsbenägenhet, reservation enligt de trygghetsregler som finns vid återbetalning och framtida förluster på grund av dödsfall. Med bristande betalningsbenägenhet menas att inga eller få inbetalningar gjorts under de senaste åren trots påminnelser och kravåtgärder. Vid reservation enligt trygghetsregler har man i modellen börjat använda sig av nuvärdesberäkningar för att få jämförbarhet över tiden. Räntan beräknas från i år som ett genomsnitt av de senaste sex årens räntesatser.

Sedan 1999 gör CSN reservationer för osäkra fordringar. Den totala lånefordran uppgår till 181 miljarder kronor och vid utgången av 2008 var den totala reserveringen 27,2 miljarder kronor. Det är en minskning netto med 0,6 miljarder kronor jämfört med föregående år. För annuitetslånen har de osäkra fordringarna ökat under året eftersom antalet låntagare blir fler. När det gäller lånetyperna studielån och studiemedel har de osäkra fordringarna minskat vilket beror på införandet av nuvärdesberäkning och att man använder genomsnittsränta i beräkningsmodellen.

Riksgäldskontoret (RGK) är den myndighet utöver CSN som har omfattande utlåning. När det gäller Svenska-Danska broförbindelsen AB (SVEDAB) är bolaget beroende av Öresundsbro Konsortiets framtida resultat för att kunna återbetala lånet. Lånet till Svenska-Danska Broförbindelsen AB är nedskrivet med 0,7 miljarder kronor. RGK:s utlåning till Premiepensionsmyndigheten och AP-fonderna ingår också i denna post, eftersom dessa myndigheter inte konsolideras i årsredovisningen för staten.

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbetes (Sida) utlåning avser biståndskrediter och villkorlån.

Not 30 Varulager och förråd

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Banverket	489	467
Försvarsmakten	388	457
Vägverket	143	119
Statens räddningsverk	129	127
Rikspolisstyrelsen	126	108
Försvarets materielverk	95	112
Kriminalvården	70	72
Statens jordbruksverk	34	27
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	71	43
Luffartsverket	46	44
<i>Övriga myndigheter</i>	165	170
Summa	1 756	1 746

Med varulager och förråd avses råmaterial, råvaror, halvfabrikat och färdiga produkter samt förnödenheter som förbruknings- och tillsatsmaterial.

Försvarsmaktens varulager och förråd avser i huvudsak Försvarsmaktens drivmedelslager.

Not 31 Pågående arbeten

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Lantmäteriet	214	187
Banverket	31	29
Fortifikationsverket	19	17
Statens väg- och transportforskningsinstitut	15	8
Skogsstyrelsen	6	12
Övriga myndigheter	31	46
Summa	316	299

Lantmäteriet pågående arbeten avser i huvudsak fastighetsbildning, vilket t.ex. innebär avstyckning och reglering av gränsdragning mellan fastigheter. Ökningen jämfört med 2007 beror främst på ett ökat antal av infrastrukturärenden.

Banverkets pågående arbeten består av ej avslutade entreprenaduppdrag som i huvudsak utförts av Banverket Produktion och Investeringsdivisionen.

Not 32 Fastigheter

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Länsstyrelsen i Dalarnas län	112	95
Länsstyrelsen i Värmlands län	16	9
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	9	9
Övriga länsstyrelser	3	3
Summa	140	116

Länsstyrelsen i Dalarnas län innehar ett stort antal fastigheter i den s.k. Jordfonden, där bytesprojekt pågår eller är planerade.

Not 33 Förskott till leverantörer

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Banverket	58	8
Försäkringskassan	0	5
Fortifikationsverket	2	3
Övriga myndigheter	1	0
Affärsverk		
Luffartsverket	44	13
Summa	105	29

Myndigheternas förskott avser bl.a. varuleveranser.

Not 34 Kundfordringar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Exportkreditnämnden	1 707	1 607
Försvarets materielverk	1 476	795
Vägverket	909	916
Banverket	754	854
Lantmäteriet	165	168

Statens institutionsstyrelse	146	165
Lunds universitet	117	140
Karolinska institutet	107	127
Göteborgs universitet	100	92
Affärsverk		
Luffartsverket	409	456
Svenska kraftnät	206	319
Sjöfartsverket	152	144
Statens järnvägar	18	26
Övriga myndigheter	1 352	1 357
Summa	7 618	7 166

Som kundfordringar redovisas fakturerade belopp avseende myndighetens försäljning av främst tjänster. Exportkreditnämndens fordringar utgörs av fordringar på garantitagare avseende förskottspremier och efterskottspremier. Försvarets materielverk har ökat andelen externa intäkter och därmed även kundfordringar under året.

Vägverkets och Banverkets poster består av fordringar för externa uppdrag i huvudsak åt kommuner.

Not 35 Övriga fordringar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
<i>Skatteverket</i>		
- Fordringar på skattekonto	27 724	24 197
- Fordringar skattekonto, restförda	4 532	3 050
- Fordringar avseende övriga skatter och avgifter under indrivning	-	550
- Övriga fordringar	4	62
<i>Summa Skatteverket</i>	<i>32 260</i>	<i>27 859</i>
<i>Riksgäldskontoret</i>		
- Fordran CSA-avtal och GMRA-avtal	1 919	864
- Termiskontrakt statens internbank	455	-
- Depositioner för handel med futures	135	228
- Övriga fordringar	515	28
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>3 024</i>	<i>1 120</i>
Statens jordbruksverk	7 580	6 408
Tullverket	2 447	2 362
Försäkringskassan	2 723	2 436
Centrala studiestödsnämnden	749	769
Kronofogdemyndigheten	708	-
Lantmäteriet	290	275
<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	246	242
Luffartsverket	170	212
Svenska kraftnät	33	29
Sjöfartsverket	1	1
Övriga myndigheter	1 292	1 447
Summa	51 523	43 160

Övriga fordringar har ökat med 8,5 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Skatteverkets fordringar på skattekontot har ökat med 5 miljarder kronor.

Individuell prövning av uppbördsfordringar är inte möjligt att göra med hänsyn till det mycket stora antal fordringar. Värdering har därför skett med ledning av tillgänglig statistik. Värdet av fordringar under indrivning har beräknats med ledning årets inbetalda medel i förhållande till utgående restförda fordringar. Ej restförda skattekontofordringar bedöms inflyta till fulla värdet.

Riksgäldskontorets fordringar utgörs till största delen fordran för CSA-avtal och GMRA-avtal (General Master Repurchase Agreement). Det avser säkerheter som betalas i form av kontanter i samband med att marknadsvärdet förändras på derivatinstrument.

Statens jordbruksverks övriga fordringar avser bland annat fordringar på EU för gjorda utbetalningar av bidrag inom jordbruksfonderna, rekvirerade och upparbetade medel inom utvecklingssektionen samt bundet kapital i offentliga lager till följd av inköps- och försäljningsverksamhet för EU:s räkning av bl.a. råsocker. Fordran på EU uppgår till totalt 7 562 miljoner kronor, netto (6 392 föregående år) och avser i sin helhet det finansiella perspektivet 2007-2013.

Tullverkets övriga fordringar består till största delen av obetalda tullräkningar avseende uppbörd.

Försäkringskassans fordringar utgörs till största delen av fordringar på bidragsskyldiga avseende underhållsstöd, 1 218 miljoner kronor (en minskning med 201 miljoner kronor sedan föregående år) samt återkravsfordringar avseende övriga socialförsäkringsförmåner, 781 miljoner kronor. Samtliga fordringar äldre än fyra år avseende underhållsstöd bedöms som osäkra och har skrivits ned till noll. Till övriga fordringar hänförs också fordringar för EU-vård på 252 miljoner kronor, fordringar hos AP-fonderna på 215 miljoner kronor och fordringar hos kommuner för assistansersättning på 186 miljoner kronor.

Statens järnvägars post består till största delen av fordran på SL, kortfristig del.

Not 36 Periodavgränsningsposter - Förutbetalda kostnader

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
<i>Riksgäldskontoret</i>		
- underkurser, upplåning i svenska kronor	4 259	4 251
- underkurser, upplåning i utländsk valuta	141	284
- underkurser, statsskulden till nominellt belopp i svenska kronor	2 466	3 123
- underkurser, statsskulden till nominellt belopp i utländsk valuta	17	88
- premieobligationer	-	138
- övriga förutbetalda kostnader	5	6
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>6 888</i>	<i>7 890</i>
Rikspolisstyrelsen	438	413
Lunds universitet	260	264
Kriminalvården	244	253
Försäkringskassan	186	126
Domstolsverket	153	144
Göteborgs universitet	150	146

Banverket	146	96
Stockholms universitet	141	136
Skatteverket	134	197
Uppsala universitet	122	123
Arbetsförmedlingen	118	114
Karolinska institutet	116	118
Kungl. Tekniska högskolan	109	111
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	70	61
Luffartsverket	69	64
Svenska kraftnät	4	5
Statens Järnvägar	1	0
Övriga myndigheter	2 001	1 964
Summa	11 350	12 225

Som förutbetalda kostnader redovisas kostnader som är hänförliga till kommande år, men har betalats ut under året. Förutom poster kopplade till statsskuldförvaltningen avser detta t.ex. hyror eller licensavgifter för nästa kvartal eller år.

Underkurser uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden utgör underkurser och bokförs som en förutbetalad kostnad som periodiseras över lånets löptid.

Not 37 Periodavgränsningsposter - Upplupna bidragsintäkter

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Kungl. Tekniska högskolan	153	143
Karolinska institutet	137	110
Lunds universitet	115	120
Försäkringskassan	102	99
Stockholms universitet	83	56
Göteborgs universitet	79	75
Verket för näringslivsutveckling	64	20
Uppsala universitet	58	60
Luleå tekniska universitet	39	48
Sveriges lantbruksuniversitet	35	27
Umeå universitet	29	26
Verket för innovationssystem	23	9
Fiskeriverket	23	21
Övriga myndigheter	301	315
Summa	1 241	1 129

Som upplupna bidragsintäkter redovisas överenskommen ersättning för genomförd verksamhet som ännu inte utbetalats till myndigheten.

Not 38 Periodavgränsningsposter - Övriga upplupna intäkter

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Periodisering av skatter	-	18 273
<i>Riksgäldskontoret:</i>		
Ränteintäkter, skuldskötselinstrument	10 697	10 657
Ränteintäkter, kreditgivning	444	293
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>11 141</i>	<i>10 950</i>

Arbetsförmedlingen	659	673
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	557	1 145
Banverket	197	162
Kärnavfallsfonden	142	291
Försäkringskassan	142	118
Länsstyrelsen i Jämtlands län	119	0
Länsstyrelsen i Norrbottens län	71	0
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	49	30
Fortifikationsverket	41	24
Vägverket	34	60
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	519	583
Luffartsverket	249	236
Statens järnvägar	56	52
Sjöfartsverket	35	53
Övriga myndigheter	409	847
Summa	14 420	33 497

Som upplupna intäkter redovisas räntor och andra intäkter som upparbetats, men där fakturering eller betalning inte skett till och med brytdagen.

Periodisering av skatter 2007 avser mellanskillnaden mellan de skatteintäkter som tas upp av främst Skatteverket och de skatteintäkter som beräknas i samband med upprättandet av årsredovisningen för staten. Beloppet redovisas inte av någon myndighet utan endast i årsredovisningen för staten. Vid utgången av 2008 överstiger betalda skatter de beräknade intäkterna och därför redovisas i stället för en upplupen intäkt, en övrig förutbetald intäkt (se not 52).

Riksgäldskontorets upplupna ränteintäkter avseende skuldskötselinstrument avser ränteintäkter förknippade med statsskulden som är intjänade under året men ännu ej inbetalda.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens upplupna intäkter minskade med 588 miljoner kronor. Förändringen beror på att intäkterna från de olika avgifterna som betalas från landets A-kassor minskade under 2008 med cirka 3,1 miljarder kronor (se även not 2).

Not 39 Värdepapper och andelar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Riksgäldskontoret	68 348	10 945
Regeringskansliet	4 419	5 521
Försäkringskassan, hypoteksobligationer m.m.	1 526	1 471
Exportkreditnämnden, valutadepositioner i svenska banker	372	1 187
Statens försvarshistoriska museer	2	2
<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	695	150
Luffartsverket	49	-
Övriga myndigheter	-	-
Summa	75 411	19 276

Riksgäldskontoret har ökat sina kortfristiga placeringar och andra värdepapper med 57 403 miljoner kronor. Det beror till stor del på att Riksgäldskontoret har gett ut extra statsskuldväxlar utan att motsvarande lånebehov har funnits. Värdepapper och andelar vid årsskiftet avsåg

- placeringar i andra låneinstituts obligationer på 41 653 miljoner kronor,
- placeringar i utländsk valuta på 12 133 miljoner kronor, vilket avser försäljningslikviden för Vin & Sprit AB som tas i anspråk när lån och räntor i utländsk valuta ska betalas,
- bostadsobligationer på 6 283 miljoner kronor,
- placerade dagslån i utländsk valuta på 4 267 miljoner kronor,
- aktier på 2 289 miljoner kronor, samt
- övrigt 1 722 miljoner kronor.

Riksgäldskontoret placerar kortfristig överskottslikviditet på dagslånemarknaden. Föregående års placeringar avsåg till största delen placerade dagslån och till en mindre del andra låneinstituts obligationer.

Regeringskansliet redovisar innehav av aktier i Nordea AB. Marknadsvärdet på Regeringskansliets aktier i Nordea AB uppgick vid årsskiftet till 28 203 miljoner kronor. Regeringskansliet äger 19,9 % av aktiekapitalet.

Försäkringskassans värdepapper och andelar avser huvudsakligen hypoteksobligationer i fonder för socialförsäkringsändamål enligt äldre lagstiftning.

Not 40 Kassa, bank m.m.

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Riksgäldskontoret	901	700
Kronofogdemyndigheten	591	-
Länsstyrelsen i Norrbottens län	150	139
Banverket	147	57
Internationella programkontoret för utbildningsområdet	145	60
Länsstyrelsen i Västerbottens län	137	86
Regeringskansliet	127	115
Karolinska institutet	96	69
Försvarets materielverk	91	220
Exportkreditnämnden	73	113
Kungl. Tekniska högskolan	72	51
Lunds universitet	67	27
Verket för näringslivsutveckling	65	-
Skatteverket	16	605
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	189	160
Statens järnvägar	69	109
Sjöfartsverket	54	46
Svenska kraftnät	77	28
<i>Övriga myndigheter</i>	454	352
Summa	3 521	2 937

Av Riksgäldskontorets redovisade belopp finns 862 miljoner kronor på bank i svensk valuta och 39 miljoner kronor på bank i utländsk valuta.

Kronofogdemyndighetens Kassa, bank avser till största delen klienters bankmedel (deponerade medel samt ansökningsavgifter som inbetalats men ännu ej redovisats mot inkomsttitel). Motsvarande belopp redovisades föregående år av Skatteverket.

Länsstyrelsen i Norrbottens län redovisar placeringar i Nordea för bygdemedel och för Sikfors Kraftstation om 131 miljoner kronor samt medel på valutakonto på 19 miljoner kronor.

Not 41 Nettoförmögenheten

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Uppskrivningskapital	109	111
Donationskapital	420	313
Resultatandelar i dotterföretag	217 074	204 372
Balanserad kapitalförändring	-720 188	-831 200
Årets över-/underskott enligt resultaträkningen	93 553	127 031
Summa	-409 032	-499 373

Nettoförmögenheten är skillnaden mellan tillgångar och skulder. Eftersom statens skulder är större än tillgångarna är statens nettoförmögenhet negativ. Förändringen av nettoförmögenheten mellan två år samvarierar i huvudsak med statsskuldens förändring. Nettoförmögenheten påverkas i första hand av resultaträkningens överskott. Därutöver påverkas nettoförmögenheten av andra transaktioner som förändrar tillgångarnas eller skuldernas värde utan att de redovisas i resultaträkningen. Under 2008 ökade nettoförmögenheten med 90,3 miljarder kronor, främst som ett följd av årets överskott på 93,6 miljarder kronor. Nedan redogörs för förändringar av poster som ingår i nettoförmögenheten. Vissa händelser som i sig inte innebär att nettoförmögenheten påverkas utgör ändå förklaringar till förändringar av ingående delposter.

Uppskrivningskapital

Uppskrivningskapitalet har varit i stort sett oförändrat under året. Kapitalet minskar med avskrivningsbeloppen på uppvärderade anläggningar.

Donationskapital

Donationskapitalet har ökat med 107 miljoner kronor under året. Ökningen beror på till största delen på att Moderna museet har erhållit donationer i form av konstverk och likvida medel.

Resultatandelar i dotterbolag

Regeringskansliet svarar för merparten av posten. Andelsvärdet är vid årets beräkning till största delen baserat på bolagens egna kapital enligt årsbokslut.

Förändringen på 12,7 miljarder kronor under året består av föregående års resultatandelar (46,8 miljarder kronor), utdelningar betalda under 2008 (-23,2 miljarder kronor) samt övriga förändringar av eget kapital i dotterbolagen (10,0 miljarder kronor). Försäljning av aktier i Civitas Holding AB (Vasakronan) och Vin & Sprit AB har medfört att resultatandelar förs över till balanserad kapitalförändring (21,2 miljarder kronor). Den del av Systembolaget AB:s resultat, motsvarande årets utdelning, och som redovisas som skatteintäkt omföres från balanserad kapitalförändring till resultatandel påföljande år (0,2 miljarder kronor).

Vattenfall AB redovisar betydande ökning av det egna kapitalet vid sidan av resultatet. Förändringen uppgår till 9,1 miljarder kronor och består till största delen av omräkningsdifferenser vid konsolidering av verksamhet i utlandet (15,1 miljarder kronor) valutasäkring av utländskt eget kapital (-7,2 miljarder kronor) och kassaflödessäkring (2,3 miljarder kronor).

TeliaSonera AB har en direkt ökning av eget kapital med 4,9 miljarder kronor avseende främst valutakursdifferenser.

LKAB redovisar en direkt minskning av eget kapital med 2,6 miljarder kronor avseende förändring i säkringsreserv och reserv för verkligt värde.

Nordiska Investeringsbanken NIB har p.g.a. stärkt redovisningsvaluta omräknats till ett högre belopp i svenska kronor vilket redovisas som ökad resultatandel med 1,1 miljarder kronor.

Balanserad kapitalförändring

Den balanserade kapitalförändringen har ökat med 111,0 miljarder kronor under året. Den del av föregående års överskott som ej är hänförligt till resultatandelar har ökat kapitalförändringen med 90,2 miljarder kronor.

Utdelningar från dotterbolag enligt föregående stycke ökar denna delpost med motsvarande belopp d.v.s. 23,2 miljarder kronor. Ett aktieägartillskott till Swedfund International AB redovisat som bidrag har medfört en kapitalökning med 0,3 miljarder kronor.

Försäljning av aktier i Civitas Holding AB (Vasakronan) och Vin & Sprit AB har medfört att 21,2 miljarder har förts över från resultatandelar till balanserad kapitalförändring

Systembolaget AB:s resultat förs till en del som skatteintäkt, vilket påföljande år omföres till resultatandel från kapitalförändring (0,2 miljarder kronor).

Stabilitetsfonden har tillskjutits 15,0 miljarder kronor direkt från balanserad kapitalförändring.

Skilda principer vid värdering av inomstatliga värdepapper har medfört en utjämningspost på 1,1 miljarder kronor som redovisas som balanserad kapitalökning.

Saldot vid avräkning av inomstatliga betalningar avseende anslag och inkomsttitlar uppgick vid årsskiftet till 0,7 miljarder kronor och redovisas som en ökning av nettoförmögenheten.

Riksgäldskontorets konton för hantering av TV-avgiften, rundradiokontot m.fl., rapporteras som en del av statsverket, vilket har inneburit en ökning av nettoförmögenheten med 0,4 miljarder kronor.

Eliminering av inomstatliga ensidiga periodiseringar samt diverse fordringar och skulder medför ett saldo på 0,4 miljarder kronor som minskar nettoförmögenheten.

Vägverkets anslagsutfall som överskridit tilldelade medel utjämnas som en balanserad kapitalökning (0,3 miljarder kronor).

Riksdagen har under året infört redovisning av skulden för EU-parlamentarikernas pensioner och egenlivränta, vilket redovisas som en minskning av nettoförmögenheten med 0,2 miljarder kronor.

Se även avsnitt Nettoförmögenheten i kapitel 3 Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys.

I tabellen på nästa sida visas förändringen av statens nettoförmögenhet specificerad på olika delposter.

Tabell Nettoförmögenhetens förändring

Miljoner kronor						
	Uppskrivnings- kapital	Donations- kapital	Resultat- andelar i dotter- företag	Balanserad kapital- förändring	Årets över-/ underskott	Summa
Utgående balans 2007	111	313	204 372	-831 259	126 894	-499 569
Försäkringskassan, rättelse av underhållsstöd				59	137	196
Ingående balans 2008	111	313	204 372	-831 200	127 031	-499 373
Föreg. års kapitalförändring	-2		46 818	80 215	-127 031	0
Utdelning från dotter- och intresseföretag			-23 174	23 174		0
Förändring av eget kapital hos dotter- och intresseföretag			10 346			10 346
Sålda andelar			-21 498	21 498		0
Omföring av resultatandel från Systembolaget redovisad som skatteintäkt			210	-210		0
Tillskott till Stabilitetsfonden				-15 000		-15 000
Utjämningspost avs. eliminering. av statspapper				1 094		1 094
Saldo inomstatlig betalningsavräkning				659		659
Rundradiokonto m.m., Riksgäldskontoret				430		430
Saldo vid eliminering av ensidiga inomstatliga periodavgränsnings- poster samt diverse fordringar och skulder				-404		-404
Vägverkets utjämning av anslags- utnyttjande mot tilldelade medel				326		326
Eliminering av inomstatliga balansposter avseende moms				-237		-237
Riksdagen pensionsskuld				-163		-163
Ändrad redovisningsprincip premieobligationslån				-138		-138
Statens jordbruksverk, Förändring interventions lager				-105		-105
Övriga förändringar		107		-127		-20
Årets över-/underskott					93 553	93 553
Summa årets förändring	-2	107	12 702	111 012	-33 478	90 341
Utgående balans	109	420	217 074	-720 188	93 553	-409 032

I tabellen på nästa sida visas en beräkning av skillnaderna mellan balansräkningens nettoförmögenhet för 2007 och 2006 jämfört med statens förmögenhet beräknad i anslutning till nationalräkenskapernas principer.

Specifikation av skillnad mellan nettoförmögenheten och Statens förmögenhet beräknad i anslutning till nationalräkenskaperna		
Miljarder kronor	2007	2006
Statens nettoförmögenhet enligt ÅRS	-499	-635
<u>Avgående poster ur Nettoförmögenheten</u>		
Beredskapsmateriel	-94	-92
Affärsverkens anläggningstillgångar	-22	-22
Fordringar och skulder hos andra myndigheter än Riksgäldskontoret, Centrala studiestödsnämnden m.fl.	102	94
Värdejusteringar, Centrala studiestödsnämnden och Exportkreditnämnden	33	34
<u>Tillkommande poster i Statens förmögenhet enligt NR-principer</u>		
Uppvärdering av börsnoterade aktier till marknadsvärde	109	135
Pålägg av moms och indexuppräknig till aktuell prisnivå av anläggningstillgångar/förbrukningsinventarier samt utökad aktivering av mjukvaruutveckling	326	288
Omvärdering av statsskuld och övriga finansiella poster till marknadsvärde	28	31
Riksbankens egna kapital utöver grundfond	61	62
Värdepapper hos Norrlandsfonden, Riksbankens jubileumsfond, Allmänna arvsfonden m.fl.	43	23
Övrigt	84	72
Statens förmögenhet enligt NR-principer	171	-10

Prisomräkning och tillägg för moms är den största faktorn, men marknadsvärdering av statens aktier, beredskapsmateriel och fordringar och skulder som inte finns med fullständigt i finansräkenskaperna är andra stora poster.

Not 42 Fonder

<u>Miljoner kronor</u>	2008	2007
Kärnavfallsfonden	40 306	38 694
Insättningsgarantifonden (Riksgäldskontoret)	19 103	17 639
Stabilitetsfonden (Riksgäldskontoret)	15 110	-
<u>Försäkringskassan</u>		
- Trafiklivräntefonden	741	700
- Frivilliga yrkesskadefonden	115	109
- Affärsverksfonden	131	90
- Övriga fonder	121	125
<i>Summa Försäkringskassan</i>	<i>1 108</i>	<i>1 024</i>
Batterifonden (Naturvårdsverket)	828	789
Kammarkollegiets försäkringsverksamhet m.m.	364	348
Bygdemedel m.m. (länsstyrelser)	301	302
Medel från vattendomar m.m. (Fiskeriverket)	120	133
<u>Övriga</u>	<u>87</u>	<u>104</u>
Summa	77 327	59 033

Som fonder i staten redovisas medel som reserverats för särskilda ändamål, men där det reserverade beloppet inte bestäms av en fastställd skuld eller en försäkringstekniskt beräknad risk. De viktigaste förändringarna i fondkapitalet beskrivs i not 5 Avsättning till/upplösning av fonder.

Kärnavfallsfonden redovisas av myndigheten Kärnavfallsfonden och förvaltas av Kammarkollegiet. Fonden består av avgifter från kärnkraftsföretagen, baserade på produktionen av elektrisk kraft. Avgifterna skall täcka alla kostnader nu och i framtiden för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och annat avfall. Kärnavfallsfonden har ökat kraftigt under ett antal år. Fondmedlen är placerade i statspapper och till en mindre del på konto i Riksgäldskontoret.

Insättningsgarantifonden förvaltades fram till utgången av 2007 av Insättningsgarantinämnden som lades ned den 1 januari 2008 då fonden fördes över till Riksgäldskontoret. Fonden utgörs av avgifter från institut som omfattas av garantin. Avgiftens storlek, som baseras på institutens kapitaltäckningsgrad, används till att bygga upp en fond varifrån ersättning betalas ut till institut som försatts i konkurs och som omfattas av garantin. Insättningsgarantin gäller för såväl privatpersoner som företag och andra juridiska personer. Även insättningsgarantimedlen är placerade i statspapper och på konto i Riksgäldskontoret.

I samband med finanskrisen under hösten 2008 beslutade riksdagen att inrätta Stabilitetsfonden för att finansiera framtida stödåtgärder. Inledningsvis tillfördes 15 000 miljoner kronor genom särskilt anslag på statsbudgeten. Avsikten är att banker och andra institut framöver ska betala en årlig stabilitetsavgift, så att fonden inom 15 år uppgår till motsvarande 2,5 procent av BNP. Utformningen har ännu inte beslutats närmare.

Försäkringskassan redovisar ett antal fonder som förvaltas av Kammarkollegiet och från vilka bl.a. vissa livräntor enligt äldre bestämmelser betalas ut. De största är Trafiklivräntefonden, Frivilliga yrkesskadefonden och Affärsverksfonden.

Batterifonden redovisas av Naturvårdsverket och används för bl.a. omhändertagande av miljöfarliga batterier.

Länsstyrelserna redovisar s.k. bygdemedel (vattenregleringsmedel) och älgvårdsfonder. Det största beloppet (133 miljoner kronor) redovisas av länsstyrelsen i Norrbottens län.

Not 43 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Statens pensionsverk	168 178	161 664
Riksdagsförvaltningen	1 782	1 365
Försvarsmakten	858	1 300
Rikspolisstyrelsen	433	452
Försvarets materielverk	113	138
Försäkringskassan	146	108
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	4 103	3 931

Sjöfartsverket	1 578	1 528
Svenska kraftnät	316	291
Statens järnvägar	101	103
Övriga myndigheter	1 059	1 031
Summa	178 667	171 911

Det stora flertalet myndigheter betalar pensionspremier till Statens pensionsverk (SPV). SPV ansvarar och gör avsättningar för merparten av statens pensionsåtagande i den statliga försäkringsrörelsen. Undantag från denna försäkringslösning är de myndigheter som gör egna avsättningar för pensioner, främst affärsverken utom Statens järnvägar.

Den av SPV redovisade pensionsskulden har ökat med 6,5 miljarder kronor (2 föregående år). De viktigaste faktorerna som ökade avsättningen var nyintjänad pension 5,1 miljarder kronor, ändrade beräkningsgrunder med 4,8 miljarder kronor, grundränta (uppräknig enligt de försäkringstekniska riktlinjerna), netto, 2,8 miljarder kronor samt basbeloppsindexering (värdesäkring) 2,6 miljarder kronor medan avsättningen minskade p.g.a. utbetalade förmåner med 7,1 miljarder kronor och aktualisering (utredning av tjänstetid och intjänad pensionsrätt) med 2,5 miljarder kronor. Den viktigaste innebörden av de ändrade beräkningsgrunderna med anledning av nya försäkringstekniska riktlinjer som infördes fr.o.m. den 1 januari 2008, är att generationsdödlighet införts vid beräkningen. Det minskar avsättningen för äldre förmåner men ökar den för främst aktiva inom försäkringsrörelsen.

Riksdagsförvaltningen tar sedan 2007 upp en avsättning för pensioner och inkomstgarantier till förutvarande och nuvarande ledamöter. Huvuddelen av förpliktelsen avser ledamöter som lämnat riksdagen. Årets ökning av avsättningen på strax över 0,4 miljarder kronor avser till cirka 40 procent uppräknig och andra förändringar av pensionsavsättningar avseende ledamöter som lämnat riksdagen och den övriga delen pensionsavsättningar för ledamöter som tjänstgör i riksdagen samt mindre delar pensionsavsättningar för EU-parlamentariker och inkomstgarantier.

Försvarsmaktens avsättningar har minskat eftersom utbetalningarna legat kvar på en hög nivå medan årets kostnader i samband med nya beslut liksom under 2007 fortsatt minska kraftigt jämfört med åren dessförinnan.

Affärsverken Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Svenska kraftnät tillämpade redan i årsredovisningen för 2007 på frivillig grund de ändrade försäkringstekniska grunderna motsvarande de som SPV införde 2008. De ledde då till stora ökning av avsättningen, medan inga dramatiska förändringar har skett för 2008.

Not 44 Övriga avsättningar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Exportkreditnämnden	11 203	9 277
Försvarsmakten	1 532	1 689
Riksgäldskontoret	1 091	1 063
Statens bostadskreditnämnd	938	1 010
Försäkringskassan	587	706

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	600	400
Banverket	339	306
Sveriges geologiska undersökning	6	96
<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	222	217
Luffartsverket	92	82
Sjöfartsverket	14	25
<u>Övriga myndigheter</u>	<u>397</u>	<u>282</u>
Summa	17 021	15 153

Balansposten Övriga avsättningar består till största delen av Exportkreditnämndens avsättningar för risker i garantiengagemang. Reserveringar har gjorts för förväntad förlustrisk i affärerna och för riskkoncentration i portföljen. Den totala reserveringen vid utgången av 2008 uppgår till 11 203 miljoner kronor vilket innebär en ökning med 1 926 miljoner kronor under året. Återförsäkrares andel av risken, som redovisas bland Långfristiga fordringar på balansräkningens tillgångssida, har ökat med 408 miljoner kronor vilket innebär att nettoförändringen av avsättning för risk är 1 518 miljoner kronor. Avsättningen efter avdrag för återförsäkrares andel är därmed 8,4 procent av engagemanget vid slutet av 2008, vilket är en liten ökning jämfört med slutet av 2007. Den dyrare dollarn och euron har medfört att riskreserveringen i kronor ökat med 650 miljoner kronor. Flera av EKN:s affärer har fått ökade riskreserveringar. En ytterligare faktor är att reserveringarna för s.k. oförväntade förluster, som görs med hänsyn till hur hög koncentrationsrisken är, har ökat med 690 miljoner kronor beroende på att volymen på riskexponeringen ökat.

Försvarsmaktens avsättning för framtida utgifter för omstrukturering enligt Försvarsbeslut 2004 har fortsatt minska under 2008. Minskningen avser framför allt avveckling avvecklingskostnader som rör andra myndigheter samt avveckling av materiel, medan avsättningar för sanering har ökat något. De kvarstående avsättningarna avser till cirka 80 % avsättningar för avveckling av materiel.

Riksgäldskontoret reserverar medel för framtida garantiförluster i garantiverksamhet enligt den s.k. nya garantimodellen. Reserveringen avser till största delen garantin avseende Öresundsbron och har endast förändrats marginellt under året.

Statens bostadskreditnämnd minskade sin avsättning för garantier kraftigt under 2007 främst p.g.a. att garantistocken minskade med 44 procent. Under 2008 har minskningen av garantistocken planat ut.

Försäkringskassans avsättning avser främst den frivilliga pensionsförsäkringen enligt äldre lagstiftning med 541 miljoner kronor, en liten minskning. Nyteckning till försäkringen upphörde i början av 1980-talet och avsättningen minskar numera successivt eftersom inga premier inbetalas, med skillnaden mellan kapitalavkastning och pensionsutbetalningar. Försäkringskassan gjorde dessutom en avsättning för

engångspremier vid omställning av verksamheten som nu till största delen har reglerats.

Styrelsens för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) avsättningar för risker i engagemang avser garantier som Exportkreditnämnden administrerar för Sidas räkning avseende U-krediter. U-krediterna avser f.n. 18 länder för export som av Sida bedöms få betydande utvecklingseffekter i länder som inte själva kan bära kostnaden för normal finansiering på kommersiella villkor. Under året har engagemanget ökat från 1,8 till 1,9 miljarder kronor. Reserveringen för förluster har ökat p.g.a. valutakurseffekten. Av beloppet avser över 60 procent reservation för s.k. oförväntade förluster (riskkoncentration) p.g.a. den kraftiga koncentrationen av engagemanget på Sri Lanka. I avsättningen ingår även en mindre del som avser s.k. fristående garantier.

Affärsverket Statens järnvägars avsättningar avser främst riskreserv för leasing.

Not 45 Statsskulden

Lån i Sverige

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Nominella statsobligationer	509 464	513 172
Ränte- och valutaswappar	-228 350	-225 900
Ränteswappar	133 625	111 679
Statsskuldväxlar	139 047	170 856
Privatmarknadslån	80 851	62 965
Likviditetsförvaltningsinstrument	49 605	68 907
Valutaterminer i svenska kronor	2 379	16 652
Real skuld i svenska kronor	207 295	216 842
<i>Summa</i>	<i>893 916</i>	<i>935 173</i>
Eliminering, myndigheters innehav	-57 204	-53 120
Summa	836 712	882 053

I Riksgäldskontorets definition av den svenska statsskulden ingår de låneinstrument som kontoret använder, och har använt sig av, i sin finansiering av statens lånebehov (se Redovisningsprinciper). Lån i Sverige redovisas till nominellt slutvärde, dvs. de marknadsvärderas inte med avseende på förändringar i marknadsräntorna.

I Årsredovisningen för staten används Riksgäldskontorets definition av statsskulden minskat med elimineringar av de statliga myndigheternas innehav av statliga obligationer.

Det är endast ett fåtal myndigheter som innehar statsobligationer. Kärnavfallsfondens innehav var vid årsskiftet 38,8 miljarder kronor och Riksgäldskontoret innehav för insättningsgarantifonden var 17,8 miljarder kronor. Övriga myndigheters innehav avser främst Riksgäldskontorets eget innehav av premieobligationer.

Lån utomlands

Miljoner kronor	2008	2007
Obligationer m.m. i utländsk valuta	112 712	133 953
Valutaswappar	113 498	115 873
Terminskontrakt m.m.	-1 163	-16 985
Summa	225 047	232 841

Lån i utländsk valuta upptas i balansräkningen till sitt aktuella värde, dvs. den räknas om till de valutakurser som gällde på bokslutsdagen (till skillnad från lån i Sverige, se ovan). De redovisade lånen i utländsk valuta minskade med 7,8 miljarder kronor. De utländska lånenas marknadsvärde den 31 december 2008 uppgick till 225 miljarder kronor.

Statsskulden totalt

Miljoner kronor	2007	2007
Lån i Sverige	836 712	882 053
Lån utomlands	225 047	232 841
Summa	1 061 759	1 114 894

Not 46 Leverantörsskulder

Miljoner kronor	2008	2007
Vägverket	2 638	2 848
Banverket	2 100	2 153
Försvarets materielverk	1 862	2 000
Försvarsmakten	965	996
Försäkringskassan	579	771
Rikspolisstyrelsen	545	579
Arbetsförmedlingen	365	448
Fortifikationsverket	323	355
Statens fastighetsverk	266	332
Regeringskansliet	261	217
Kriminalvården	260	469
Skatteverket	246	206
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	166	154
Post- och telestyrelsen	158	148
Domstolsverket	150	152
Karolinska institutet	146	128
Migrationsverket	136	204
Lunds universitet	134	96
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	474	317
Svenska kraftnät	360	345
Sjöfartsverket	63	98
Statens järnvägar	11	51
Övriga myndigheter	3 159	3 547
Summa	15 367	16 614

Leverantörsskulder avser skulder som uppkommer vid köp av varor och tjänster. Posten kan visa stora variationer på grund av skuldernas kortfristiga karaktär.

Not 47 Övriga skulder

Miljoner kronor	2008	2007
<i>Skatteverket</i>		
Kontoöverskott, skattekonto	20 646	24 415
Övrigt, Skatteverket	7 314	1 731
<i>Summa Skatteverket</i>	<i>27 960</i>	<i>26 146</i>
<i>Riksgäldskontoret</i>		
Skuld till Premiepensionsmyndigheten	9 989	11 326
EU-avgifter	5 600	4 450
Obligationer som förfallit, vinster, räntor	265	431
Avistamedel	1 560	1 927
Skuld CSA-avtal	6 312	2 520
Övrigt Riksgäldskontoret	419	401
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>24 145</i>	<i>21 055</i>
Statens skuld till Vattenfall AB	1 025	2 050
Försäkringskassan	8 482	8 413
Banverket	5 612	1 928
Vägverket	3 127	2 925
Regeringskansliet	1 097	2 116
Exportkreditnämnden	414	373
Statens pensionsverk	389	312
Rikspolisstyrelsen	339	253
<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	4 452	8 138
Luffartsverket	131	112
Svenska kraftnät	79	44
Sjöfartsverket	45	15
<i>Övriga myndigheter</i>	<i>1 657</i>	<i>502</i>
Summa	78 954	74 382

Skatteverkets skuld avseende kontoöverskott på skattekonto utgörs huvudsakligen av skattskyldigas kompletteringsinbetalningar för att täcka den slutliga skatten, vilken avräknas först 2009. Till viss del utgörs överskotten också av oreglerade skulder avseende överskjutande ingående mervärdesskatt eller andra återbetalningar som inte hunnit effektueras på balansdagen. Minskningen mellan åren är huvudsakligen hänförlig till kategorin löntagare och kan vara en indikation på att kapitalvinsterna 2008 kan komma att bli lägre än 2007. Posten Övrigt, Skatteverket har ökat med 5 583 miljoner kronor, vilket i huvudsak är hänförligt till skuld för kommunalskatt till kommuner och landsting. Slutavräkning av kommunalskattemedel kan variera starkt mellan åren. Slutavräkning görs i januari månad andra året efter inkomståret. Då justeras de totala slutliga kommunalskattemedlen mot de preliminära medel som betalades ut till kommuner och landsting under inkomståret.

Riksgäldskontorets skuld till Premiepensionsmyndigheten avser huvudsakligen inbetalda ålderspensionsavgifter som övergångsvis placerats på konto i

Riksgäldskontoret för finansiering av framtida pensioner. Skulden har minskat eftersom PPM har fördelat om sina tillgångar till en större andel obligationer.

Medel för EU-avgiften avser medel som har skuldförts på EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret, men ännu inte betalats från statens centralkonto i Riksbanken. Beloppet varierar över tid beroende på EU-kommissionens aktuella likviditetsbehov.

Riksgäldskontoret tar upp lån i svenska kronor och genom skuldbytesavtal (kron/valutaswappar) omvandlas lånen till skuld i utländsk valuta. Genom dessa swapptransaktioner uppstår en kreditrisk och för att hantera denna ingår man s.k. CSA-avtal. Storleken på säkerheterna beror på marknadsvärderingen på de underliggande derivaten den aktuella dagen och varierar kraftigt över tid. Vid utgången av 2008 var de betydligt högre än föregående år. Avistamedel avser inlåning i Statens internbank. Den del som avses här gäller inlåning från statliga bolag och andra organ som inte ingår i den konsoliderade balansräkningen och därför inte elimineras. Den största delen av beloppet avser Svenska spel.

Statens åtagande i samband med överenskommelsen om stängning av kärnkraftreaktorn Barsebäck 2, redovisas som en skuld till Vattenfall AB. Den regleras under en fyraårsperiod med 1 025 miljoner kronor varje år, varav tre år nu förflutit. Skulden är redovisad av Regeringskansliet.

Försäkringskassans övriga skulder avser främst innehållen skatt på utbetald pension, sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, föräldrapenning m.fl. skattepliktiga socialförsäkringsförmåner.

I Banverkets övriga skulder ingår leasingskulder med 3 830 miljoner kronor och betalningsutfästelser till SVEDAB avseende villkorat aktieägartillskott med 916 miljoner kronor.

Av Vägverkets övriga skulder avser 1 281 miljoner kronor förskotteringar från kommuner i samband med vägprojekt och 916 miljoner kronor betalningsutfästelse avseende villkorat aktieägartillskott till Svensk-Danska broförbindelsen AB (SVEDAB).

Affärsverket Statens järnvägar har minskat sina övriga skulder med 3 686 miljoner kronor, vilket till övervägande del avser minskade leasingskulder. Leasingskulderna amorteras ned i takt med att motsvarande tillgångar minskar i värde.

Not 48 Depositioner

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Kronofogdemyndigheten	546	-
Länsstyrelsen i Stockholms län	271	244
Länsstyrelser, övriga	121	102
Skatteverket	17	565
Övriga myndigheter	56	53
Summa	1 011	964

Depositioner kan t.ex. utgöras av indrivna medel hos Kronofogdemyndigheten och av hyror som deponerats av privatpersoner hos länsstyrelserna i samband med tvist med fastighetsägare. Indrivna medel redovisades tidigare av Skatteverket.

Not 49 Förskott från uppdragsgivare och kunder

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Vägverket	185	108
Banverket	49	18
Försvarets materielverk	26	40
Kungl. Tekniska högskolan	24	22
Patent- och registreringsverket	19	21
Kemikalieinspektionen	15	16
Högskolan i Gävle	7	5
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	107	104
Övriga myndigheter	14	30
Summa	446	364

Förskott från uppdragsgivare och kunder består av medel som erhålls för finansiering av större projekt, t.ex. byggnader och forsknings- och utvecklingsprojekt, som pågår under en längre tid och där arbetet ej har avslutats eller slutavräknats.

Svenska kraftnäts förskott består av avtal med kunder inom optoverksamheten, dvs. infrastruktur för tele- och datakommunikation. Avtalstiden varierar mellan 15 och 25 år och förskotten intäktsförs under denna tid.

Not 50 Periodavgränsningsposter - upplupna kostnader

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Riksgäldskontoret	20 102	20 892
Vägverket	1 676	1 694
Försäkringskassan	1 392	1 222
Migrationsverket	1 197	539
Rikspolisstyrelsen	972	999
Försvarsmakten	928	939
Banverket	794	1 199
Skatteverket	403	428
Arbetsförmedlingen	332	356
Försvarets materielverk	322	264
Kriminalvården	292	293
Regeringskansliet	261	244
Domstolsverket	238	212
Statens jordbruksverk	237	557
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	492	538
Luffartsverket	300	441
Sjöfartsverket	131	133
Statens järnvägar	80	45
Övriga myndigheter	3 607	3 577
Summa	33 756	34 572

Riksgäldskontorets upplupna kostnader avser räntekostnader för upplåning i svenska kronor, utländsk valuta, skuldskötselåtgärder samt provisionskostnader.

Vägverkets upplupna kostnader inkluderar 301 miljoner kronor avseende markinklösen.

Försäkringskassan redovisar upplupna kostnader för EU-vård, tandvård och andra försäkringskostnader på 947 miljoner kronor och därutöver upplupna förvaltningskostnader.

Migrationsverket redovisar bl.a. upplupna kostnader för placering av barn, sjuk- och hälsovård samt semesterskuld utbildning. I posten för år 2008 ingår också periodisering av schablonersättningar (för flyktingmottagande m.fl. övriga transfereringar) med 318 miljoner kronor. Schablonersättningar periodiserades inte år 2007.

Som upplupna kostnader redovisas i övrigt bl.a. myndigheternas skuld till personalen för sparad och outtagen semester.

Not 51 Periodavgränsningsposter - Oförbrukade bidrag

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Statens jordbruksverk	1 684	1 315
Karolinska institutet	1 181	1 164
Göteborgs universitet	937	837
Lunds universitet	890	915
Uppsala universitet	513	492
Stockholms universitet	285	271
Umeå universitet	270	237
Kungl. Tekniska högskolan	236	190
Sveriges lantbruksuniversitet	201	205
Ungdomsstyrelsen	201	16
Linköpings universitet	190	158
Södertörns högskola	159	161
Övriga myndigheter	988	1 467
Summa	7 735	7 428

Som oförbrukade bidrag redovisas bidragsmedel som erhållits, men som ännu inte förbrukats för sitt ändamål.

De redovisade oförbrukade bidragen hos Statens jordbruksverk och Karolinska institutet utgörs till största del av förskott från EU. Medel för programperioden 2007-2013 (motsvarande) ingår hos Statens jordbruksverk med 1,5 miljarder kronor.

Oförbrukade bidrag mellan statliga myndigheter har eliminerats i årsredovisningen för staten med 8,1 miljarder kronor. Motsvarande eliminering uppgick föregående år till 7,6 miljarder kronor. Elimineringarna för 2008 avser till cirka 63 procent medel hos universitet och högskolor och 14 procent medel hos länsstyrelserna.

Not 52 Periodiseringsposter - Övriga förutbetalda intäkter

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Riksgäldskontoret:		
- förutbetalda överkurser vid upplåning i svenska kronor	21 145	19 696
- förutbetalda överkurser vid upplåning i utländsk valuta	137	246
- övrigt	13	11
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>21 295</i>	<i>19 953</i>
Periodisering av skatter	3 166	-
Banverket	809	172
Försvarets materielverk	635	-
Karolinska institutet	309	312
Verket för näringslivsutveckling	254	-
Lunds universitet	187	175
Göteborgs universitet	131	98
Statens fastighetsverk	112	86
Lantmäteriverket	86	84
Strålsäkerhetsmyndigheten	68	-
Umeå universitet	65	55
Uppsala universitet	61	56
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	129	93
Svenska kraftnät	23	25
Sjöfartsverket	7	6
Statens Järnvägar	-	1
Övriga myndigheter	327	506
Summa	27 664	21 622

Överkurser uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden utgör överkurs och bokförs som förutbetald intäkt som periodiseras över lånets löptid.

Periodisering av skatter avser mellanskillnaden mellan de skatteintäkter som tas upp av främst Skatteverket och de skatteintäkter som beräknas i samband med upprättandet av årsredovisningen för staten. Beloppet redovisas inte av någon myndighet utan endast i årsredovisningen för staten. Att en förutbetald intäkt redovisas innebär att de periodiserade skatteintäkterna i resultaträkningen är lägre än de betalda skatterna som Skatteverket m.fl. myndigheter redovisat. Föregående år redovisades periodiseringsskillnaden under not 38 Upplupna intäkter.

Beloppet hos Verket för näringslivsutveckling avser medel från EU:s regionala utvecklingsfond för programperioden 2007-2013.

Som Övriga förutbetalda intäkter hos andra myndigheter redovisas avgiftsintäkter etc. som betalats före årsskiftet, men som är hänförliga till kommande år.

Not 53 Garantiförbindelser

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Garantier för vilka avsättning ej görs		
Insättningsgarantin och investerarskyddet	638 851	578 600
<i>Kreditgarantier</i>		
Bankgarantier	148 077	-
<i>Garantier om tillförsel av kapital</i>		
Garantikapital, Riksgäldskontoret	91 056	78 301
<i>Övriga garantier</i>		
Affärsverk m.fl., RGK	1 670	1 631
Summa	879 654	658 532
Garantier för vilka avsättning görs		
<i>Garantier om tillförsel av kapital</i>		
Grundfundsförbindelser	1 005	1 005
Övrigt	4 000	5 000
<i>Exportgarantier m.m.</i>		
Exportgarantier, EKN	105 407	88 861
U-kreditgarantier (Sida)	1 390	773
Fristående krediter (Sida)	209	148
<i>Kreditgarantier</i>		
Infrastruktur, RGK	29 773	25 332
Bostadskrediter, Statens bostadskreditnämnd	2 568	2 914
Internationella åtaganden, RGK	7 860	6 733
Övrigt, RGK	46	64
<i>Övriga garantier</i>		
Pensionsgarantier, RGK	7 926	9 292
Summa	160 184	140 122
Total summa	1 039 838	798 654

De statliga garantiåtagandena hanteras av fyra myndigheter: Riksgäldskontoret (RGK), Exportkreditnämnden (EKN), Sida och Statens bostadskreditnämnd (BKN). Garantiverksamheten beskrivs närmare av Riksgäldskontoret i särskilt underlag.

I noten har garantiåtagandena delats upp i garantier för vilka ingen avsättning för förluster görs och garantier för vilka avsättning görs. Inom linjen tas de åtaganden upp för vilka ingen avsättning görs (se även Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar samt det särskilda underlaget).

Garantiåtagandena har ökat kraftigt under 2008 som följd av det nya garantiprogram som riksdagen beslutade om under hösten för att underlätta bankernas och bostadsinstitutens upplåning under den rådande finanskrisen. I samband med den finansiella oron höjdes också insättningsgarantin och utökades till att omfatta fler typer av inlåning. Beloppet ovan avser garanterat belopp vid utgången av 2007 och utvidgningen beräknas öka åtagandet med ytterligare cirka 100 miljarder kronor. En ökad efterfrågan på exportgarantier har lett till ökat åtagande för Exportkreditnämnden.

Not 54 Övriga ansvarsförbindelser

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Riksgäldskontoret	6 402	6 473
Statens pensionsverk	3 127	2 138
Vägverket	928	1
Radio- och TV-verket	781	779
Rikspolisstyrelsen	204	235
Banverket	185	185
Totalförsvarets forskningsinstitut	183	187
Statens räddningsverk	64	97
Försäkringskassan	46	30
Uppsala universitet	13	1
Riksantikvarieämbetet	12	28
Statens folkhälsoinstitut	12	22
Malmö högskola	-	44
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	98	102
Svenska kraftnät	20	20
Luffartsverket	9	9
Övriga myndigheter	1	6
Summa	12 085	10 357

Ansvarsförbindelser är förpliktelser som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller ej. Som Övriga ansvarsförbindelser redovisas de ansvarsförbindelser som ej är garantiförbindelser.

Riksgäldskontoret redovisar åtaganden gentemot internationella finansieringsinstitutioner. Vägverket redovisar den uppskattade kostnaden för avhjälpande av miljöskadan på 495 stycken av Vägverket Produktions fastigheter i Sverige. Vägverket genomför årligen ett antal miljösaneringar på sina fastigheter. Den genomsnittliga kostnaden för miljösanering de senaste fem åren uppgår till ca 11 miljoner kronor per år. Vägverket redovisar även en ansvarsförbindelse på 0,6 miljoner kronor som avser Vägverket produktions del av Götene kommuns yrkande på ersättning för konkurrenssamverkan avseende fastighetsbeläggning.

Statens pensionsverk redovisar antastbara förmåner. Radio- och TV-verket redovisar koncessionsavgifter för TV4 från 2002-2007 som är överklagade. Rikspolisstyrelsen redovisar vitesbelopp i hyreskontrakt vid förtida avflyttning. Banverket, Totalförsvarets forskningsinstitut och Försäkringskassan redovisar ansvarsförbindelser gällande hyrda lokaler. Statens räddningsverk redovisar också ansvarsförbindelser gällande hyrda lokaler men även för miljösanering av övningsfält.

Sjöfartsverkets post utgörs av antastbara pensionsförpliktelser. Svenska kraftnät har tecknat borgen för lån avseende förvärv av fastighet och Luftfartsverkets belopp avser bl.a. pensionsåtaganden till dotter- och intresseföretag.

Not 55 Skatter

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Enligt resultaträkningen	967 909	989 438
Tillkommer/avgår:		
Förändring av skulder och fordringar	18 274	-7 541
Summa	986 183	981 897

Vid periodisering av skatteintäkter tas upplupna eller förutbetalda intäkter upp i årsredovisningen för staten avseende de skatter som är hänförliga till året, men ännu ej betalats eller omvänt. Skatteintäkterna enligt resultaträkningen justeras för dessa. Detsamma gäller fordringar och skulder avseende skatter som tas upp av Skatteverket. För 2008 beräknas inbetalda skatter överstiga intäkterna vilket gör att justeringsbeloppet är positivt.

Not 56 Avgifter och andra ersättningar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Enligt resultaträkningen	57 973	54 285
Tillkommer:		
Utdelningar	23 334	31 958
Summa	81 307	86 243

Dotter- och intresseföretag värderas enligt den s.k. kapitalandelsmetoden vilket innebär att utdelningar inte redovisas i resultaträkningen. Det innebär att utdelningar från dotter- och intresseföretag måste läggas till för att komma fram till statens nettoupplåning. Statens utdelningar redovisas i huvudsak av Regeringskansliet. Under året har bl.a. Vattenfall AB delat ut 8 miljarder kronor och TeliaSonera AB 6,7 miljarder kronor.

Not 57 Transfereringar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Enligt resultaträkningen	770 833	763 754
Avgår:		
Avsättningar till fonder	-3 924	-2 010
Nedskrivning och avskrivning av lån, CSN m.fl.	-30	-121
Förändring av fordringar, socialförsäkring	-129	-242
Summa	766 750	761 381

Avsättningar till fonder och nedskrivningar av lån medför inte några betalningar och dessa kostnader tas därför bort.

Avsättning till fonder i staten för 2008 avser främst Insättningsgarantifonden och Kärnavfallsfonden (se not 5).

Nedskrivningar och avskrivningar av lån hos CSN är ett netto av avskrivningar p.g.a. ålder och andra orsaker och återföring av tidigare reservering för osäkra fordringar.

Till transfereringar hänförs även förändringar i återkravsfordringar m.m. hos Försäkringskassan.

Not 58 Statens egen verksamhet

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Enligt resultaträkningen	209 796	195 320
Avgår:		
Avskrivningar	-23 699	-26 118
Avsättningar	-8 207	-272
Återförd nedskrivning av lån RGK	-	1 100
Realisationsförluster	-868	-70
Summa	177 022	169 960

Kostnader för avskrivningar, avsättningar och nedskrivning av lån medför inte några betalningar och tas därför bort.

De ökade avsättningarna under 2008 avser till största delen avsättningar för statens tjänstepensionsåtagande hos SPV. Förändringar av avsättningar beskrivs i not 43 och 44.

Kostnaderna för statens verksamhet justeras även för realisationsförluster vid försäljning av egendom som redovisats som kostnad utan att medföra någon betalning.

Not 59 Justeringar till betalningar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Förändring av långfristiga fordringar	1 409	3 767
Förändring av omsättningstillgångar	-59 442	10 730
Förändring av kassa, bank	-584	41
Förändring av skulder	4 029	-1 321
Summa	-54 588	13 217

Förändringar av långfristiga fordringar avser främst förskott avseende materiella anläggningstillgångar hos Försvarets materielverk som minskat med 1,3 miljarder kronor, se not 25. I posten ingår även andra långfristiga fordringar där Statens järnvägar har minskat sina fordringar med 0,8 miljarder kronor, se not 28.

Förändring av omsättningstillgångar beror till stor del på att Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar ökat, se not 39. Ökning av omsättningstillgångar medför att statens nettouplåning ökar.

Behållningen på kassa, bank har ökat något vilket medför att statens nettouplåning ökat.

Skulder har ökat med 4,0 miljarder kronor under året, vilket medför att statens nettouplåning minskat.

Not 60 Investeringar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
<i>Finansiella investeringar</i>		
Aktier och andra värdepapper	13 414	51
<i>Materiella investeringar</i>		
Beredskapstillgångar	9 205	7 868
Väganläggningar	9 771	8 114
Järnvägsanläggningar	15 206	9 623
Maskiner och inventarier	5 324	5 224
Fastigheter och markanläggningar	2 958	3 042
Övriga investeringar	804	3 118
<i>Summa materiella investeringar</i>	<i>43 268</i>	<i>36 989</i>
<i>Immateriella investeringar</i>		
Datasystem, rättigheter m.m.	2 639	1 646
Total summa	59 321	38 686

De finansiella investeringarna uppgick till 13,4 miljarder kronor under 2008, en kraftig ökning från nära noll. Investeringarna har till övervägande del redovisats av Regeringskansliet och avser kapitaltillskott till AB Svensk Exportkredit med 3,0 miljarder kronor, Fouriertransform AB med 3,0 miljarder kronor, Almi företagspartner AB med 2,0 miljarder kronor och Swedfund 0,3 miljarder kronor samt därutöver 4,9 miljarder kronor för överföringen av Preaktio AB från Vin & Sprit AB.

Materiella investeringar uppgick till 43,3 miljarder kronor vilket är en ökning med drygt 6 miljarder kronor från föregående år.

Investeringar i beredskapstillgångar uppgick till 9,2 miljarder kronor, vilket är en ökning med drygt 1,3 miljarder kronor från föregående år. Ökningen beror främst på att Försvarsmakten har köpt sex stycken JAS 39 Gripen. Se vidare not 24.

Investeringar i väganläggningar uppgick till nästan 9,8 miljarder kronor, vilket är en ökning med 1,7 miljarder jämfört med föregående år. Under året nio större objekt med en sammanlagd investeringsvolym på 7 miljarder kronor och en total längd av 99,5 km har öppnats för trafik. Bland annat har två sträckor öppnats på E 6 i Bohuslän, Torp-Håby och Värmlandsbro-Hogdal.

Investeringar i järnvägsanläggningar ökar kraftigt och uppgick till 15,2 miljarder kronor, vilket är en ökning med 5,6 miljarder kronor från föregående år. I de 5,6 miljarderna ingår 3,7 miljarder av etapp 1 i Botniabanans investering av järnväg längs Norrlandskusten.

Investeringar i maskiner och inventarier uppgick till 5,3 miljarder kronor och är i stort sett oförändrade mot föregående år. Kustbevakningen är den myndighet som har den största posten 0,7 miljarder kronor, vilket bl.a. avser nyinvesteringar i 3 stycken

flygplan och diverse motorfordon under 2008. Rikspolisstyrelsen och Luftfartsverket redovisar nyinvesteringar på 0,6 respektive 0,3 miljarder kronor.

Investeringar i fastigheter och markanläggningar uppgick till nästan 3 miljarder kronor, och är även den i stort sett oförändrad mot föregående år. Luftfartsverket har investerat 0,8 miljarder kronor medan Statens fastighetsverk, Fortifikationsverket och Naturvårdsverket investerat 0,5-0,6 miljarder kronor vardera i fastigheter och och mark. Fortifikationsverkets investeringar minskar mellan åren.

Investeringar i immateriella tillgångar som i huvudsak avser IT-system uppgick till drygt 2,6 miljarder kronor 2008, vilket är en ökning med nästan 1 miljard kronor jämfört med föregående år. De största investeringarna i immateriella tillgångar finns hos Försäkringskassan med 0,7 miljarder kronor och Försvarsmakten med 0,6 miljarder kronor, som båda ökat sina investeringar kraftigt. Försvarsmaktens investeringar avser till största delen verksamhetsstödet Prio.

Not 61 Utlåning

Nyutlåning

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Centrala studiestödsnämnden, studielån och hemutrustningslån	10 518	10 524
Riksgäldskontoret	9 498	10 031
Övriga myndigheter	98	94
Summa nyutlåning	20 114	20 649

Amorteringar

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Centrala studiestödsnämnden	9 084	8 930
Riksgäldskontoret	8 141	6 220
Övriga myndigheter	58	54
Summa amorteringar	17 283	15 204

Centrala studiestödsnämndens (CSN) nyutlåning, som till största delen består av studielån, uppgick till 10,5 miljarder kronor, vilket är i det närmaste oförändrat från föregående år.

Amorteringarna hos CSN uppgick till 9,1 miljarder kronor, vilket innebär en mindre ökning från föregående år med 0,2 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets nyutlåning var 9,5 miljarder kronor, vilket är en minskning med 0,5 miljarder kronor. Bl.a. har Botniabanan ökat sina lån i Riksgäldskontoret med 2,3 miljarder kronor. Amorteringarna har ökat. Bl.a. har Premiepensionsmyndighetens lån minskat. Se även not 29.

Not 62 Finansiellt netto för statens upplåning

<i>Miljoner kronor</i>	2008	2007
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	40 458	37 613
Finansiella kostnader enligt resultaträkningen	-116 367	-91 750
Avgår:		
Orealiserade valutadifferenser	35 712	5 295
Summa	-40 197	-48 842

Det finansiella nettot som är hänförbart till statens upplåning har förbättrats med 8,6 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Kostnader som är hänförliga till realiserade valutakursdifferenser uppgick till 35,7 miljarder kronor. Realiserade poster påverkar inte statens nettoupplåning.

Not 63 Övrigt finansiellt netto

<u>Miljoner kronor</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	63 894	24 962
Finansiella kostnader enligt resultaträkning	-1 519	-1 917
Avgår:		
Kapitaliserade räntor på utlåning	-1 480	-1 241
Avgår reavinst vid försäljning av aktier m.m.	-46 867	-10 639
Summa	14 028	11 165

Under Övrigt finansiellt netto redovisas räntor och andra finansiella transaktioner som inte är hänförliga till statsskuldförvaltningen (se not 13 och 14).

Centrala studiestödsnämnden tar upp ränteintäkter för sin utlåning i resultaträkningen. En stor del av denna ränteintäkt betalas inte in till staten utan bokförs i balansräkningen som en ökning av fordran avseende utlåning. Denna s.k. kapitaliserade ränta har inte betalats in till staten och den påverkar således inte statens nettoupplåning.

Realisationsvinster vid försäljning av aktier ingår i finansieringsanalysens post Försäljning av anläggningstillgångar och dras därför av från de finansiella intäkterna. Beloppet avser till största delen vinsten vid försäljning av Vin & Sprit AB.

Not 64 Justeringar till betalningar

<u>Miljoner kronor</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Förändring av tillgångar hänförliga till statens upplåning	810	1 849
Förändring av skulder hänförliga till statens upplåning	551	-4 252
Summa	1 361	-2 403

Upplupna och förutbetalda räntor som är hänförliga till statens upplåning redovisas i balansräkningen under periodavgränsningsposter och påverkar således inte statsskulden. Förändringar av tillgångar och skulder som är hänförliga till statens upplåning har påverkat statens nettoupplåning med 0,8 respektive 0,6 miljarder kronor under året.

Femårsöversikt

Nyckeluppgifter i balans- och resultaträkningarna

I tabellen visas utvecklingen av ett antal nyckeluppgifter hämtade ur statens resultat- och balansräkningar.

<i>Miljarder kronor</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Statens nettoförmögenhet	-775	-746	-635	-499	-409
Statsskulden	1213	1262	1220	1115	1062
Transfereringar exkl. avsättningar	722	742	759	761	768
Kostnader för statens egen verksamhet	178	194	202	195	210
Skatteintäkter	839	902	964	989	968
Årets över-/underskott enligt resultaträkningen	-18	37	104	127	94

Redovisningen för 2005 har justerats i enlighet med de ändrade redovisningsprinciper m.m. för skatteintäkter som gäller sedan 2006 (se Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Däremot har redovisningen inte justerats i detta avseende för året 2004. Skatteintäkter enligt de nya principerna har inte beräknats för det året. I övrigt har de mindre justeringar som gjorts i efterhand för respektive år beaktats i tabellen.

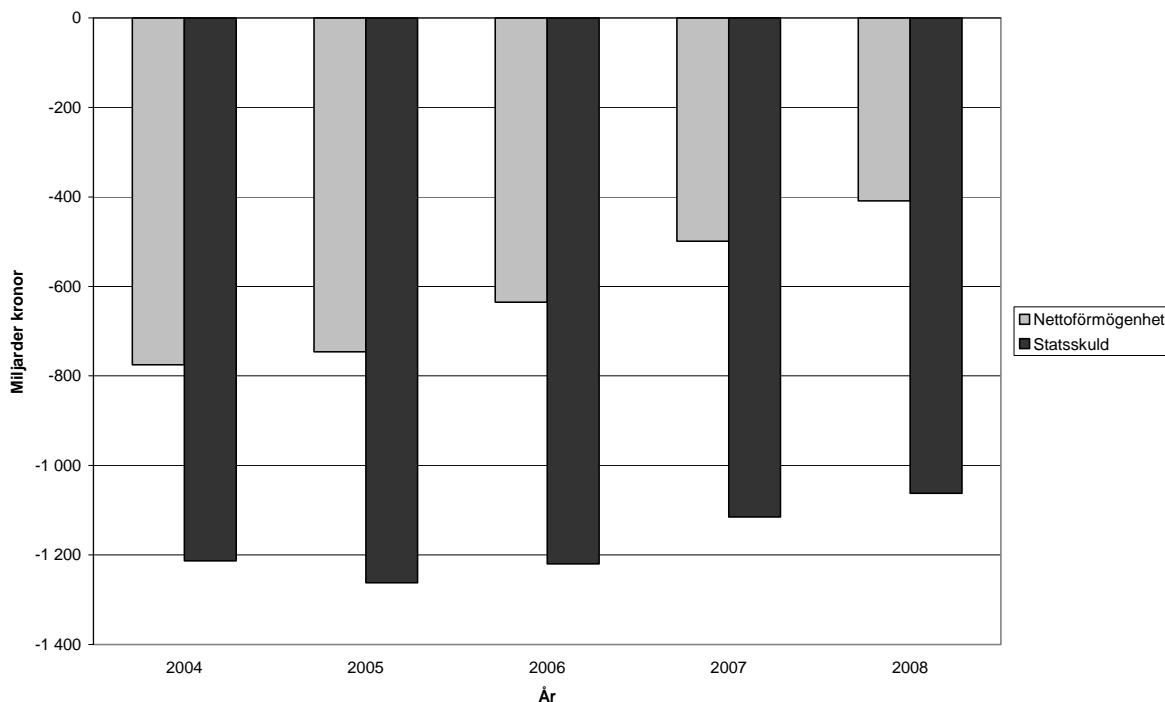
Statens resultaträkning visar ett fortsatt överskott.

Statens nettoförmögenhet

I diagrammet visas utvecklingen av statens totala nettoförmögenhet och statsskulden under den senaste femårsperioden. Nettoförmögenheten har förbättrats under perioden med 366 miljarder kronor. Förändringen har främst inträffat under de senaste tre åren.

Den avgörande förklaringen till nettoförmögenhetens förändring under perioden är resultaträkningens överskott. Nettoförmögenheten förbättrades enbart under de senaste tre åren med 337 miljarder kronor, varav 325 miljarder kronor är hänförligt till överskott i resultaträkningen.

Nettoförmögenheten har även påverkats av omvärderingar och förändrade värden av resultatandelar i dotter- och intresseföretag vid sidan av resultaträkningen.

Diagram Statens nettoförmögenhet och statsskulden

Lånebehovet och statsskuldens utveckling

Statsbudgetens saldo visade ett överskott på 135 miljarder kronor för 2008. Detta innebar att statens lånebehov – definitionsmässigt lika med statsbudgetens saldo, men med omvänt tecken – var negativt och bidrog till att minska statsskulden med drygt 135 miljarder kronor 2008. Den konsoliderade statsskulden minskade med 53 miljarder kronor till 1 062 miljarder kronor 2008.

Anledningen till att statsskulden inte minskade i alls samma utsträckning som statsbudgetens saldo var i första hand att Riksgäldskontoret vid årsskiftet hade långt större kassatillgångar än normalt. Det berodde i sin tur på två faktorer. För det första gav Riksgäldskontoret under hösten 2008 ut mer statsskuldväxlar än vad som motsvarade lånebehovet. Syftet var att möta en kraftigt ökad efterfrågan på statspapper till följd av finanskrisen. Den extra upplåning, som bidrog till att dra upp statsskulden, placerades kortfristigt i bostadsobligationer. För det andra hade Riksgäldskontoret tillgångar i utländsk valuta. Det var en följd av att betalningen för statens aktier i Vin & Sprit inte växlades till kronor och användes för löpande betalningar. I stället behöll Riksgäldskontoret dem som valutatillgångar som användes för att täcka räntebetalningar och förfall i valutaskulden. Förändringen av Riksgäldskontorets kassa ökade statsskulden med totalt 55 miljarder kronor.

Förutom statsbudgetens överskott och förändringar i Riksgäldskontorets kassa påverkar även omvärdering av valutaskulden till aktuella valutakurser statsskuldens storlek. Försvagningen av den svenska kronan under 2008 ökade statsskulden med 36 miljarder kronor.

Den statsskuld som redovisas i Årsredovisningen för staten (konsoliderad) skiljer sig från den som Riksgäldskontoret redovisar (okonsoliderad) på grund av elimineringar för myndigheters innehav av statsobligationer och statsskuldväxlar. Myndigheter som bedriver en omfattande tillgångshantering av medel avsatta för ändamål vid sidan av statsbudgeten har rätt att placera på den svenska statspappersmarknaden. Därigenom påverkar även förändringar i myndigheters innehav av statspapper statsskulden.

Tabell Statliga myndigheters innehav i svenska statspapper vid utgången av 2008

Miljarder kronor

	Insättnings- garantifonden	Kärn- avfalls- fonden	Riksgälds- kontoret	Övriga myndig- heter	Elimi- neras i ÅRS
Statsskuldväxlar	0,0				0,0
Premieobligationer			0,3		0,3
Nominella statsobligationer	17,8	17,5		0,3	35,6
Reala statsobligationer		21,3			21,3
Totalt	17,8	38,8	0,3	0,3	57,2

Elimineringen av statliga myndigheters innehav av statspapper uppgick till 57,2 miljarder kronor 2008, varav nästan hela beloppet avser Kärnavfallsfondens och Insättningsgarantifondens innehav. Övriga myndigheters innehav har varit mindre än 1 miljard kronor de senaste åren. Premiepensionsmyndighetens innehav av statspapper elimineras inte eftersom myndigheten inte ingår i den konsoliderade årsredovisningen för staten. Sammantaget medför detta att den okonsoliderade statsskulden som Riksgäldskontoret redovisar är 57,2 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen i Årsredovisning för staten.

Definition av statsskulden

Sedan den 1 januari 2003 definieras statsskulden så att samtliga låneinstrument värderas till nominellt slutvärde. Det betyder att instrumenten tas upp till det belopp som betalas på förfallodagen. Även derivatinstrument inkluderas, t.ex. de skuldbytesavtal (swappar) som Riksgäldskontoret ingår för att påverka sammansättningen och löptiden i statsskulden. Derivatinstrument, liksom övriga åtaganden i utländsk valuta, värderas med hänsyn till aktuell valutakurs. För reala instrument inkluderas upplupen inflationskompensation som med tidigare definition skuldfördes först vid förfall. Nuvarande mått överensstämmer med hur skulden mäts i EU-sammanhang, bl.a. inom ramen för proceduren mot för stora underskott.

Statsskuldens sammansättning

Det lagfästa målet för statsskuldspolitiken är att statens skuld skall förvaltas så att den långsiktiga kostnaden minimeras, samtidigt som risken i förvaltningen beaktas.

Den övergripande målsättningen konkretiseras genom att regeringen årligen fastställer riktlinjer för statsskuldens förvaltning avseende statsskuldens sammansättning och löptid (mätt i genomsnittlig räntebindningstid). Riktlinjerna angav att den genomsnittliga räntebindningstiden för skulden som helhet skulle vara 4,8 år för 2008. Innan 2007 angavs endast riktvärde för den nominella delen av statsskulden. Inför 2007 beslutade regeringen också om ett nytt andelsmått för att mäta sammansättningen av statsskulden. Det nya andelsmålet *skuldens summerade kassaflöden* (SSK) förbättrar bilden av statsskuldens samlade riskexponering. Målet beaktar skuldslagens samtliga kontraherade kassaflöden genom att, förutom det nominella slutbeloppet, även inkludera framtida kupongbetalningar och inflationskompensation. Det nya måttet innebar att andelarna i statsskulden ändrades. Vid årsskiftet var andelen nominella lån 55 procent, andelen reala lån 28 procent och andelen valutaskuld 17 procent mätt enligt SSK. I riktlinjebeslutet fastställdes att målandelen för den nominella och reala skulden skulle uppgå till 60 respektive 25 procent av statsskulden. För valutaskulden beslutades att andelen ska minska till 15 procent av statsskulden. Det nya måttet används endast för att beskriva statsskuldens sammansättning i riktlinjesammanhang. För övriga syften används det traditionella skuldmåttet, så även i Årsredovisning för staten.

Inom ramen för riktlinjerna fastställer sedan Riksgäldskontoret delmål och riktmärken för löptiden i den nominella kronskulden, reala kronskulden och valutaskulden. Riksgäldskontoret svarar även för den operativa förvaltningen av statsskulden.

Tabell Statsskuldens utveckling och sammansättning

Miljarder kronor	2004	2005	2006	2007	2008
Nominella lån i svenska kronor	745	770	754	683	651
Reala lån i svenska kronor	167	189	200	199	186
Nominella lån i utländsk valuta	301	303	266	233	225
Summa konsoliderad statsskuld	1 213	1 262	1 220	1 115	1 062

Nominella lån i svenska kronor utgör den viktigaste källan för finansiering av statsskulden. Merparten av upplåningen sker på den inhemska värdepappersmarknaden genom statsobligationer (kuponglån med en löptid över ett år vid emissionstillfället) och statsskuldväxlar (nollkuponglån, i huvudsak med en löptid på högst sex månader vid emissionstillfället).

I nominella lån i svenska kronor ingår även privatmarknadslån. Privatmarknadslån består dels av premieobligationer, dels av Riksgäldsspar. Under 2008 har privatmarknadsupplåningen ökat med 18 miljarder kronor jämfört med 2007 och uppgick till 81 miljarder kronor vid slutet av året (7,6 procent av total statsskuld). Det är Riksgäldsspar som ökat med 19 miljarder kronor under året medan premieobligationerna minskat med 0,7 miljarder kronor. Den stora ökningen för Riksgäldsspar beror på höstens finanskris. Den stora oron för säkerheten i

banksystemet ledde till rekordstora insättningar på Riksgäldsspar. De stora insättningarna ebbade dock ut efter höjningen av insättningsgarantin och lägre räntor mot slutet av året. Privatmarknadsupplåning syftar till att ge Riksgäldskontoret billigare upplåning än konventionella statspapper i kombination med möjligheter att sprida upplåningen till fler långgivare, företrädesvis privatpersoner. Upplåningen på privatmarknaden minskade kostnaderna för statsskulden med drygt 0,1 miljarder kronor i förhållande till alternativ upplåning på kapitalmarknaden under 2008. För femårsperioden 2004-2008 blev den sammanlagda kostnadsbesparingen drygt 0,7 miljarder kronor.

Volymen statsskuldväxlar minskade med 31 miljarder kronor 2008. Statsskuldväxlar emitteras varannan vecka och utgör huvuddelen av Riksgäldskontorets kortfristiga upplåning. Volymen av emitterade statsskuldväxlar kan variera kraftigt mellan auktionstillfällena, vilket beror på att statens lånebehov varierar över året. I mitten av september beslutade Riksgäldskontoret att ge ut mer statsskuldväxlar än vad som behövdes för att finansiera den egentliga statsskulden. Orsaken var den stora efterfrågan på statspapper som uppstått på grund av oron på finansmarknaden. De extra medel som kom in till Riksgäldskontorets kassa till följd av extraemitteringarna placerades i första hand i repor i bostadsobligationer. Vid årsskiftet var extra statsskuldsväxlar för 52 miljarder kronor fortfarande utestående, varav de sista förfaller i mars 2009.

Tabell Nominella lån i svenska kronor

<i>Miljarder kronor</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Statsobligationer, nominella	565	543	525	478	473
Ränte- och valutaswappar	-202	-228	-239	-226	-228
Statsskuldväxlar	256	284	252	170	139
Ränteswappar	45	85	94	112	134
Nominella privatmarknadslån	59	63	63	63	81
Likviditetsinstrument	22	23	45	69	50
Valutaterminer m.m.	0	0	14	17	2
Nominella lån i svenska kronor	745	770	754	683	651

Den reala lånestocken uppgick till 186 miljarder kronor i slutet av 2008. I slutet av 2007 uppgick den till 199 miljarder kronor.

Reala lån i svenska kronor fyller en viktig funktion i statens låneportfölj då de bidrar till en mer diversifierad upplåning med ytterligare ett skuldslag utöver nominell kron- och valutaskuld. Staten får därmed tillgång till en finansieringskälla med andra kostnads- och riskegenskaper än nominell upplåning, och risken kan reduceras. Låneformen ger även fördelar för investeraren eftersom investeraren erbjuds en möjlighet att försäkra sig mot inflation genom att staten övertar inflationsrisken.

Den nuvarande valutaskulden byggdes upp under en period när lånebehovet var mycket stort. Lån i utländsk valuta bidrog då till att täcka en del av lånebehovet. Sedan flera år amorterar staten på valutaskulden för att minska den totala risknivån i statsskulden. Eftersom statsskulden löpande mäts och värderas i kronor slår ändringar i växelkursen direkt igenom på skuldens storlek. Målet är dock inte att avveckla valutaskulden, även om den medför en växelkursrisk. Valutaskulden bidrar på samma sätt som realobligationer till att diversifiera statsskulden, eftersom den minskar exponeringen mot svenska räntor.

Enligt riktlinjerna skulle valutaskulden amorteras med 40 miljarder kronor 2008. Riksgäldskontoret fick avvika med 15 miljarder kronor. I augusti beslutade dock regeringen att Riksgäldskontoret skulle övergå till att styra valutaandelen. Orsaken var att valutaandelen låg inom riktvärdet 15 ± 2 procent till följd av valutainbetalningar från försäljningen av Vin & Sprit. Betalningen av Vin & Sprit (cirka 50 miljarder kronor) skedde i utländsk valuta och Riksgäldskontoret valde i samråd med regeringen att inte växla till kronor utan behöll medlen som tillgångar i utländsk valuta. Detta eftersom man hade stora utgifter i utländsk valuta under hösten och januari 2009. Genom att använda inkomsterna för betalningar i utländsk valuta slapp staten ta någon valutarisk. Vid utgången av 2008 var fortfarande 18 miljarder kronor kvar som annars skulle ha använts till att minska statsskulden. Riksgäldskontoret amorterade 37 miljarder kronor på valutaskulden under 2008.

Tabell Valutaskulden

Miljarder kronor	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Skuld utländsk valuta	375	330	301	303	266	233	225

Orealiserade valutakursförändringar ingår i valutaskulden och kan variera kraftigt mellan åren. År 2008 uppgick de orealiserade valutaförlusterna till 36 miljarder kronor. Dessa kan jämföras med 2007 då de orealiserade valutaförlusterna uppgick till 4 miljarder kronor. År 2008 uppgick de realiserade valutavinsterna till 6 miljarder kronor att jämföra med realiserade valutaförluster på 2 miljarder kronor 2007, dvs. en förbättring med 8 miljarder kronor. Valutaskulden minskade totalt med 8 miljarder kronor 2008.

Statsskuldens kostnader

De anslagsavräknade utgifterna för statsskulden, som redovisas i redovisningen av Statsbudgetens utfall, uppgick till cirka 33 miljarder kronor 2008. Det är en minskning med 14 miljarder kronor jämfört med 2007. Beloppen i statsbudgeten redovisas enligt utgiftsmässiga principer och utgör ett netto av inkomster och utgifter i upplåningsverksamheten. Den utgiftsmässiga redovisningen innehåller dock svagheter när det gäller att beskriva statsskuld räntornas utveckling över tiden. Exempelvis har valet av upplåningsteknik stor påverkan på anslagsbelastningen ett

visst år. En kostnadsmässig redovisning ger därför en bättre beskrivning av hur räntekostnaderna under en viss period påverkas av underliggande skuld-, ränte- och valutautveckling.

I resultaträkningen för staten redovisas räntor enligt kostnadsmässiga principer efter eliminering av räntor till/från statliga myndigheter. I kostnaderna ingår även en omvärdering av skulden i utländsk valuta. Av tabell 4 framgår statsskuldens kostnader, vilket utgör en sammanfattning och specificering av uppgifterna i resultaträkningen (se not 12 till resultaträkningen Nettokostnad för statsskulden).

Tabell Statsskuldens kostnader

<i>Miljarder kronor</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Räntekostnader på lån i svenska kronor	52	49	52	55	55
Räntekostnader på lån i utländsk valuta	23	24	23	26	21
Realiserade valutakursdifferenser	5	-10	6	2	-6
Realiserade kursdifferenser	14	8	6	4	5
Orealiserade valutakursdifferenser	-5	22	-15	0	17
Över-/underkurs vid emission m.m.	-9	-7	-7	-6	-7
Summa kostnader	81	86	65	81	85
Ränteintäkter i upplåningsverksamheten	-27	-27	-28	-31	-28
Nettokostnader efter intäkter, exklusive skuldskötselåtgärder	54	59	37	50	57
Orealiserade valutavinster (-) / förluster (+) hänförlåbara till skuldskötselinstrument	-5	8	-9	4	19
Nettokostnader inklusive skuldskötselåtgärder	49	67	28	54	76

Enligt resultaträkningen för 2008 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser, valutakursförändringar m.m.) till 76 miljarder kronor, vilket är en ökning med 22 miljarder kronor jämfört med 2007. Ökningen beror i första hand på orealiserade valutakursförändringar som ökat statsskuldens kostnader med 32 miljarder kronor jämfört med 2007. De realiserade valuta- och kursdifferenserna gick åt motsatt håll och minskade i stället kostnaderna med 7 miljarder kronor jämfört med 2007.

Räntekostnaderna på lån i svenska kronor uppgick till 55 miljarder kronor, vilket är oförändrat jämfört med 2007. Räntekostnaderna för lån i utländsk valuta minskade däremot med 5 miljarder kronor till 21 miljarder kronor. Staten gjorde valutavinster på 6 miljarder kronor, jämfört med förluster om 2 miljarder kronor 2007.

Valutavinstern/förlusten påverkas framför allt av kronans växelkurs mot andra valutor när ett lån förfaller, men också av inbördes förändringar mellan andra valutors växelkurser genom olika derivatinstrument som används i förvaltningen av valutaskulden. Under 2008 ökade de realiserade kursförlusterna med 1 miljard kronor, från 4 till 5 miljarder kronor. De orealiserade valutakursdifferenserna, exklusive skuldskötselåtgärder, ökade skuldkostnaderna med 17 miljarder kronor jämfört med 2007. Vilket beror på att kronan försvagats mot skuldvalutorna. Över-

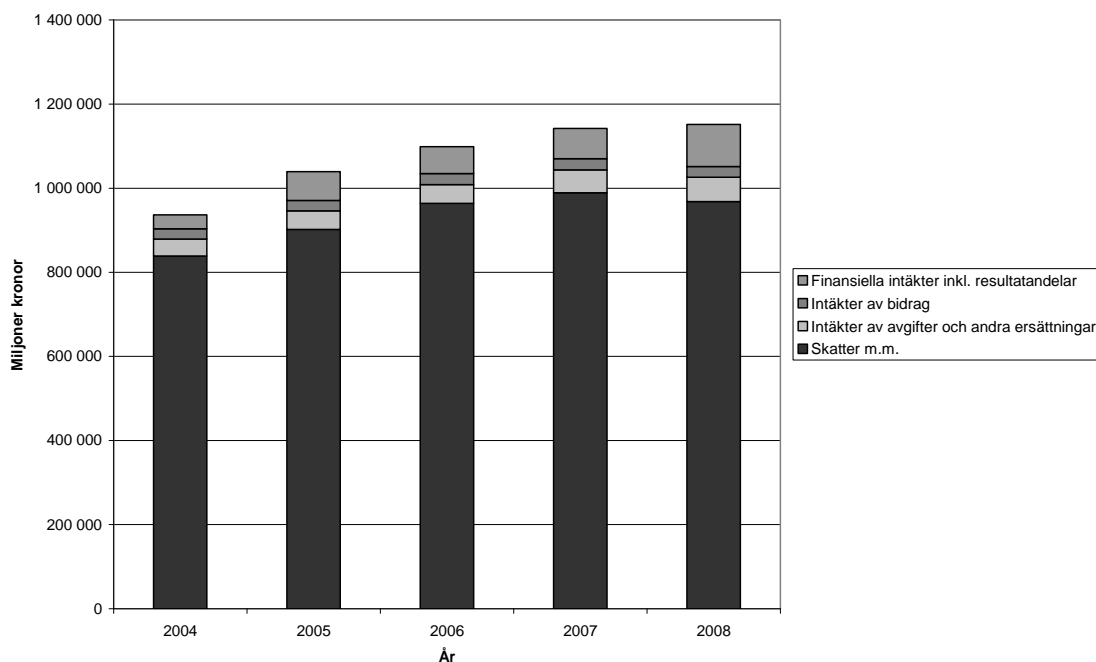
och underkurser vid emission av statspapper m.m. medförde att kostnaderna minskade med 7 miljarder kronor 2008.

Tillsammans med ränteintäkter i upplåningsverksamheten på 28 miljarder kronor uppgick nettokostnaden för statsskuden exklusive skuldkötselåtgärder till 57 miljarder kronor 2008. Skillnaden mellan statsskudens utgiftsmässiga räntekostnader på 33 miljarder kronor och nettokostnaden på 57 miljarder kronor förklaras av att kursdifferenser vid emission, nollkupongräntor och realiserade valutakursförändringar redovisas på olika sätt i statsbudgeten och i resultaträkningen.

Femårsutveckling, resultaträkningen

Statens intäkter

Diagram Statens intäkter 2004 - 2008

Statens totala intäkter har ökat med 208 miljarder kronor eller 22 procent under perioden. Nominellt har Skatter m.m. ökat mest, men procentuellt har de finansiella intäkterna som inkluderar resultatandelar och reavinsten vid försäljning av statligt ägda aktier ökat mest. Dessa har ökat med drygt 200 procent.

Intäkter av bidrag innefattar framför allt bidrag från EU, med en stor andel för finansiering av olika utbetalningar av bidrag på jordbruksområdet, samt bidrag till universitet och högskolor.

Statens kostnader

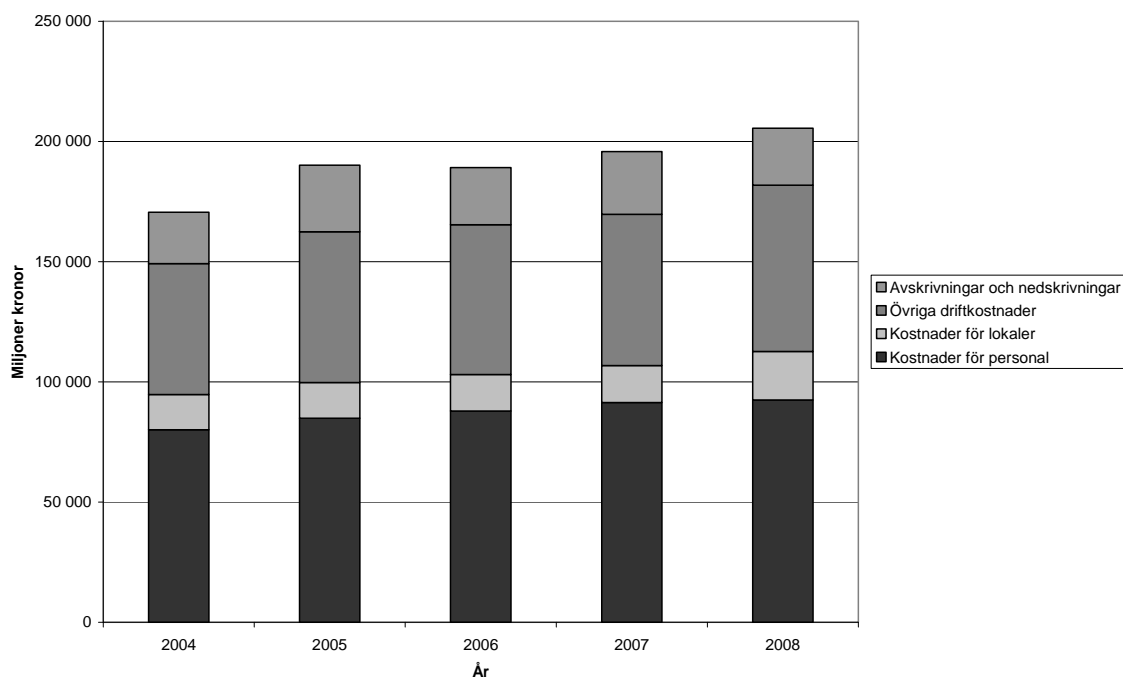
Diagrammet visar utvecklingen av statens kostnader den senaste femårsperioden. Kostnaderna totalt har ökat med 103 miljarder kronor eller 11 procent under

perioden. Transfereringarna står för den största delen av statens kostnader. De har dock ökat med endast 3,8 procent under perioden medan de finansiella kostnaderna har ökat med drygt 49 procent som följd av orealiserade valutakursförluster under 2008.

Bland transfereringarna har kostnaderna för ohälsområdet, sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning minskat sedan 2005. Från att tidigare ha ökat kraftigt under ett antal år, har de nu minskat med 11,3 miljarder kronor eller 10,7 procent jämfört med 2004. Även kostnaderna för arbetslösheten har minskat.

Statens egen verksamhet

Diagram Statens egen verksamhet 2004 - 2008

Statens egen verksamhet avser främst kostnaderna för de statliga myndigheternas drift, dvs. personalkostnader, lokalkostnader, avskrivningar och nedskrivningar samt övriga driftkostnader. Kostnaderna för statens egen verksamhet den senaste femårsperioden framgår av diagrammet. Kostnaderna har ökat med totalt 36 miljarder kronor eller 20,5 procent under perioden. Den största ökningen inträffade 2005 då framför allt Försvarmaktens driftkostnader ökade på grund av avsättningar för omstruktureringskostnader och stora nedskrivningar av beredskapsvaror. 2007 har ytterligare nedskrivning gjorts på försvaret av beredskapsinventarier med 3,2 miljarder kronor. Under 2008 har framförallt övriga driftskostnader ökat. De största ökningarna avser köpta entreprenadtjänster vid Vägverket och Banverket (se även not 9 Övriga driftskostnader).

För att öka jämförbarheten mellan åren har personalkostnaderna rensats för förändring av statens tjänstepensionsskuld (försäkringsteknisk avsättning hos Statens pensionsverk). Övriga driftkostnader har rensats för förändringar av avsättningar för förluster i garanti- och utlåningsverksamhet hos Riksgäldskontoret och Exportkreditnämnden från (2004-2005), vilka fr.o.m. 2006 även särredovisas i resultaträkningen (se även not 8, Vissa garanti- och kreditkostnader).

De högsta personalkostnaderna (se även not 6, Kostnader för personal) finns hos Rikspolisstyrelsen, Försvarsmakten och Försäkringskassan samt Skatteverket. Under femårsperioden har lönekostnaderna ökat med 23 procent vid Rikspolisstyrelsen medan de övriga tre myndigheterna ligger kvar på ungefär samma nivå.

Lokalkostnaderna avser hyror för de statliga myndigheternas lokaler. De högsta lokalkostnaderna finns hos Försvarsmakten, Rikspolisstyrelsen och Regeringskansliet (se även not 7, Kostnader för lokaler).

Transfereringar

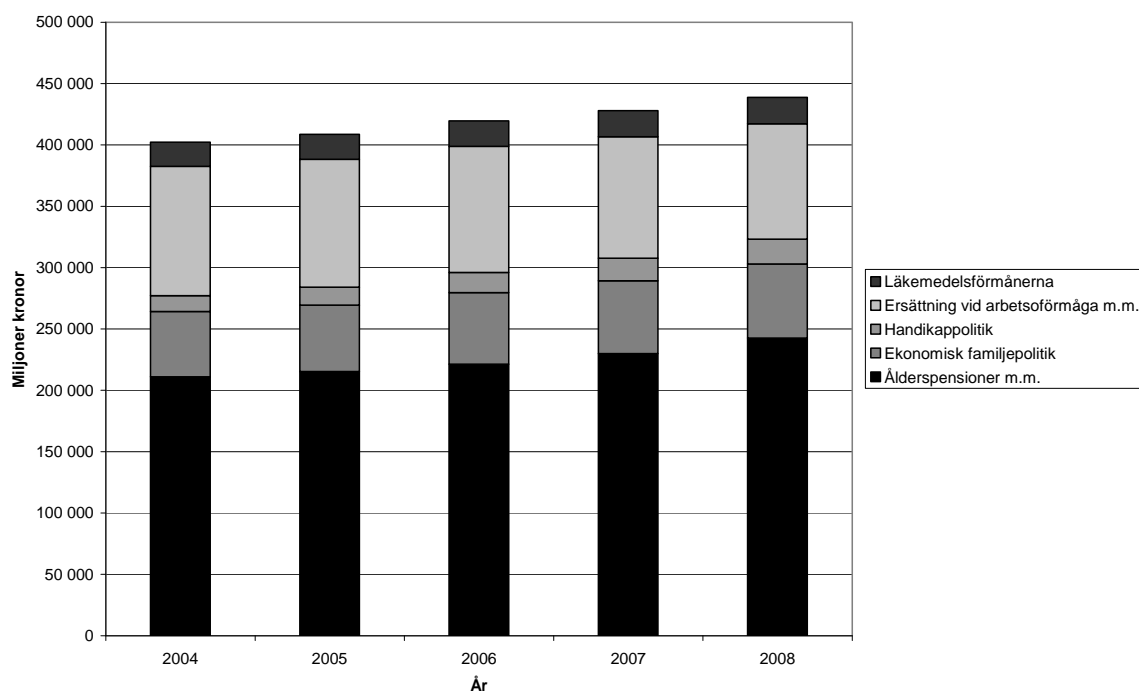
I tabellen visas transfereringarna per sektor 2004–2008. De totala kostnaderna för transfereringar har ökat med 46 miljarder kronor eller 6 procent under perioden. Den största delen, 65 procent, av de statliga transfereringarna går till hushållen inklusive hushållens övriga organisationer. Transfereringarna till hushållssektorn har ökat med 12 miljarder kronor eller 2,4 procent mellan 2004 och 2008. Från 2007 räknas inte nettoöverföringen till premiepensionssystemet med i transfereringar till ålderspensionssystemet utan dessa ligger som transfereringar till hushållen. Tabellen är justerad med dessa värden för alla de tidigare åren.

Tabell Transfereringar 2004 - 2008

Miljoner kronor	2004	2005	2006	2007	2008
Socialförsäkring	402 149	408 704	419 618	427 972	438 751
Allmänna bidrag till kommuner	101 238	106 472	109 359	123 709	120 734
Arbetsmarknad	65 663	71 052	68 169	48 660	39 262
Nettoöverföring till premiepensionssystemet	20 021	23 805	25 920	26 387	27 546
Nettoöverföring till ålderspensionssystemet, AP-fonderna	7 620	9 577	7 334	5 916	3 542
Avgiften till Europeiska gemenskapen	23 156	25 793	26 066	26 498	31 080
Bistånd m.m., migration och integration	23 144	24 700	29 262	29 880	33 769
Utbildning, studiestöd	36 116	19 868	26 838	22 581	22 130
Övrigt	42 574	52 022	46 589	50 017	48 881
Summa	721 681	741 993	759 155	761 746	767 539

I tabellen visas utvecklingen av olika transfereringar under den senaste femårsperioden. Nedan lämnas en närmare redovisning av delområdena socialförsäkring, arbetsmarknad, bistånd m.m. samt utbildning och studiestöd.

Socialförsäkring

Diagram Socialförsäkringen 2004 - 2008

Kostnaderna för socialförsäkringar ökade varje år under femårsperioden. År 2008 ökade kostnaderna med drygt 10 miljarder kronor eller 2,4 procent. Under hela femårsperioden var ökningen totalt 36 miljarder kronor eller knappt 9 procent.

Tabell Socialförsäkringen 2004 - 2008

<i>Miljoner kronor</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Ålderspensioner m.m.	211 083	215 227	221 232	229 915	242 665
Ekonomisk familjepolitik	53 094	54 232	58 415	59 335	60 409
Handikappolitik	12 995	14 603	16 338	18 416	20 058
Ersättning vid arbetsförmåga m.m.	105 357	104 344	102 841	98 939	94 035
Läkemedelsförmånerna	19 620	20 298	20 792	21 367	21 584
Summa transfereringar	402 149	408 704	419 618	427 972	438 751

Av ökningen mellan 2004 och 2008 är 31 miljarder kronor hänförliga till ökade pensionskostnader. Ökningen av pensionskostnaderna har varit tämligen jämnt fördelad under åren. De ökade pensionskostnaderna beror på ett ökat antal pensionärer, att en allt större andel av dessa har inkomstpension och att den genomsnittliga pensionspoängen ökat, men även på indexomräkning av pensionsbelopp (se även not 4 till resultaträkningen, balansräkning och finansieringsanalys).

Kostnaderna för ersättning vid arbetsförmåga m.m., ohälsoområdet, minskade med sammanlagt 11,3 miljarder kronor eller 10,7 procent under perioden. Från 2005 bröts den tidigare uppgången av kostnaderna inom ohälsoområdet och de sammanlagda kostnaderna för sjukpenning och aktivitets- och sjukersättning har minskat för varje år. Kostnaden för sjukpenning minskade med 1,6 miljarder kronor eller 4,9 procent 2006, under 2007 blev den 2,8 miljarder eller 9,2 procent och även under 2008 fortsatte minskningen med ytterligare 4,6 miljarder kronor eller 16,4 procent. Det förklaras av att antalet sjukpenningdagar fortsatt sjunka. Aktivitets- och sjukersättningarna (tidigare benämnt förtidspension) var i princip oförändrade mellan 2007 och 2008.

I tabellerna visas antalet pensionstagare med ålderspension och utbetald ålderspension under perioden.

Tabell Pensionstagare med ålderspension

	Kvinnor	Kvinnor	Män	Män	Summa
	Antal	Procent	Antal	Procent	
2004	925 186	56	724 695	44	1 649 881
2005	942 578	56	745 499	44	1 688 077
2006	955 994	56	764 622	44	1 720 616
2007	971 518	55	788 215	45	1 759 733
2008	975 687	55	802 128	45	1 777 815

Källa: Försäkringskassan

År 2008 var mellan 1,7 och 1,8 miljoner personer pensionstagare med ålderspension, av dessa var 55 procent kvinnor och 45 procent män. Antalet pensionstagare har ökat med knappt 8 procent sedan 2004.

Tabell Utbetalad ålderspension

	Kvinnor	Medel-	Män	Medel-	
	Miljoner	ersättning	Miljoner	ersättning	Summa
	Kronor	per månad	Kronor	per månad	
2004	86 837	7677	101 144	11 631	187 981
2005	89 076	7875	104 017	11 627	193 093
2006	92 053	8024	107 609	11 728	199 662
2007	96 405	8269	112 424	11 886	208 829
2008	102 011	8713	119 672	12 433	221 683

År 2008 utbetalades cirka 222 miljarder kronor, varav 46 procent eller 102 miljarder kronor till kvinnor och 54 procent eller knappt 120 miljarder kronor till män.

Kvinnors medelersättning per månad var 8 713 kronor och mäns var 12 433 kronor.

Kvinnornas medelersättning per månad var således 30 procent lägre än männens medelersättning 2008. Det innebär dock att skillnaden mellan kvinnors och mäns medelersättning minskade med nästan 4 procentenheter från 2004 till 2008.

Barnbidraget var oförändrat 950 kronor från 2002 fram till oktober 2005 då det höjdes till 1 050 kronor per barn och månad. Samtidigt ändrades flerbarnstillägget som nu utgörs från andra barnet.

Tabell Ersatta nettodagar med föräldrapenning

	Kvinnor	Kvinnor	Män	Män	Summa
	Antal	Procent	Antal	Procent	
2004	34 407 653	81	7 901 514	19	42 309 167
2005	34 338 735	80	8 320 078	20	42 658 813
2006	34 524 796	79	8 957 898	21	43 482 694
2007	35 856 090	79	9 434 538	21	45 290 628
2008	37 117 288	79	10 143 062	21	47 260 350

Källa: Försäkringskassan

Antal ersatta dagar var 47,3 miljoner 2009, varav 79 procent uttagna av kvinnor och 21 procent uttagna av män. Andelen dagar uttagna av kvinnor har sjunkit med 2 procentenheter och ökat med 2 procentenheter för män mellan 2004 och 2006, därefter har fördelningen hållit sig på en konstant nivå. Sedan 1999 har andelen män som tar ut ersatta dagar med föräldrapenning ökat från 12 till 21 procent.

Arbetsmarknad

Kostnaderna för arbetsmarknadspolitiken minskade under perioden 2004 - 2008 med 26 miljarder kronor. Under 2006 skedde ett trendbrott och kostnaderna för arbetsmarknadspolitiken har därefter gått ned. Minskningen förklaras av att arbetslöshetsersättningen minskade med över 4 miljarder kronor till följd av minskad arbetslöshet. Arbetslösheten fortsatte att minska under hela 2007 och under 2008

fortsatte minskningen in på tredje kvartalet av året, vilket gav en total minskning av arbetslöshetsersättningen med drygt 6 miljarder kronor under året.

Tabell Arbetslösa personer i genomsnitt per månad 2004-2008

	Antal	Procent	Antal	Procent	
2004	108 900	44	137 300	56	246 200
2005	124 000	46	145 100	54	269 100
2006	114 300	47	131 300	53	245 600
2007	104 400	48	111 400	52	215 800
2007 omräknad	148 400	50	149 200	50	297 600
2008	152 400	50	152 300	50	304 700

Källa: AKU, SCB

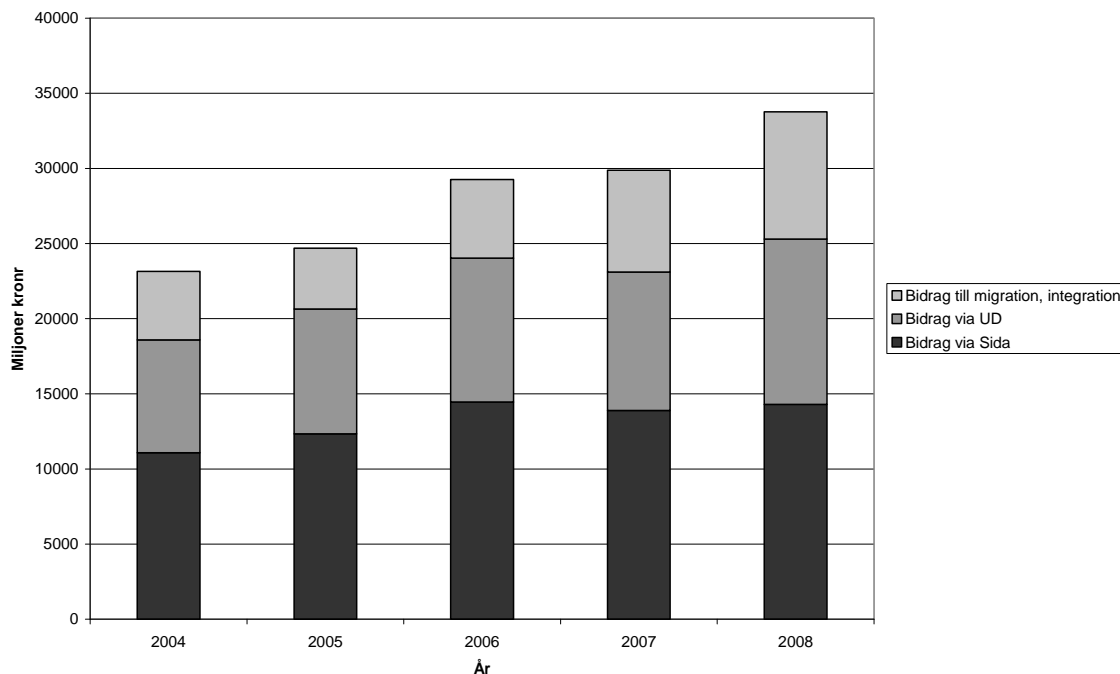
** omräknad statistik för 2007, avser personer i åldersintervallet 15-74 år*

Av tabellen framgår antalet personer som var arbetslösa i genomsnitt per månad perioden 2004–2008. I april 2005 förändrade SCB sin statistik i enlighet med EU:s normer varför uppgifterna inte är direkt jämförbara med tidigare år. Statistiken för 2005 grundar sig dessutom endast på månaderna april–december. I oktober 2007 gjordes statistiken om igen och den omfattas nu av personer i åldern 15-74 år, tidigare var det åldersintervallet 16-65 år. På grund av detta är inte statistiken jämförbar mellan åren, en omräknad rad för 2007 visar jämförbar statistik med 2008.

Antalet arbetslösa var i genomsnitt per månad 297 600 under 2007. Det har skett en ökning med i medeltal 7 100 personer per månad under 2008. Det har successivt skett en utjämning mellan könen avseende andelen arbetslösa.

Bistånd m.m.

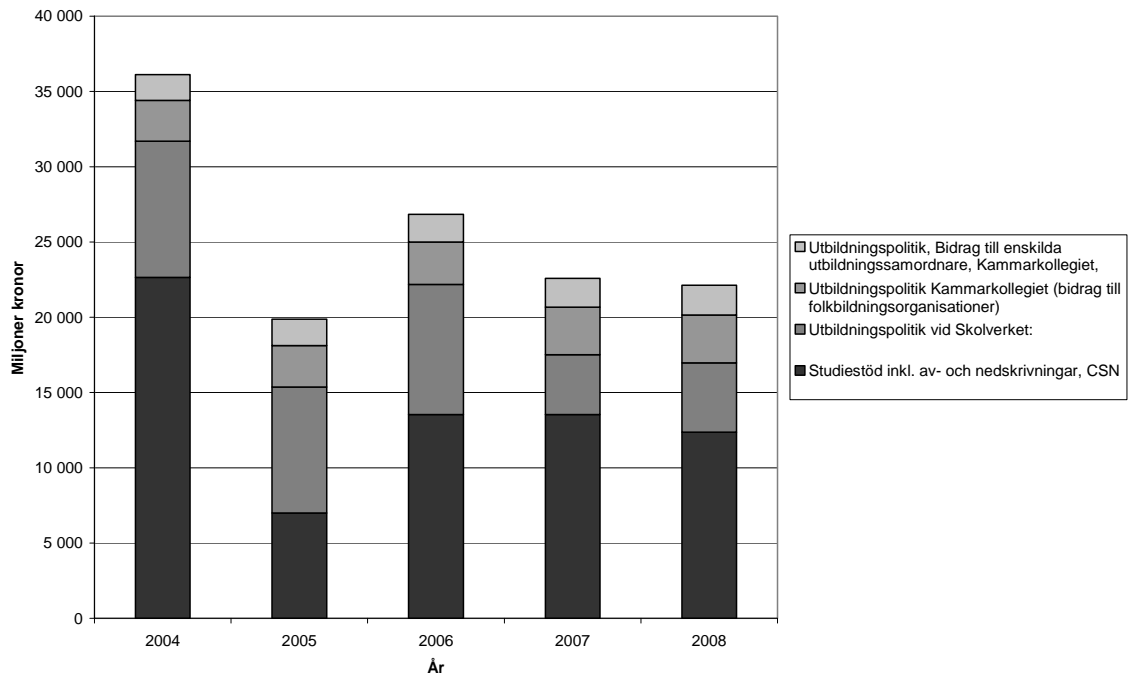
Diagram Bistånd m.m., migration och integration 2004 - 2008

Kostnaderna för bistånd, internationella bidrag, migration och integration ökade med 10,7 miljarder kronor eller 46 procent under perioden 2004–2008. Under 2006 ökade kostnaderna med 4,6 miljarder kronor till följd av bland annat att biståndsmålet höjdes från 0,88 till 1 procent av BNI och på grund av förändrade BNI-prognoser. I posten ingår även samarbete med Central- och Östeuropa och bidrag till utlandet utöver bistånd. Ökningen har skett på Bidrag till migration och integration som ökat med 39 procent mellan 2006 och 2007. Alla biståndsposter har ökat något under 2008, men trenden från fjolåret att den stora ökningen sker på Bidrag till migration och integration håller i sig, ökningen 2008 var 25 procent.

Utbildning och studiestöd

Diagram *Utbildning och studiestöd 2004 - 2008*

Kostnaden för utbildning och studiestöd har minskat med 12,7 miljarder kronor under perioden. Kostnaden för studiestöd, inklusive av- och nedskrivningar, har minskat med närmare 9 miljarder kronor eller 39,6 procent under förmånsperioden. Kostnaden för utbetalda studiestöd har ökat marginellt, men någon post motsvarande 2005 års återföring av reservation för lånefordringar som då gjorde att nettokostnaden för studiestöd minskade med 16 miljarder kronor har inte förekommit detta år. Återföringen under 2005 berodde bl.a. på ett lägre ränteläge som medförde att flera kunde betala sina skulder. För 2004 var kostnaderna beroende på kostnad för reservation av lånefordringar som då beräknats enligt en ny modell.

De studiestöd som når flest personer är studiehjälp och studiemedel. Dessa stöd är generella och rättighetsstyrda. Studiemedel kan dock lämnas med en högre bidragsdel, men i detta avseende är studiemedlet inte rättighetsstyrt.

Studiemedel består av studiebidrag och studielån och utgår till studerande i studiestödsberättigande utbildning.

Studiehjälpen består av studiebidrag, inackorderingstillägg och extra tillägg. Studiebidraget är generellt och lämnas normalt med 1 050 kronor per studiemånad för den som är mellan 16 och 20 år och studerar i en gymnasial utbildning inom gymnasieskola, folkhögskola, kommunal vuxenutbildning eller vissa andra utbildningar.

Antalet studerande med studiemedel har gått ned under hela femårsperioden.

Tabell Studerande med studiemedel

	Kvinnor	Kvinnor	Män	Män	Summa
	Antal	Procent	Antal	Procent	
2004	260 653	60	173 670	40	434 323
2005	257 018	60	171 511	40	428 529
2006	250 952	61	163 743	39	414 695
2007	252 363	61	159 923	39	412 286
2008	250 302	61	157 514	39	407 816

Källa: Centrala studiestödsnämnden

Tabell Studerande med studiemedel

	Studiebidrag och lån				Summa
	Kvinnor	Kvinnor	Män	Män	
	Antal	Procent	Antal	Procent	
2004	197 561	60	132 651	40	330 212
2005	189 697	60	126 684	40	316 381
2006	178 842	60	117 216	40	296 058
2007	173 311	61	111 339	39	284 650
2008	169 776	61	108 648	39	278 424

Källa: Centrala studiestödsnämnden

Tabellerna visar studerande med studiemedel 2004 till 2008. Studiemedel lämnas till studerande vid universitet och högskolor, vid godkända utbildningar utomlands och till studerande äldre än 20 år i gymnasiala utbildningar. Studiemedel består av studiebidrag och lån. Totalt fick 407 816 studerande studiemedel under 2008, vilket är en minskning med 4 470 studerande jämfört med 2007. Av dessa hade 278 424 studielån medan 129 392 studerande endast utnyttjade studiebidrag. Andelen studerande som vill sätta sig i skuld för att studera har minskat stadigt under den senaste femårsperioden. År 2008 fick 61 procent eller 250 302 kvinnor och 39 procent eller 157 514 män studiemedel. Fördelningen mellan andelen kvinnor och män som studerar med studiemedel har legat konstant de senaste tre åren. 2008.

Oförbrukade bidrag

Oförbrukade bidrag är en balanspost som visar mottagna bidragsintäkter som ska täcka framtida kostnader. Finansutskottet uttryckte i samband med 2006 års årsredovisning för staten intresse av en redovisning av utvecklingen av oförbrukade bidrag i staten. Den redovisas därför särskilt här.

Tabell Oförbrukade bidrag, inom- och utomstatliga 2004–2008*Miljoner kronor*

	2004	2005	2006	2007	2008
Universitet och högskolor	6 816	7 041	7 915	8 846	10 069
- inomstatliga	2 676	2 767	3 195	3 841	4 812
- utomstatliga	4 140	4 274	4 720	5 005	5 257
Länsstyrelser	1 106	1 503	2 216	2 553	2 253
- inomstatliga	1 006	1 395	2 128	2 496	2 190
- utomstatliga	100	108	88	57	63
Övriga	1 643	3 200	3 751	3 641	3 548
- inomstatliga	896	875	1 160	1 274	1 133
- utomstatliga	747	2 325	2 591	2 367	2 415
Summa	9 566	11 744	13 882	15 040	15 870
- inomstatliga	4 578	5 037	6 483	7 611	8 135
- utomstatliga	4 988	6 707	7 399	7 429	7 735

Tabellen visar att de oförbrukade bidragen totalt har ökat med 6,3 miljarder kronor eller med 66 procent under perioden 2004-2008.

De inomstatliga bidragen är medel som betalats från en annan statlig myndighet och i många fall redovisats mot anslag hos den betalande myndigheten, trots att de ännu inte förbrukats hos den mottagande myndigheten eller utbetalats till slutanvändare. Denna post ökade med 3,6 miljarder kronor eller 78 procent under perioden och uppgår vid utgången av 2008 till 8,1 miljarder kronor. Huvuddelen, 59 procent, av de inomstatliga oförbrukade bidragen finns hos universitet och högskolor. För universitet och högskolor är bidragen en del av finansieringen av forskning och utbildning. Den beloppsmässiga ökningen för universitet och högskolor under perioden är 80 procent och de står också för hela ökningen under 2008, då beloppet ökat med nära en miljard kronor eller 25 procent. De lärosäten som redovisar störst belopp är Lunds universitet, Uppsala universitet, Karolinska Institutet samt Sveriges lantbruksuniversitet, vilka också står för stora ökningar under 2008.

Länsstyrelserna står för 27 procent av de inomstatliga oförbrukade bidragen, en ökning från 22 procent 2004. Hos länsstyrelserna är det ofta fråga om medel som ska förmedlas som bidrag till olika regionala projekt. Övriga myndigheter redovisar 14 procent för 2008, en liten minskning från strax över 20 procent 2004. I

årsredovisningen för staten elimineras de inomstatliga bidragen när balansräkningen konsolideras, eftersom de inte motsvaras av någon förpliktelse i relation till någon utomstående motpart.

Oförbrukade bidrag från utomstatliga givare ökade med 2,7 miljarder kronor eller 55 procent mellan 2004 och 2008. De uppgår till 7,7 miljarder kronor. Här står universitet och högskolor för en ännu större del av mottagna medel, 68 procent. Deras andel har dock minskat från över 83 procent 2004. Det är exempelvis fråga om medel från forskningsstiftelser. Länsstyrelsernas oförbrukade bidrag från utomstatliga givare är förhållandevis obetydliga, medan övriga myndigheter redovisar 31 procent av medlen. Bland dessa kan nämnas Statens jordbruksverk och Vägverket. I not 51 till balansräkningen specificeras beloppet uppdelat per myndighet med kommentarer om ändamål.

Avgifter till och bidrag från EU

I detta avsnitt redovisas den svenska EU-avgiften och återflödet från EU-budgeten.

Kapitlet struktureras fr.o.m. 2008 års årsredovisning i två huvuddelar.

Den första delen beskriver avgiften till EU:s budget med dess beståndsdelar, beståndsdelarna i återflödet från EU-budgeten samt redovisar de senaste fem årens utfall för dessa poster uppdelat på tabeller för periodiserat utfall (enligt resultaträkningen) respektive kassamässigt utfall i överensstämmelse med statsbudgeten. Denna del beskriver hela flödet, oavsett till vilken programperiod medlen är hänförliga. I denna del beskrivs även de totala utgifterna på anslag finansierade med EU-medel, oavsett vilken programperiod utgifterna är hänförliga till. Denna del ger därmed en översikt över den totala påverkan av EU-medel på 2008 års räkenskaper.

I en andra ny del, beskrivs de medel som är hänförliga till den aktuella programperioden. Avgiften till EU:s budget redovisas inte här, utan syftet är att visa vilka medel från EU-budgeten som tillförts och hur dessa använts. Programperioden 2007-2013.

Redovisning av samtliga EU-medel

Avgiften till EU:s budget

Avgiften baseras på ett antal olika komponenter och Sverige tar emot EU-bidrag inom flera olika sektorer. Sverige har varje år sedan EU-inträdet betalat in mer i avgift till EU-budgeten än vad som har kommit tillbaka i form av bidrag från EU:s budget till svenska mottagare.

EU:s budget, dvs. utgifter och inkomster, upprättas med stöd av artikel 268 i fördraget om Europeiska unionen. Budgetens utgifter och inkomster skall balansera varandra och det är budgetens utgifter som styr nivån av inkomster. Inkomsterna finansieras huvudsakligen med s.k. egna medel, dvs. avgifter från medlemsstaterna vilka fastställs i fördragets artikel 269 och i rådets beslut om gemenskapernas egna medel (2000/597/EG, Euratom). En mindre del finansieras av övriga inkomster och utgörs bl.a. av eventuellt överskott från föregående år, gemenskapsskatter och gemenskapsavgifter, räntor på samt EES-ländernas bidrag.

Den totala avgiftens olika beståndsdelar kommenteras kortfattat nedan.

Tullavgifter

Handelstullar tas ut enligt den gemensamma tulltaxan vid handel med icke-medlemsländer. Dessa inkomster tillfaller gemenskapsbudgeten. Medlemsländerna får dock behålla 25 procent av intäkterna för att finansiera administrationskostnader.

Särskilda jordbrukstullar och sockeravgifter

Det tas också ut särskilda jordbrukstullar och en produktionsavgift för socker inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Dessa inkomster tillfaller gemenskapsbudgeten, med avdrag för finansiering av administrativa kostnader enligt samma procentsats som för tullavgifter.

Mervärdesskattebaserad avgift

Denna del av avgiften beräknas som en procentuell andel av den s.k. mervärdesskattebasen. Med mervärdesskattebas avses värdet på den samlade konsumtionen av varor och tjänster under ett år. Den nationella skattebasen korrigeras så att en enhetlig skattebas erhålls för alla medlemsländer. Avgiften baseras på en prognos på landets mervärdesskattebas för aktuellt budgetår. I efterhand revideras avgiften med hänsyn till utfallet för denna bas. Sedan 1999 görs dessutom en justering av innevarande års avgift enligt en uppdaterad prognos för avgiftsbasen. År 2002 reducerades det högsta tillåtna uttaget av momsavgiften från 1 procent till maximalt 0,75 procent av mervärdesskattebasen och från 2004 reducerades uttaget till maximalt 0,5 procent. Utfallet 2008 uppgick till 0,31 procent.

Avgift baserad på bruttonationalinkomsten

Denna del av avgiften beräknas som en procentuell andel av medlemslandets BNI beräknad till marknadspriser. BNI uttrycker värdet av de samlade inkomsterna som tillfaller ett land. Uttaget beräknas som en procentuell andel av gemenskapens samlade BNI mot bakgrund av återstående finansieringsbehov sedan övriga avgifter beräknats. BNI-avgiften korrigeras i efterhand då den prognostiserade avgiftsbasen ersätts med utfall. Sedan 1999 görs dessutom en justering av innevarande års avgift enligt en uppdaterad prognos för avgiftsbasen.

Storbritanniens budgetreduktion

Förenade kungariket har beviljats en nedsättning av sin avgift (budgetreduktion) som finansieras gemensamt av övriga medlemsländer. Beslutet om reduktionen togs med hänsyn till det brittiska nettobidraget. År 2002 reducerades Sveriges finansieringsansvar, enligt det senaste beslutet om egna medel, till 25 procent av den tidigare andelen.

Återflöde från EU-budgeten

De medel Sverige erhåller som återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från EG:s jordbruksfond och strukturfonderna men Sverige får också medel från bl. a. forsknings- och utvecklingsprogram. Nedan redogörs kortfattat för de olika fonderna. En stor del av återflödet går via statsbudgeten, en mindre del går direkt till olika myndigheters verksamhet och en del redovisas inte alls inom staten.

Jordbruksfonden

Huvuddelen av bidragen är jordbruksstöd inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Exempel är areal- och djurbidrag, trädesersättning och exportbidrag. Dessa bidrag finansieras av jordbruksfondens s.k. garantisektion (EUGFJ-garanti). En del av jordbruksfonden finansierar också insatser under strukturfonderna (EUGFJ-utveckling).

Strukturfonderna

Olika former av strukturstöd erhålls, t.ex. regional- och arbetsmarknadsstöd. Strukturfonderna är ett samlingsbegrepp för fyra fonder, Europeiska Socialfonden (ESF), Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF), Fonden för Fiskets Utveckling (FFU), Utvecklingssektionen vid EG:s Jordbruksfond (EUGFJ-utveckling).

Redovisning i resultaträkningen

I resultaträkningen för staten redovisas avgiften till EU under posten Transfereringar till utlandet (se vidare not 4 till resultaträkningen). Återflödet från EU redovisas under posten Intäkter av bidrag (se vidare not 3 till resultaträkningen).

Redovisningen i resultaträkningen är periodiserad, dvs. intäkter och kostnader redovisas det år de är hänförliga till. Kostnaden för EU-avgiften redovisas det år avgiften avser, med undantag för efterjusteringar som inte kunnat beaktas tidigare. Intäkt av EU-bidrag redovisas det år som stödet betalas ut till bidragsmottagarna, vilket motsvarar det år kostnaden uppstår. Det finns också vissa medel från EU, exempelvis forskningsstöd, som inte redovisas på statsbudgeten utan endast i resultaträkningen. Under 2008 tog universitet och högskolor samt övriga statliga myndigheter emot 799 miljoner kronor i bidrag från EU:s institutioner som enbart redovisas som intäkter av bidrag i resultaträkningen. I tabell nedan redovisas kostnaden för EU-avgiften under perioden 2004-2008. En jämförelse görs med de totala intäkterna av bidrag från EU.

Periodiserat utfall 2004-2008(Bidragen till EU)

Miljoner kronor	2004*	2005	2006	2007	2008	Förändring 2007/2008
Tullavgift	2 662	3 003	3 539	3 707	3 577	-130
Jordbruksavgifter	210	257	169	425	783	358
Momsbaserad avgift	3 420	3 113	4 227	4 475	4 323	-152
BNI-baserad avgift	16 452	18 893	17 723	17 512	21 960	4 448
Storbritannien-avgift	273	369	262	379	437	58
Summa EU-avgift netto[1]	23 017	25 635	25 920	26 498	31 080	4 582

Summa bidrag m.m.[2]	12 294	13 137	13 840	14 270	12 811	-1 459
Nettoflöde från statsbudgeten till EU	10 723	12 498	12 080	12 228	18 269	6 041

* Från 2004 har 2546 mnkr avseende BNI-avgiften periodiserats till 2003.

Sveriges kostnader för avgiften till EU ökade 2008 med 4 582 miljoner kronor. Den BNI-baserade avgiften står för merparten av ökningen med 4 448 miljoner kronor. Det beror främst på en extra inbetalning i december 2008 till följd av en justering av BNI-avgiften för åren 1995-2007. Jordbruksavgifterna har ökat med 358 miljoner kronor, vilket beror på avgiften till den tillfälliga fonden för omstrukturering av EU:s sockersektor.

Bidragen från EU minskade med 1 459 miljoner kronor 2008. En förklaring till minskningen är att man ännu inte rekviderat medel från EU när det gäller bidrag från EG:s social- och regionalfond för den nya programperioden 2007-2013 i någon större utsträckning. Nettoflödet till EU ökade 2008 med 6 041 miljoner kronor.

Redovisning på statsbudgeten

På statsbudgeten bruttoredo visas det återflöde som administreras av svenska myndigheter, dvs. betalningar från EU-kommissionen redovisas mot inkomsttitel, medan de utbetalningar som myndigheterna gör på kommissionens vägnar redovisas mot anslag på statsbudgetens utgiftssida. Dessa anslag återfinns inom flera olika utgiftsområden. Betalningar från EU-kommissionen redovisas samlat under inkomsttypen 6000 Bidrag m.m. från EU och specificeras på separata inkomstitlar. EU-avgiften redovisas under utgiftsområde 27, anslaget 93:1 Avgiften till Europeiska gemenskapen. Redovisningen på statsbudgeten är i dessa delar kassamässig. Sveriges mellanhanden med EU skiljer sig mellan jordbruksfondens garantisektion och strukturfonderna. Jordbruksfonden regleras den tredje vardagen i den andra månaden efter utbetalningsmånaden i Sverige. För strukturfonderna förskottas medlemsländerna en viss del av bidragen och därefter överförs medel löpande under programperioden¹. Slutlig reglering sker vid programperiodens slut.

I tabellen nedan sammanfattas det kassamässiga flödet mellan EU-budgeten och den svenska statsbudgeten under perioden 2004–2008.

¹ En programperiod omfattar sju år. Innevarande programperiod löper från 2007 till och med 2013.

Avgiften till och återflöde från EU

Miljoner kronor	2004	2005	2006	2007	2008	Förändring 2007/2008
Tullavgift	2 662	3 003	3 539	3 844	4 023	179
Jordbruksavgifter	210	257	169	425	783	358
Momsbaserad avgift	3 420	3 113	4 227	4 475	4 323	-152
BNI-baserad avgift	18 998	18 893	17 723	17 512	21 960	4 448
Storbritannien-avgift	273	369	262	379	437	58
Summa EU-avgift[1]	25 563	25 635	25 920	26 635	31 526	4 891
Bidrag från EUGFJ	8035	8946	8 890	9 841	8 994	-847
Bidrag från FFU	25	109	76	90	94	4
Bidrag från ERUF	1458	1381	1 212	1 130	464	-666
Bidrag från ESF	1915	1849	1 270	1 633	870	-763
Bidrag till trans.eur.nätv	91	300	194	187	348	161
Övriga bidrag från EG	31	7	799	155	265	110
Summa bidrag m.m.[2]	11 555	12 592	12 441	13 037	11 035	-2 002
Nettoflöde från statsbudgeten till EU	14 008	13 043	13 479	13 599	20 491	6 892

Avgiften ökade med 4 891 miljoner kronor medan bidragen från EU minskade med 2 002 miljoner kronor, vilket innebär att nettoflödet till EU ökade kassamässigt med 6 892 miljoner kronor. Den högre avgiften beror på en extra betalning som gjordes i december till följd av en justering av BNI-avgiften för åren 1995-2007. Minskningen av bidrag kan till största delen förklaras av att projekten tillhörande den nya programperioden för strukturfonderna inte kommit igång i så stor utsträckning ännu.

Övriga utgifter och bidrag kopplade till EU

Uppgifterna i tabellerna ger ingen helhetsbild av effekterna av EU-medlemskapet för statsbudgeten. Utöver de anslag som helt eller delvis finansieras av EU-bidrag, måste hänsyn tas till att det förekommer utgifter föranledda av den medfinansiering som staten står för. Medfinansieringen är en förutsättning för att medel från bl. a. strukturfonderna skall kunna utbetalas. Utgifterna för medfinansieringen avräknas mot anslag på statsbudgeten. Utgifter hänförliga till medlemskapet förekommer naturligtvis även under myndigheters förvaltningsanslag. Eftersom samarbetet inom EU är integrerat i den nationella verksamheten och utgifter för europeiskt samarbete

förekom redan före Sveriges anslutning 1995, är dessa mycket svåra att särskilja. Dessutom förekommer naturligtvis indirekta effekter, för såväl inkomster som utgifter, som inte går att beräkna exakt.

Anslag finansierade med EU-medel

Det finns olika anslag som helt eller delvis finansieras av EU. Utgifterna på anslag finansierade av EU-bidrag, som huvudsakligen utbetalas inom ramen för EU:s strukturfonder och jordbruksfonden, uppgick till knappt 11,3 miljarder kronor under 2008. Medel för att finansiera stöd från EU:s jordbruksfond och strukturfonder redovisas mot inkomsttitel när medlen inflyter från EU och uppgick till 11,0 miljarder kronor. Beroende på olika periodiseringseffekter och beslut skiljer sig utfallet på anslagen från vad som redovisats som bidrag från EU med 0,2 miljarder kronor.

Anslag finansierade med EG-medel

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2008
08	12:08	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	38
13	22:06	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000-2006	600
13	22:07	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013	68
19	33:05	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000-2006	513
19	33:06	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	187
22	36:05	Från EG-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	273
23	41:04	Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning	2
23	43:03	Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	6 987
23	43:04	Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	537
23	43:08	Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	69
23	43:13	Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten	7
23	44:02	Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 969
			11 250

Nedan redogörs för fyra betydande anslag knutna till EU:s jordbruksfond och strukturfonder.

Anslag finansierade av EG:s jordbruksfond

Anslaget 43:3 Gårdsstöd och djurbidrag

Från anslaget utbetalas gårdsstöd, handjursbidrag och mjölkbidrag samt bidrag från EU för bekämpande av djursjukdomar. Gårdsstöd och djurbidrag utgör den största andelen av direktstöden till jordbruket. Gårdsstöd betalas ut till brukare med stödrätter, vilka motsvarar den brukade arealen för 2008.

Anslaget 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Från anslaget utbetalas medel motsvarande EU:s finansiering av strukturstöd och miljöersättningar med anknytning till jordbruket som redovisas under anslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.

Anslag finansierade av EG:s Strukturfonder

Anslaget 22:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013

Europeiska socialfonden (ESF) har funnits och verkat i Europa i över 40 år. Europeiska socialfonden är EU:s främsta verktyg för att förverkliga den europeiska sysselsättningsstrategin. Anslaget ska finansiera projekt som är inriktade på åtgärder som underlättar möjligheterna att få arbete, skapar lika förutsättningar för arbetskraften och medverkar till kompetensutveckling.

Anslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) skapades 1975 och är det viktigaste instrumentet för gemenskapens regionalpolitik. Målet med fonden och anslaget är att bidra till att avhjälpa regional obalans genom att delta i utvecklingen och strukturanpassningen av regioner som utvecklas långsammare och i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång.

Redovisning av EU-medel för programperioden 2007-2013

Detta delavsnitt utgör underlag för regeringens intygande avseende EU-medel.

Intygande avseende EU-medel

Regeringens intygande avseende EU-medel innehåller en årlig räkenskapsammanställning över medel mottagna från EU:s budget för den aktuella programperioden samt en redogörelse för hur dessa medel har använts. Med EU-medel avses här de medel från EU-budgeten som avser programperioden 2007-2013 eller som ingår i det finansiella perspektivet för perioden 2007-2013. Dessa medel redovisas i sin helhet brutto på statsbudgeten, inkomsterna på inkomstitlar och

utgifter på anslag. Berörda inkomstitlar och anslag är i princip i sin helhet separata för de olika programperioderna.

I resultaträkningen kan dock periodiseringen av kostnader och intäkter avvika från den kassamässiga redovisningen på statsbudgeten. I dessa fall uppkommer även fordrings- eller skuldposter i balansräkningen. För att ge en mer fullständig bild av förbrukningen av medel har utöver redovisningen på statsbudgeten även sammanställts en resultat- och balansräkning i sammandrag för de medel som avses. Den har tagits fram utifrån särskilda underlag från de myndigheter som redovisat på berörda inkomstitlar och anslag under året.

Ansvarsfördelningen inom den svenska statsförvaltningen

Som kompletterande information i samband med intygandet kommer regeringen att göra en beskrivning av ansvarsfördelningen inom den svenska statsförvaltningen.

Räkenskapssammanställning av EU-medel

Resultaträkning

Resultaträkningen visar i sammandrag återflödet från EU-budgeten och dess användning. Redovisningen görs i periodiserade termer, dvs. kostnaderna och intäkterna redovisas det år de är hänförliga till.

Tabell Resultaträkning avseendet kostnader/intäkter tillhörande programperioden 2007-2013

<i>Miljoner kronor</i>	2008
Kostnader för personal	- 31
Kostnader för lokaler	- 10
Övriga driftkostnader	- 62
Intäkter av bidrag från EU m.m..	10 107
Lämnade bidrag,	
- Jordbruksstöd	- 8 812
- Regionala utvecklingsfonden	- 181
- Övrigt	- 44
Nettointäkt	967

Eftersom 2008 är det första år för vilket denna typ av redovisning görs, saknas jämförelsetal för 2007.

Intäkter – återflöde från EU-budgeten

De intäkter som redovisas avser till övervägande del medel från jordbruksfonden för finansiering av gårdsstöd och andra stöd till jordbruket. Jordbruksverket redovisar intäkter på 9 907 miljoner kronor. Huvuddelen av beloppet avser gårdsstöd för 2008 och omkring en femtedel avser medel från landsbygdsfonden.

Förutom Jordbruksverket redovisar Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (ESF-rådet) bidrag från socialfonden med 195 miljoner kronor. Mindre belopp redovisas av Fiskeriverket, Verket för näringslivsutveckling och Migrationsverket.

Kostnader – användningen av de medel som erhållits från EU-budgeten

Statens jordbruksverk redovisar kostnader med 8 812 miljoner kronor, till största delen för gårdsstöd och i övrigt främst medel enligt landsbygdsprogrammet.

Utöver jordbruksverket redovisar Verket för näringslivsutveckling kostnader på 181 miljoner kronor bidrag till företag, myndigheter och övriga organisationer m.m. finansierade från regionala utvecklingsfonden.

ESF-rådet redovisar lämnade bidrag finansierade från europeiska socialfonden med 30 miljoner kronor. Statens jordbruksverk, Migrationsverket och ESF-rådet redovisar administrativa kostnader finansierade med EU-medel med 104 miljoner kronor. Dessutom redovisar, Fiskeriverket, Länsstyrelsen i Jämtlands län samt Migrationsverket lämnade bidrag med mindre belopp.

Balansräkning

Balansräkningen visar i sammandrag fordringar och skulder avseende medel från EU-budgeten och dess användning, baserat på vad berörda myndigheter tagit upp i sina årsredovisningar samt kompletterande information.

**Balansräkning för EU-medel som
hör till programperioden 2007-2013**

Miljoner kronor	2008-12-31
Övriga fordringar	7 562
Periodavgränsningsposter	10
Summa tillgångar	7 572
Nettoförmögenhet	5 730
Leverantörsskulder	1
Övriga skulder	15
Förutbetalda intäkter	283
Oförbrukade bidrag	1 543
Summa skulder och kapital	7 572

Eftersom 2008 är det första år för vilket denna typ av redovisning görs, saknas jämförelsetal för 2007.

Fordringar

Fordringarna avser främst Statens jordbruksverks fordringar på garantifonden för i första hand gårdsstöd utbetalt i slutet av 2008 med 7 042 miljoner kronor samt fordran på landsbygdsfonden.

Skulder och eget kapital

Skulderna avser oförbrukade bidrag på 1 543 miljoner kronor, främst i form av förskott från landsbygdsprogrammet med 1 400 miljoner kronor. Verket för näringslivsutveckling redovisar förutbetalda intäkter från regionala utvecklingsfonden med 254 miljoner kronor.

Redovisning på statsbudgeten

Redovisningen på statsbudgeten görs i kassamässiga termer, dvs. under den period då betalning sker. Nedanstående tabell skiljer sig därför från resultaträkningen för de EU-medel avseende programperioden 2007-2013 som presenterats ovan.

Utfall anslag/inkomsttitlar tillhörande programperioden 2007-2013		2008
Anslag		
081208	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	10 029
132207	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013	68 113
193306	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	186 602
234303	Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	6 987 279
234304	Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	536 780

234308	Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	7 997
234313	Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten	6 500
234402	Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 830 510
Summa anslag		9 633 810
Inkomsttitlar		
6111	Gårdsstöd	6 276 207
6113	Övriga interventioner	126 059
6114	Exportbidrag	105 817
6115	Djurbidrag	324 590
6116	Offentlig lagring	20 394
6118	EU:s landsbygdsfond 2007-2013	1 806 592
6119	Övriga bidrag från EU:s jordbruksfonder	216 422
6213	Bidrag från EG:s fiskefond perioden 2007-2013	35 832
6313	Bidrag från EG:s regionalfond perioden 2007-2013	272 003
6413	Bidrag från EG:s socialfond perioden 2007-2013	195 161
6911	Övriga bidrag från EG	3 523
6912	Stöd till sockernäringen	259 955
Summa inkomsttitlar		9 642 555
Netto anslag/inkomsttitlar		-8 745

Inkomster

Inkomsterna avser främst gårdsstöd och förskottsmedel från EU:s landsbygdsfond som liksom övriga jordbruksstöd ovan (6111-6119) redovisas av Statens jordbruksverk.

Bidrag från fiskefonden redovisas av Fiskeriverket. Bidrag från regionalfonden redovisas av Verket för näringslivsutveckling och Länsstyrelsen i Jämtlands län. Bidrag från socialfonden redovisas av ESF-rådet. Stöd till sockernäringen redovisas av Statens jordbruksverk.

Utgifter

Utgifterna på anslag avser i första hand gårdsstöd och djurbidrag samt åtgärder för landsbygdens miljö och struktur som redovisas av Statens jordbruksverk. Även utgifterna för intervention och exportbidrag redovisas av Statens jordbruksverk.

I övrigt är det i första hand Verket för näringsutveckling som redovisar stöd från regionala utvecklingsfonden. ESF-rådet redovisar stöd från socialfonden.

Skillnad mot tabellen i föregående avsnitt

Skillnaden i jämförelse med tabellen i föregående avsnitt beror på att den tabellen även innehåller medel för den föregående programperioden.

De viktigaste skillnaderna är på inkomstsidan bidrag från socialfonden med 675 miljoner kronor som hör till programperioden 2000-2006 samt bidrag till transeuropeiska nätverk med 348 miljoner kronor.

På utgiftssidan är de viktigaste skillnaderna bidrag från socialfonden för perioden 2000-2006 med 600 miljoner kronor, bidrag från europeiska regionala utvecklingsfonden med för samma period med 513 miljoner kronor samt stöd till transeuropeiska nätverk med 273 miljoner kronor.

Bilaga 1 Ordlista

Anläggningstillgång

Tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Det är avsikten med innehavet, och inte tillgångens natur, som är avgörande för om tillgången ska klassificeras som anläggningstillgång eller omsättningstillgång. Med stadigvarande menas, när det gäller maskiner, inventarier m.m., att tillgångens ekonomiska livslängd uppgår till lägst tre år. Anläggningstillgångar delas upp i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar.

Anskaffningsvärde

Utgiften för en tillgångs köp eller tillverkning. I anskaffningsvärdet ska räknas in samtliga kostnader för att få tillgången på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen.

Anslag

Utgiftspost på statsbudgeten som riksdagen fattar beslut om. Riksdagens anslagsbeslut innebär att regeringen bemyndigas att under viss tid och under vissa villkor använda anvisade medel till de av riksdagen angivna ändamålen. Anslaget anvisas av riksdagen till regeringen. Därefter tilldelar regeringen anslagsmedel till myndigheter. Anslag kan av regeringen underindelas i anslagsposter och delposter.

Anslagsbehållningar

Ej utnyttjade anslagsmedel på och ram- och reservationsanslag vid budgetårets slut utgör utgående anslagsbehållning, sedan hänsyn tagits till eventuell begränsning i möjligheten att anslagsspara. Totalt tilldelade medel beräknas som summan av anvisade medel enligt statsbudgeten för ett aktuellt budgetår och kvarstående medel från tidigare år, s.k. ingående anslagsbehållningar. De tilldelade medlen kan förändras under budgetåret, dels genom på tilläggsbudget anvisade eller minskade medel, dels genom indragningar enligt regeringsbeslut. I budgetpropositionen och vårpropositionen görs för de kommande åren en prognos över förändringen av anslagsbehållningar. Detta redovisas under posten Minskning av anslagsbehållningar.

Anslagskredit

Ett tillåtet överskridande på ett ramanslag som förs över till kommande budgetår. Se vidare *ramanslag*.

Anslagssparande

Outnyttjade medel på ramanslag, som inom vissa gränser får överföras till kommande budgetår. Se vidare *ramanslag*.

Anslagstyp

Det kan förekomma tre typer av anslag i statsbudgeten. Se vidare *ramanslag*, *reservationsanslag* respektive *obetecknat anslag*. Under ett antal år har antalet ramanslag ökat successivt och på 2008 och 2009 års statsbudget förekommer enbart ramanslag.

Ansvarsförbindelser

Förpliktelser som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras, eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller ej.

Ansvarsförbindelser redovisas ”inom linjen” i (i anslutning till) balansräkningen, dvs. de tas inte med i balansräkningens beloppskolumner och räknas inte in i balanssumman. Garantiåtaganden utgör de största ansvarsförbindelserna i staten.

Avgift

Ersättning som betalas för en direkt motprestation.

Avräkning med statsverket

En post i statliga myndigheters balansräkning som omfattar de ekonomiska relationer som myndigheterna har med statsverket. Med statsverket menas här en tänkt modern myndighet eller central statlig funktion (jfr moderbolag i en koncern). Posten utgör ett saldo mellan hur mycket myndigheterna har redovisat mot anslag och inkomstitlar respektive statens centralkonto i Riksbanken.

Avräkning mot statsbudgeten

Myndigheternas redovisning mot anslag och inkomstitlar, dvs. de utgifter myndigheterna har redovisat mot anslag respektive de inkomster de har redovisat mot inkomstitel.

Avräkning mot statens centralkonto

Myndigheternas betalningar från/till statens centralkonto i Riksbanken (tidigare benämnt statsverkets checkräkning), dvs. hur mycket medel myndigheterna har tagit i anspråk respektive tillfört statens centralkonto.

Avsättning

Post på balansräkningens skuldsida för förpliktelser som är osäkra till belopp och/eller tidpunkt då de ska infrias. Detta till skillnad från poster som redovisas som skulder, som i princip är säkra med avseende på såväl belopp som tidpunkt för infriande.

Balansomslutning

Summan på vardera sidan av en balansräkning. Tillgångs- och skuldsidans summor är lika stora.

Balansräkning

Dokument i årsredovisningen som visar den redovisande enhetens ekonomiska ställning på bokslutsdagen, uttryckt i tillgångar, skulder och kapital.

Beredskapstillgång

Tillgång som innehåller för civilt eller militärt beredskapsändamål. Tillgångar för civilt beredskapsändamål kan utgöras av t.ex. läkemedel och räddningsutrustning.

Bidrag

Ersättning som lämnas eller mottas utan direkt motprestation. I statlig redovisning sammanfaller begreppet vanligen med transferering.

Bokföringsmässiga grunder

Princip som innebär att inkomster och utgifter hänförs (periodiseras) till den räkenskapsperiod de hör till. Avgörande är när prestationen utförs eller när resursförbrukning sker, inte när den faktureras eller regleras likvidmässigt.

Bokfört värde

Det värde som en tillgång eller skuld är upptagen till i balansräkningen. Det kan avvika från t.ex. marknadsvärdet eller anskaffningsvärdet. Bokfört värde benämns i vissa sammanhang som redovisat värde.

Bruttobudgetering

Budgeteringsmetod som innebär att inkomster och utgifter budgeteras och redovisas var för sig på statsbudgetens inkomst- och utgiftssida även om samma ändamål avses. Motsatsen är nettobudgetering, vilket innebär att endast skillnaden mellan inkomster och utgifter tas upp på inkomst- eller utgiftssidan. Motivet till att inkomster och utgifter budgeteras och redovisas brutto är att det ska ge en tydligare bild av statens ekonomi och underlätta förståelsen av statsbudgeten.

Bruttonationalinkomst (BNI)

Bruttonationalprodukten justerad för faktorinkomster, t.ex. löner till och från utlandet.

Bruttonationalprodukten (BNP)

Värdet av alla varor och tjänster som produceras i ett land under ett år.

Bruttoredovisning

Redovisningsmetod som innebär att inkomster och utgifter, intäkter och kostnader eller tillgångar och skulder redovisas var för sig, dvs. ej kvittas mot varandra. Motsatsen är nettoredovisning, vilket innebär att endast skillnaden mellan respektive begreppspar redovisas, dvs. de kvittas mot varandra. När det gäller principen för statsbudgeten används begreppet bruttobudgetering.

Budgeteringsmarginal

Skillnaden mellan statens utgiftstak och de takbegränsade utgifterna i statsbudgeten och ålderspensionssystemet. Denna marginal utgör en buffert för högre utgifter än beräknat. Under den period som utgiftstaket omfattar kan såväl den samhällsekonomiska utvecklingen som konsekvenserna av redan fattade beslut bli annorlunda än vad som förväntats. Det kan t.ex. bero på högre arbetslöshet, lägre BNP-tillväxt eller högre utgifter till följd av beteendeförändringar. Utgiftstaket är nominellt och ska inte ändras till följd av förändrade tillväxtförutsättningar.

Budgetsaldo

Budgetsaldot är lika med statsbudgetens inkomster minus statsbudgetens utgifter inklusive Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost. Budgetsaldot är, sedan 1997, per definition lika med statens lånebehov med omvänt tecken. Se även *statens lånebehov*.

Budgetunderskott

Ett negativt saldo i statsbudgeten, dvs. utgifterna är större än inkomsterna. Ett budgetunderskott är per definition lika med statens lånebehov.

Börsvärde

Det värde som aktier och andra värdepapper värderas till på t.ex. Stockholmsbörsen.

CSA-avtal

En metod för att reducera kreditrisker (Credit Support Annex). CSA-avtal innebär att motparterna överför säkerheter i form av kontanter eller värdepapper när marknadsvärdet på en swap (se vidare *skuldbytesavtal*) ändras. När valutaupplåning

skapas via swappar uppstår kreditrisker, då den fasta räntan som Riksgäldskontoret (RGK) mottar i ränteswappen betalas av ett privat företag. Om räntorna faller stiger marknadsvärdet på swappen, vilket leder till en fordran på motparten. För att reducera kreditrisker använder RGK CSA-avtal.

Dagslån

Lån som tas på dagslåne marknaden, från den ena dagen till den andra, för att täcka en tillfällig brist på pengar, dvs. ”pengar över natten”.

Derivatinstrument

Ett samlingsnamn för ett flertal olika finansiella instrument som bl.a. används av Riksgäldskontoret för att hantera kurs- och ränterisker avseende statsskulden. Vanliga derivatinstrument är optioner, terminer och skuldbytesavtal (eng. swaps).

Effektivitetsrevision

Den del av Riksrevisionens revision som innefattar granskning av statliga åtaganden, myndigheter och verksamheter från effektivitetssynpunkt. Granskningen ska främja ett effektivt verkställande av politiska beslut och användande av skattemedel.

Eget kapital

Skillnaden mellan det bokförda värdet av tillgångarna och skulderna i en balansräkning, dvs. nettoförmögenheten eller kapitalbehållningen. Det egna kapitalet i ett företag består av det kapital som ägarna satsat med tillägg för vinster och avdrag för förluster som stannat i företaget.

Ekonomisk händelse

Alla förändringar i storleken och sammansättningen av statens/myndighetens tillgångar, skulder eller kapital. Dessa förändringar beror på statens/myndighetens ekonomiska relationer med omvärlden, såsom in- och utbetalningar samt uppkomna fordringar och skulder. Ekonomisk händelse kan jämföras med begreppet affärshändelse som används i näringslivet.

Eliminering

Ett moment i upprättandet av en konsoliderad redovisning/koncernredovisning. I statens årsredovisning innebär eliminering att fordringar och skulder samt transaktioner mellan myndigheter och affärsverk liksom därmed sammanhängande orealiserade vinster tas bort för att ge en rättvisande bild av ”statens” resultat och ekonomiska ställning.

Finansiell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som utgörs av t.ex. aktier, andra andelar och obligationer där syftet med innehavet är varaktigt.

Finansiellt sparande

Skillnaden mellan reala inkomster och reala utgifter för respektive sektor i nationalräkenskapssystemet. Den offentliga sektorns finansiella sparande, dvs. sparandet för staten, kommunerna och ålderspensionssystemet, är ett viktigt mått i den ekonomiska politiken.

Finansieringsanalys

Dokument i årsredovisningen som visar tillförda och använda medel i verksamheten. I statens årsredovisning visas hur statens likvida ställning på total nivå, dvs. den s.k. nettoupplåningen, har förändrats under året, fördelat på avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter.

Fordringar

Post på balansräkningens tillgångssida. Fordringar delas upp på kortfristiga och långfristiga. Kortfristiga fordringar är fordringar som förfaller inom ett år. Långfristiga fordringar utgörs av fordringar som förfaller efter mer än ett år.

Futures

Terminskontrakt med daglig resultatavräkning av vinster och förluster. En termin är ett finansiellt instrument baserat på avtal mellan två parter om köp och försäljning av en tillgång. Se vidare *derivatinstrument*.

Förutbetalld intäkt

Fakturerings eller inbetalning som bokförts under året, men som avser varor eller tjänster som ännu inte levererats till kunden. Beloppet bokförs som skuld i bokslutet för att intäktsbokföras kommande år när prestation utförs.

Förutbetalld kostnad

Utgifter som blivit fakturerade och bokförts under året men som avser kommande år. Exempel är hyror som ofta betalas kvartalsvis i förväg. Sådana utgifter tas upp som fordringsposter i bokslutet för att kostnadsbokföras då prestation utförs.

God redovisningssed

Begrepp som inom staten kan beskrivas på följande sätt: Lagar, förordningar, övriga regeringsbeslut samt av ESV utfärdade föreskrifter och allmänna råd ger uttryck för god redovisningssed. En förutsättning för att ovanstående beslut och regler kan anses

uttrycka god redovisningssed är att dessa är generella och långsiktiga för myndigheterna. Redovisningsreglerna är på vissa punkter allmänt hållna och myndigheterna måste göra en utfyllande tolkning. En sådan utfyllande tolkning bör lämpligen ha en förankring i faktisk förekommande redovisning och alltså ge uttryck för en redovisningssed hos myndigheterna. Denna redovisningssed bör vara förenlig med syftet med redovisningsreglerna och grundläggande redovisningsprinciper. Bokföringsskyldigheten inom staten ska fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed.

Immateriell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som saknar fysisk substans. Det är huvudsakligen utgifter för utveckling samt licenser för dataprogram och liknande rättigheter som tas upp (aktiveras) som immateriella anläggningstillgångar i balansräkningen. En av förutsättningarna för att aktivera dessa utgifter är att de beräknas bli av väsentligt värde för verksamheten under kommande år.

Inbetalning

Ekonomisk händelse som avser själva betalningstransaktionen, dvs. när ersättning fås. Den kan avvika från tidpunkten för intäkt eller inkomst.

Indragning

Åtgärd enligt 8 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten, enligt vilken regeringen får besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas. I lagen och i anslagsförordningen (1996:1189) finns ytterligare regler om indragningar.

Inkomst

En ekonomisk händelse genom vilken ett värde av finansiell natur tillförs myndigheten. Till skillnad från intäkt kan inkomst avse flera redovisningsperioder och behöver inte öka myndighetens/statens nettoförmögenhet. Begreppet har betydelse främst i samband med redovisning på statsbudgeten.

Inkomsttitel

Post på statsbudgetens inkomstsida där myndigheten redovisar inkomster som den inte själv får disponera. Det rör sig om sådana statsinkomster som inte är specialdestinerade för en viss verksamhet utan kan finansiera vilka utgifter som helst.

Inleverans

Att mot inkomsttitel och/eller till statens centralkonto i Riksbanken redovisa respektive betala medel som inte får behållas av myndigheten. Vanligen avser det

inbetalning av skatter, överskott från verksamheten, offentligrättsliga avgifter eller andra medel.

Interna mellanhavanden

Transaktioner och andra poster (fordringar, skulder m.m.) inom t.ex. en koncern. I årsredovisningen för staten avses transaktioner och andra poster mellan de myndigheter m.fl. som ingår i den beslutade avgränsningen av staten.

Intäkt

Det bruttoinflöde av ekonomiska fördelar eller servicepotential som uppstår i den ordinarie verksamheten under en period och som ökar myndighetens/statens nettoförmögenhet. I relation till begreppet inkomst kan intäkt ses som inkomsten hänförd till den tidsperiod under vilken den har upparbetats eller blivit intjänad, dvs. periodiserad inkomst.

Invärdering

Att i balansräkningen värdera och redovisa tillgångar och skulder som tidigare inte tagits upp.

Termen används även i bemärkelsen att invärdera äldre garantier i den nya garantimodellen.

Kapitalandelsmetoden

En av flera metoder för att konsolidera dotter- och intresseföretag. Inom staten konsolideras såväl dotter- som intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden. Metoden innebär att andelarnas redovisade värde ökas respektive minskas i samma grad som det egna kapitalet i dotter- respektive intresseföretaget ändras.

Ökningen/minskningen redovisas som en intäkt/kostnad i resultaträkningen under raden resultat från andelar i dotter- och intresseföretag hos innehavaren av andelarna.

Kassamässig avräkning

Avräkningsprincip som innebär att redovisning/avräkning mot statsbudgetens anslag och inkomstitlar görs vid betalningstillfället.

Kassamässig korrigerings

Skillnaden mellan å ena sidan saldot mellan anslag och inkomstitlar på statsbudgeten och å andra sidan saldot mellan ut- och inbetalningar på statens centralkonto i Riksbanken (SCR).

Anslag avräknas utgiftsmässigt eller fr.o.m. 2009 även kostnadsmässigt, med undantag för transfereringsanslagen. Detta kan leda till kassamässiga korrigerings mellan månader och år, om tidpunkten för avräkning av anslag inte sammanfaller

med betalningstidpunkten. För anslag kopplade till ett räntekonto, vilket gäller de flesta förvaltningsanslag, uppstår korrigeringen som skillnaden mellan anslagsbelastningen och utbetalning av medel från SCR till myndigheternas räntekonton, som redovisas under Riksgäldskontorets nettoutlåning. Utbetalningar för verksamheten görs sedan från räntekontot, vilket redovisas kassamässigt mot statsbudgeten (Riksgäldskontorets nettoutlåning) och inte ger upphov till någon kassamässig korrigeringspost.

Vidare förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar och vice versa, vilket leder till kassamässiga korrigeringsposter. Utfallet av den kassamässiga korrigeringen räknas fram residualt (som en restpost), men vissa delposter kan urskiljas och även prognostiseras.

Konsoliderad bruttoskuld

De samlade skulderna i staten, landstingen, kommunerna samt AP-fonderna minskade med de fordringar de olika delarna i den offentliga sektorn har på varandra.

Konsolidering

Att upprätta en koncernredovisning. Koncernbalansräkning, koncernresultaträkning och noter ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av ställningen och resultatet hos de företag (i årsredovisningen för staten: myndigheter) som omfattas av koncernredovisningen. Att konsolidera innebär att lägga samman de ingående enheterna och eliminera mellanhavanden mellan enheterna.

Konvergenskrav

De krav som en medlemsstat i EU måste uppfylla för att bli medlem i tredje etappen av den ekonomiska och monetära union (EMU), dvs. EU:s valutaunion, som trädde i kraft den 1 januari 1999.

Kostnad

Minskning av ekonomiska fördelar eller servicepotential under en period i form av förbrukning av tillgångar eller skuldsättning som påverkar myndighetens/statens nettoförmögenhet. I relation till begreppet utgift är kostnaden värdet av de resurser som förbrukas, eller utgiften hänförd till denna period, dvs. en periodiserad utgift.

Löptid

Den period under vilken en skuldförbindelse gäller.

Medgivet överskridande

Rättighet att överskrida ett anvisat anslag. Medgivet överskridande förekommer i samband med ramanslag,. Se vidare *ramanslag*.

Nettoförmögenhet

Skillnaden mellan statens tillgångar och skulder. Om statens skulder är större än tillgångarna innebär det att nettoförmögenheten är negativ. I näringslivet motsvaras nettoförmögenheten av eget kapital.

Nettokostnad för statsskulden

Kostnad för förvaltning av statsskulden, enligt Riksgäldskontorets (RGK) definition. I nettokostnad för statskulden ingår finansiella kostnader och intäkter i RGK:s in- och utlåningsverksamhet.

Nettoskudsättning

Nettot av räntebärande avsättningar och skulder minus finansiella (räntebärande) tillgångar inklusive likvida medel.

Obetecknat anslag

Anslagstyp som innebär att beloppet inte får överskridas och att outnyttjade medel inte får användas under kommande budgetår. Anslagstypen har använts främst då det redan när anslaget beviljas står klart hur stort belopp som kommer att betalas ut, t.ex. för specificerade bidrag. För närvarande förekommer inga obetecknade anslag på statsbudgeten.

Omsättning

Ett företags totala försäljning under en viss period (exklusive moms). I staten avses vanligen de totala intäkterna från skatter (på myndighetsnivån anslag), försäljning, bidrag och andra intäkter.

Omsättningstillgång

Tillgång (i balansräkningen) som inte är anläggningstillgång, dvs. som inte är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

Option

Ett finansiellt instrument som ger rätten att köpa eller sälja en underliggande vara vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även *Termin*.

Optoverksamhet

Infrastruktur för tele- och datakommunikation.

Periodavgränsningspost

Skuld- eller fordringspost som är nödvändig för att åstadkomma en riktig periodisering av utgifter eller inkomster vid avslutningen av en redovisningsperiod. I årsredovisningen för staten består periodavgränsningsposterna av upplupna och förutbetalda kostnader respektive intäkter samt oförbrukade bidrag. Dessa poster gör det möjligt att bestämma räkenskapsårets intäkter och kostnader.

Periodisering

Fördelning av utgifter och inkomster till den period då resursen förbrukats (kostnad) eller då prestationen utförts (intäkt).

Politikområde

En indelningsgrund för statens verksamhet i den statliga budgetprocessen. Statens verksamhet delades för 2008 in i 48 politikområden. Indelningen i politikområden är verksamhetsorienterad. Till skillnad från utgiftsområdesindelningen ingår även icke anslagsfinansierad verksamhet i politikområdena. Politikområdena avskaffas fr.o.m. 2009.

Premieobligation

Typ av obligation utgiven av staten (Riksgäldskontoret). Den utgör en kombination av en obligation och en lottsedel och ränta betalas ut i form av vinster.

Primärt budgetsaldo

Statsbudgetens saldo exklusive statsskuldräntor.

Ramanslag

Anslagstyp som innebär att kvarvarande medel får överföras till påföljande år som anslagssparande och att anslaget får överskridas genom utnyttjande av anslagskredit. Storleken på tillåtet anslagssparande och anslagskredit är begränsad genom generella regler och särskilda beslut.

Realekonomiska termer

Begreppsapparat för att beskriva och analysera exempelvis den statliga resursförbrukningen. Redovisning i realekonomiska termer innebär att resursförbrukningen delas in i t.ex. transfereringar, investeringar och konsumtion. Den realekonomiska informationen är en del av informationen i de statliga

inrapporteringskoderna (S-koderna) och ligger till grund för t.ex. beräkningen av sektorn staten i nationalräkenskaperna.

Realränteobligation

En inflationsskyddad obligation som ges ut av staten (Riksgäldskontoret). Värdeutvecklingen är knuten till konsumentprisindex.

Refinansieringsrisk

Avser risken för högre upplåningskostnader när lån förfaller och ska förnyas vid ett ofördelaktigt ränteläge.

Regressrätt

Rätt för den som erlagt ett belopp att kräva detta av annan, som ytterst ska stå för betalningen. Exempel: borgensmans rätt att av huvudgäldenären få vad han betalat.

Reservationsanslag

Anslagstyp som innebär att beloppet inte får överskridas, men där outnyttjade medel, utgående reservation, får föras över till nästa budgetår, s.k. ingående reservation. Reservationen får användas av myndigheten högst två år efter det att anslaget senast var uppfört på statsbudgeten. Regeringen har dispositionsrätt ytterligare ett år. Om myndigheten behöver använda reservationen under ett tredje år måste regeringens medgivande inhämtas. För närvarande finns inga reservationsanslag på statsbudgeten.

Resultat före och efter skatt

Ett företags resultat innan avdrag gjorts för skatt respektive efter det att skatt på eventuell vinst dragits av.

Resultaträkning

Dokument i årsredovisningen som i sammandrag visar räkenskapsårets samtliga intäkter och kostnader. I resultaträkningen kan man utläsa vilken typ av intäkter och kostnader som förekommit under räkenskapsåret. Genom att intäkter och kostnader summeras visar resultaträkningen hur verksamheten har förändrat kapitalet, vilket i årsredovisningen för staten framgår av posten ”årets över- eller underskott”.

Revisionsberättelse med invändning

Revisionsberättelse med invändning lämnas om Riksrevisionen funnit väsentliga fel i en årsredovisning, underliggande redovisning eller ledningens förvaltning. En revisionsberättelse med invändning åtföljs alltid av en revisionsrapport.

Revisionsberättelse med upplysning

Revisionsberättelse med upplysning lämnas om Riksrevisionen anser att mottagaren behöver få information om väsentliga uppgifter. Upplysningen ska inte innehålla sådan information att den kan tolkas som en invändning.

Räkenskapsår

Den period som en årsredovisning omfattar vilken normalt utgörs av 12 månader. Statens räkenskapsår sammanfaller med kalenderår.

Räntabilitet på eget kapital

Ett företags avkastning på det kapital ägarna satsat.

Rättvisande bild

Årsredovisningens delar ska ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och den ekonomiska ställningen. I normalfallet förutsätts att information som lämnas med tillämpning av god redovisningssed också ger en rättvisande bild. I speciella fall kan det behövas tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild.

Rörelseresultat

Det resultat (i ett företag) som kan utläsas ur resultaträkningen innan hänsyn tagits till finansiella poster, extraordinära poster samt bokslutsdispositioner och skatt.

Skuld

En befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars reglering förväntas leda till ett utflöde av resurser. Skulderna i statens balansräkning visar statens förpliktelser mot andra. Skulder är i princip säkra till sitt belopp och tidpunkten för infriande, till skillnad från poster som redovisas som avsättningar.

Skuldbytesavtal (eng. swaps)

Ett derivatinstrument som används av Riksgäldskontoret (RGK) för upplåningen i utländsk valuta. Swapptransaktionerna innebär att RGK byter kronor mot utländsk valuta och under swappavtalets löptid erhåller fast ränta i kronor och betalar rörlig ränta i utländsk valuta (kron/valutaswappar). Upplåning via swappmarknaden är kostnadseffektiv och resulterar också i större emissionsvolym i kronor, vilket främjar likviditeten på den svenska statspappersmarknaden. Se även *derivatinstrument*.

Skuldskötselinstrument

Se derivatinstrument.

Soliditet

Ett företags betalningsförmåga på lång sikt. Soliditeten brukar beräknas som den del av företagets tillgångar som är finansierad med eget kapital, och således inte motsvaras av skulder.

Statens lånebehov

Statens behov av att låna pengar under en viss period. Summan av alla kassaflöden till och från staten kallas *nettolånebehov*. Nettolånebehovet överensstämmer med statsbudgetens saldo (med omvänt tecken). Detta åstadkoms genom att en kassamässig korrigeringspost och Riksgäldskontorets nettoutlåning ingår i statsbudgeten. Se *kassamässig korrigerering*. Staten måste även låna för att betala tillbaka lån som löper ut. Summan av nettolånebehovet och förfallande lån kallas *bruttolånebehov*.

Statens nettouplåning

Statsskulden (exklusive orealiserade valutakursförändringar) och statens övriga upplåning. Värdeförändringar hänförliga till statsskulden omfattas med andra ord inte av detta begrepp. Ett negativt saldo innebär att staten har gjort en nettoamortering. Saldoraden i finansieringsanalysen i årsredovisningen för staten visar förändringen av statens nettouplåning under året.

Statliga affärsverk

Myndigheter under regeringen med affärsdrivande verksamhet och större ekonomisk rörelsefrihet än vanliga statliga myndigheter. 2008 fanns fyra affärsverk: Luftfartsverket, Sjöfartsverket, Svenska kraftnät samt Statens järnvägar (begränsad verksamhet sedan huvuddelen av SJ övergått i bolagsform).

Statliga bolag

I årsredovisningen för staten avses med statliga bolag de företag där statens ägande uppgår till minst 20 procent i respektive bolag. De statliga aktiebolagen regleras liksom privata aktiebolag av bl.a. aktiebolagslagen.

Statliga kreditgarantier

Ett statligt borgensåtagande som oftast gäller som för egen skuld. En kreditgaranti är kopplad till en viss kredit.

Statlig sektor

I årsredovisningen för staten avses med statlig sektor all den verksamhet som staten har väsentligt inflytande över, vilket är mer än det som ingår i den konsoliderade

balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalysen. Väsentligt inflytande här har definierats som att staten ska ha en ägarandel på minst 20 procent i de aktuella organisationerna. Med denna definition bortfaller stiftelser, som är självägande. I statlig sektor ingår statliga myndigheter inklusive affärsverk och AP-fonderna, statliga bolag, samt Riksbanken. När det gäller tillgångar och skulder som bara indirekt ägs av staten via annan juridisk person har statens andel beräknats med hänsyn tagen till ägarandelen. Detta innebär att ett helägt bolags tillgångar tas med i sin helhet. Allmänna arvsfonden redovisas inom statlig sektor med hänsyn till det väsentliga inflytande staten har i verksamheten utan att ha någon ekonomisk ägarandel.

Statsbudgeten

En plan för huvuddelen av statens inkomster och utgifter avseende ett budgetår. Statsbudgeten består av anslag, inkomstitlar samt Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost, vilket sammantaget ger statens lånebehov. Riksdagen fastställer budgeten och anvisar medel till regeringens förfogande för olika ändamål under anslag. Ofta används statsbudgeten och dess saldo för att beskriva statens verksamhet. Anslagsmedel kan även anvisas och minskas på tilläggsbudget under löpande budgetår i samband med riksdagens beslut avseende den ekonomiska vårpropositionen eller budgetpropositionen.

Statsbudgetens saldo

Skillnaden mellan statsbudgetens inkomster och utgifter, vilket överensstämmer med statens lånebehov (med omvänt tecken). En kassamässig korrigeringspost på statsbudgetens utgiftssida gör att denna överensstämmelse uppnås. Om saldot är negativt föreligger ett budgetunderskott och därmed ett statligt lånebehov, vilket ökar statsskulden. Ett positivt saldo, vilket är detsamma som ett budgetöverskott, innebär en amortering av statsskulden. Förutom av statsbudgetens saldo påverkas statsskulden av orealiserade valutakursförändringar, tillfälliga placeringar samt direkta nedskrivningar vid inleverans av statsobligationer.

Statsbudgetens utfall

Utfallet på de beståndsdelar som ingår i statsbudgeten.

Statsobligation

Ett av Riksgäldskontoret utfärdat obligationslån på vanligen 2-17 års löptid. Räntan på statsobligationer är fast, vilket innebär att den inte ändras oavsett vad som händer på räntemarknaden. Den femåriga statsobligationsräntan styr i stor utsträckning bostadslånens fasta ränta. Ibland används begreppet nominella statsobligationer för att särskilja dessa från realränteobligationer.

Statsredovisningen

Den centrala redovisningen för staten (tidigare benämnd riksredovisningen). Informationen används för att kunna planera, följa upp och styra den statliga verksamheten. Statsredovisningen ligger till grund för årsredovisningen för staten inklusive statsbudgetens utfall, men även för statistik om statens finanser och budgetprognoser.

Statsskulden

Summan av samtliga lån som tagits av Riksgäldskontoret (RGK) för statens räkning. RGK förvaltar statsskulden. Upplåningen på den svenska marknaden sker främst i form av statsobligationer, statsskuldväxlar, premieobligationer och realränteobligationer. Den utländska upplåningen sker främst via skuldbytesavtal (kron/valutaswappar). Även upplåning via statsskuldväxlar i utländsk valuta (commercial papers) och direkt på utländska kapitalmarknaden förekommer.

Statsskuldränta

Räntan på statsskulden. Räntorna på statsskulden redovisas i huvudsak kassamässigt på statsbudgeten. Förutom anslagsavräkningen redovisas räntekostnader enligt god redovisningssed i resultaträkningen i Årsredovisningen för staten. Skillnader uppstår mellan dessa redovisningsmetoder beroende på bl.a. orealiserade räntor, valutaförändringar och kursdifferenser.

Statsskuldväxel

En av staten, genom Riksgäldskontoret, utgiven skuldförbindelse med en löptid på vanligen tre, sex eller tolv månader. Det finns även kortare löptider.

Takbegränsade utgifter

Summan av alla utgifter inom det fastställda utgiftstaket. De takbegränsade utgifterna omfattar dels utgifterna på statsbudgeten (utgiftsområde 1-25 samt 27) exklusive statsskuldräntor (utgiftsområde 26), dels utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. De takbegränsade utgifterna avser faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att myndigheternas utnyttjande av anslagsbehållningar och anslagskrediter ingår.

Termin

Ett finansiellt instrument som ger skyldighet att köpa och sälja en underliggande vara vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även *Option*.

Tilldelade medel

Summan av ingående anslagsbehållningar, statsbudget, tilläggsbudget, indragningar och omfördelningar. Se vidare *anslagsbehållningar*.

Tillgång

En resurs som kontrolleras av en redovisningsenhet till följd av inträffade händelser och som förväntas innebära ekonomiska fördelar eller servicepotential i framtiden.

Tillgängliga medel

Summan av tilldelade medel, anslagskredit och medgivet överskridande. Se vidare *tilldelade medel, anslagskredit och medgivet överskridande*.

Tilläggsbudget

Kompletterande budget som riksdagen beslutar om som tillägg till statsbudgeten. Anslagsmedel kan anvisas eller minskas genom tilläggsbudget under löpande budgetår i samband med riksdagens beslut om den ekonomiska vårpropositionen eller budgetpropositionen. Även inkomstitlarnas beräknade belopp kan förändras på tilläggsbudget. Se vidare *statsbudget*.

Transferering

Omfördelningstransaktion som oftast kännetecknas av att ingen direkt motprestation erhålls. Transfereringar i staten utgörs främst av utbetalningar av bidrag m.m., oftast via statsbudgeten.

Underliggande saldo

Statsbudgetens saldo justerat för tillfälliga och extraordinära händelser. Det finns dock ingen entydig metod att definiera vilka transaktioner som ska klassificeras som tillfälliga eller extraordinära. Därför är det väsentligt att samtliga sådana poster specificeras i utfallsredovisningen. Exempel på en sådan händelse är en försäljning av statligt aktieinnehav.

Uppbörd

I allmän mening statens uppbärande av skatt. I statlig redovisning används beteckningen uppbörd på de intäkter som en myndighet tar upp i sin resultaträkning men inte får disponera, vilka för staten som helhet till allra största delen utgörs av skatter. De ska redovisas mot (inlevereras till) en inkomstittel på statsbudgeten.

Upplupen intäkt

Intäkt som avser tjänster som utförts eller varor som levererats under året, men inte fakturerats senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Sådan intäkt tas upp i resultaträkningen med motposten upplupen intäkt i balansräkningen.

Upplupen kostnad

Kostnad för t.ex. varor och tjänster som mottagits under redovisningsperioden, men där man inte fått fakturan, senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Ett annat exempel är skuld till personalen för inarbetad semester. Sådana kostnader tas upp i resultaträkningen med motposten upplupna kostnader i balansräkningen.

Utbetalning

Ekonomisk händelse som avser själva betalningstransaktionen, dvs. när ersättning utges. Den kan avvika från tidpunkten för kostnad och utgift.

Utdelning

Den del av ett företags vinst som utdelas till ägarna.

Utgift

Ekonomisk händelse genom vilken ett värde av ekonomisk natur lämnar myndigheten, vanligast i form av det ekonomiska värdet av de resurser som *anskaffas*. Utgiften uppstår vid anskaffningstillfället, vilket i normalfallet likställs med den tidpunkt då faktura mottas för en levererad vara eller tjänst. Till skillnad mot kostnad kan en utgift avse flera redovisningsperioder och behöver inte minska myndighetens/statens nettoförmögenhet. Begreppet har betydelse främst i samband med redovisning mot statsbudgeten.

Utgiftsområde

En indelningsgrund för anslagen i statsbudgeten. I statsbudgeten finns 27 utgiftsområden för vilka utgiftsramar fastställts av riksdagen. Varje anslag på statsbudgeten ingår i ett utgiftsområde.

Utgiftsramar

Ramar för statsbudgetens utgiftsområden inom den sedan hösten 1996 tillämpade s.k. rambeslutsmodellen, vilket är en ”uppifrån- och nedmetod” för budgetering. Den innebär att riksdagen i ett första steg tar ställning till utgiftstaket, därefter utgiftsramar för de 27 utgiftsområdena och slutligen de enskilda anslagen.

Utgiftstak för staten

En högsta nivå för statens utgifter för ett visst år som normalt fastställs tre år i förväg av riksdagen. Skillnaden mellan utgiftstaket och de takbegränsade utgifterna utgör en budgeteringsmarginal. Utgiftstaket för staten beslutas i nominella termer och tar hänsyn till en viss beräknad prisutveckling under perioden.

Utgiftstak för offentlig sektor

Utöver det statliga utgiftstaket finns ett tak som omfattar hela den offentliga sektorns utgifter. Det beräknas som summan av det statliga utgiftstaket och de beräknade kommunala utgifterna med avdrag för interna transaktioner mellan staten, kommunsektorn och ålderspensionssystemet. Eftersom kommunerna har rätt att själva besluta om skatteuttag och utgiftsnivåer är detta tak endast beräknat och inte fastställt av riksdagen som taket för de statliga utgifterna.

Valutareserv

De tillgångar i utländsk valuta som omedelbart kan disponeras för betalningar till utlandet. Sveriges valutareserv förvaltas av Sveriges Riksbank.

Valutarisk

Risken för förändringar i kursen på den aktuella valutan.

Årets över- eller underskott

Den sista raden i statens resultaträkning, som visar skillnaden mellan redovisade intäkter och kostnader. Motsvarande uppgift finns i balansräkningen i noten till rubriken ”Nettoförmögenhet”.

Årlig revision

Riksrevisionens granskning av årsredovisningar och underliggande redovisning i syfte att bedöma om redovisningen är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande. Granskningen görs även av om ledningens förvaltning står i överrensstämmelse med tillämpliga föreskrifter och särskilda regeringsbeslut. Riksrevisionen lämnar varje år revisionsberättelser avseende myndigheterna till regeringen och revisionsberättelse avseende årsredovisningen för staten till regeringen och riksdagen.

Återanskaffningsvärde

Den utgift som skulle uppstå för en tillgångs förvärv eller tillverkning om anskaffning skulle ske vid räkenskapsårets utgång.

Bilaga 2 Statliga myndigheter m.m.

I de konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen ingår samtliga myndigheter, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen med undantag för Riksbanken, AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten. Dessutom ingår fonder som redovisas av myndigheter enligt ovan (tas inte upp separat i denna bilaga utan redovisas i not 42, Fonder) och Riksbankens grundfond.

De ingående myndigheterna förtecknas nedan. Eftersom förteckningen anger de myndigheter som de finansiella dokumenten omfattar, ingår inte nämndmyndigheter och liknande vars ekonomiska utfall redovisas av en annan myndighet. Inte heller ingår nedlagda myndigheter som saknar ekonomiskt utfall 2008.

A

Affärsverket svenska kraftnät
Allmänna reklamationsnämnden
Arbetsdomstolen
Arbetsförmedlingen (ombildad och namnbyte från Arbetsmarknadsverket 2008-01-01)
Arbetsgivarverket
Arbetsmiljöverket
Arkitekturmuseet
Avvecklingsmyndigheten för Arbetslivsinstitutet (upphörde 2008-10-31 och kvarvarande verksamhet övertogs i sin helhet av Avvecklingsmyndigheten för skolmyndigheter)
Avvecklingsmyndigheten för Integrationsverket (upphörde 2008-09-30)
Avvecklingsmyndigheten för Skolmyndigheten m.m. (ny myndighet fr.o.m. 2008-07-01)
Avvecklingsorganisationen för Statens strålskyddsinstitut och Statens kärnkraftsinspektion (ny myndighet from 2008-07-01)

B

Banverket
Barnombudsmannen
Blekinge tekniska högskola
Bokföringsnämnden
Bolagsverket
Boverket
Brottsförebyggande rådet
Brottsoffermyndigheten

C

Centrala etikprövningsnämnden
Centrala studiestödsnämnden

D

Danshögskolan
Datainspektionen
Domstolsverket
Dramatiska institutet

E

Ekobrottsmyndigheten
Ekonomistyrningsverket
Elsäkerhetsverket
Energimarknadsinspektionen (ny myndighet fr.o.m. 2008-01-01)
Exportkreditnämnden

F

Fastighetsmäklarnämnden
Finansinspektionen
Finanspolitiska rådet (ny myndighet fr.o.m. 2008-01-01)
Fiskeriverket
Folke Bernadotteakademin
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Fortifikationsverket
Forum för Levande historia
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Försvvarshögskolan
Försvvarsmakten
Försäkringskassan

G

Gentekniknämnden
Glesbygdsverket
Granskningsnämnden för radio och TV
Gymnastik- och idrottshögskolan
Göteborgs universitet

H

Handikappombudsmannen (upphörde 2008-12-31 och verksamheten inordnas fr.o.m. 2009 i den nya myndigheten Diskrimineringsombudsmannen)
Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
Högskolan Dalarna

Högskolan i Borås
 Högskolan i Gävle
 Högskolan i Halmstad
 Högskolan i Kalmar
 Högskolan i Skövde
 Högskolan Kristianstad
 Högskolan på Gotland
 Högskolan Väst
 Höskoleverket

I

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
 Inspektionen för strategiska produkter
 Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering
 Institutet för rymdfysik
 Institutet för språk och folkminnen
 Institutet för tillväxtpolitiska studier
 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete
 Internationella programkontoret för utbildningsområdet

J

Justitiekanslern
 Jämställdhetsombudsmannen (upphörde 2008-12-31 och verksamheten inordnas fr.o.m. 2009 i den nya myndigheten Diskrimineringsombudsmannen)
 Järnvägsstyrelsen (upphörde 2008-12-31 och verksamheten inordnas fr.o.m. 2009 i den nya myndigheten Transportstyrelsen)

K

Kammarkollegiet
 Karlstads universitet
 Karolinska institutet
 Kemikalieinspektionen
 Kommerskollegium
 Konjunkturinstitutet
 Konkurrensverket
 Konstfack
 Konstnärsnämnden
 Konsumentverket
 Kriminalvården
 Krisberedskapsmyndigheten (upphörde 2008-12-31 och verksamheten ingår fr.o.m. 2009 i den nya Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

Kronofogdemyndigheten (ny myndighet from 2008-01-01, ingick tidigare i Skatteverket)
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungliga hov- och slottsstaten
Kustbevakningen
Kärnavfallsfonden (namnbyte från Kärnavfallsfondens styrelse 2008-01-01)

L

Lantmäteriet (namnbyte från Lantmäteriverket 2008-09-01)
Linköpings universitet
Livrustkammaren och Skoklosters slott med stiftelsen Hallwylska museet
Livsmedelsekonomiska institutet (upphörde 2008-12-31 och verksamheten inordnas fr.o.m. 2009 i Sveriges Lantbruksuniversitet och Lunds universitet)
Livsmedelsverket
Lotteriinspektionen
Luffartsstyrelsen (upphörde 2008-12-31 31 och verksamheten inordnas fr.o.m. 2009 i den nya myndigheten Transportstyrelsen)
Luffartsverket, affärsverk
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läkemedelsverket
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
 Länsstyrelsen i Örebro län
 Länsstyrelsen i Östergötlands län

M

Malmö högskola
 Marknadsdomstolen
 Medlingsinstitutet
 Migrationsverket
 Mittuniversitetet
 Moderna Museet
 Myndigheten för handikappolitisk samordning
 Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning
 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (namnbyte 2009-01-01 till
 Avvecklingsmyndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning)
 Myndigheten för skolutveckling (upphörde 2008-09-30 och inordnades i Statens skolverk)
 Myndigheten för utländska investeringar i Sverige
 Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum med prins Eugens Waldemarsudde
 Nationellt centrum för flexibelt lärande (upphörde 2008-09-30)
 Naturhistoriska riksmuseet
 Naturvårdsverket
 Nordiska Afrikainstitutet
 Nämnden för statligt stöd till trossamfund (namnbyte från Samarbetsnämnden för statsbidrag
 till trossamfund 2008-01-01)

O

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (upphörde 2008-
 12-31 och verksamheten inordnas fr.o.m. 2009 i den nya myndigheten
 Diskrimineringsombudsmannen)
 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (upphörde 2008-12-31 och verksamheten
 inordnas fr.o.m. 2009 i den nya myndigheten Diskrimineringsombudsmannen)
 Operahögskolan i Stockholm

P

Patent- och registreringsverket
 Patentbesvärsträtten
 Polarforskningssektariatet

Post- och telestyrelsen
Presstödsnämnden/Taltidningsnämnden

R

Radio- och TV-verket
Regeringskansliet
Regionala etikprövningsnämnden i Göteborg
Regionala etikprövningsnämnden i Linköping
Regionala etikprövningsnämnden i Lund
Regionala etikprövningsnämnden i Stockholm
Regionala etikprövningsnämnden i Umeå
Regionala etikprövningsnämnden i Uppsala
Revisorsnämnden
Riksantikvarieämbetet
Riksarkivet
Riksbankens grundfond
Riksdagens ombudsmän, JO
Riksdagsförvaltningen
Riksgäldskontoret
Rikspolisstyrelsen (hela polisorganisationen ingår utom Säkerhetspolisen)
Riksrevisionen
Rikstrafiken
Riksutställningar
Rymdstyrelsen
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
Rättsmedicinalverket

S

Sameskolstyrelsen
Sametinget
Sjöfartsverket, affärsverk
Skatteverket
Skogsstyrelsen
Smittskyddsinstitutet
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska institutet (upphörde 2008-06-30 och verksamheten inordnades fr.o.m. 2008-07-01 i Specialpedagogiska skolmyndigheten)
Specialpedagogiska skolmyndigheten (ny myndighet from 2008-07-01)
Specialskolemyndigheten (upphörde 2008-06-30 och verksamheten inordnades fr.o.m. 2008-07-01 i Specialpedagogiska skolmyndigheten)
Statens beredning för medicinsk utvärdering

Statens biografbyrå
 Statens bostadskreditnämnd
 Statens energimyndighet
 Statens fastighetsverk
 Statens folkhälsoinstitut
 Statens försvarshistoriska museer
 Statens geotekniska institut
 Statens haverikommission
 Statens historiska museer
 Statens institut för kommunikationsanalys
 Statens institutionsstyrelse
 Statens jordbruksverk
 Statens järnvägar, affärsverk
 Statens konstråd
 Statens kulturråd
 Statens kärnkraftinspektion (upphörde 2008-06-30 och verksamheten inordnades fr.o.m. 2008-07-01 i Strålsäkerhetsmyndigheten)
 Statens ljud- och bildarkiv (upphörde 2008-12-31 och verksamheten inordnas under Kungliga biblioteket)
 Statens maritima museer
 Statens museer för världskultur
 Statens musiksamlingar
 Statens pensionsverk
 Statens räddningsverk (upphörde 2008-12-31 och verksamheten inordnas fr.o.m. 2009-01-01 i den nya Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)
 Statens skolinspektion (ny myndighet from 2008-10-01)
 Statens skolverk
 Statens strålskyddsinstitut (upphörde 2008-06-30 och verksamheten inordnades fr.o.m. 2008-07-01 i Strålsäkerhetsmyndigheten)
 Statens VA-nämnd
 Statens veterinärmedicinska anstalt
 Statens väg- och transportforskningsinstitut
 Statistiska centralbyrån
 Statskontoret
 Stockholms universitet
 Strålsäkerhetsmyndigheten (ny myndighet from 2008-07-01)
 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete
 Styrelsen för psykologiskt försvar (upphörde 2008-12-31 och verksamheten inordnas fr.o.m. 2009-01-01 i den nya Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)
 Svenska institutet

Svenska institutet för europapolitiska studier
Svenskt biografiskt lexikon (upphörde 2008-12-31 och inordnas i sin helhet under Riksarkivet)
Sveriges geologiska undersökning
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (ny myndighet fr.o.m. 2008-01-01)
Säkerhetspolisen (Redovisas i begränsad omfattning)
Södertörns högskola

T

Talboks- och punktskriftsbiblioteket
Tandvårds- och läkemedelsförmånsnämnden (namnbyte från Läkemedelsförmånsnämnden 2008-09-01)
Teaterhögskolan i Stockholm
Totalförsvarets forskningsinstitut
Totalförsvarets pliktverk
Tullverket

U

Umeå universitet
Ungdomsstyrelsen
Uppsala universitet

V

Valmyndigheten
Verket för förvaltningsutveckling (upphörde 2008-12-31)
Verket för högskoleservice
Verket för innovationssystem
Verket för näringslivsutveckling
Vetenskapsrådet
Vägverket
Växjö universitet

Å

Åklagarmyndigheten

Ö

Örebro universitet
Överklagandenämnden för studiestöd

ESV utvecklar och förvaltar en effektiv ekonomisk styrning av staten.
Vi tar fram bra beslutsunderlag för den ekonomiska politiken.
Vi skapar goda förutsättningar för regering och riksdag till en tydlig och effektiv styrning av statliga myndigheter.
Vi säkerställer god tillgång för myndigheterna till bra metoder och effektivt stöd i sin verksamhetsstyrning
ESV har bred och djup kompetens och arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.